

«Буковина» виходит
що другого Четверга.

ПРЕНУМЕРАТА

платна в Чернівцях
виносит:

на цілий рік 3 зол. — кр.
" пів року 1 " 50 "
" третину " 1 " — "

Поодинокі числа по 15 кр.
в книгарні Пардінського в
Чернівцях, ринок ч. 10.

БУКОВИНА.

Часопись політична і наукова
для народу руского.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІ-

СТРАЦІЯ «Буковина» на-
ходить ся в Чернівцях (ули-
ця Петровича, ч. 4.), куда
всі донеси адресувати на-
лежит. — Бюро редакції
отворене щодня від 6.—8.
год. вечером.

ОПОВІЩЕННЯ і ПРИЛОГИ

обчислюють ся як найде-
шевше.

Відрадна вість.

Не вийде й одно число «Буковини», в котрім би ми не мали записати яку нову кривду заподіяну буковинським Русинам і не мусіли при тім піднести байдужність руску, котра й є головною причиною всяких кривд; бо, як каже пословиця, на похиле дерево і кози скачут. З тим більшим задоволенням оголошуємо сего разу відрадну вість, котра подає надію, що чейже справа руска на Буковині піде від тепер успішніше вперед; бо ото в провідну неділю, 8. (20.) с. м. зібрали ся на запрошене черновецької «Рускої Ради» патріоти-Русини зі всіх сторін Буковини й рішили одноголосно й з одушевленням взяти ся за діло організації бук. Русинів. В першій лінії займав ся сей збір справою близьких виборів до бук. сойму, але є надія, що справа виборів буде початком до кріпкого получення всіх свідомих бук. Русинів в одну сильну живу громаду, з котрою чим раз то більше станут ся числити і другі. В сій надії витаємо, а з нами витає напевно вся буковинська і проца Русь неділішний збір, що при ревности і витревалости учасників заповідає буковинській часті руского народу ліпшу долю.

Переходячи до справоздання о нараді, що відбула ся сей неділі в черновецькім «Народнім Домі», зазначаємо передовсім, що помимо всяких перепон, які і найліпший воли ставляють весняна пора, неділя, віддалене й інші обовязки, явили ся на сій зборі патріоти священники, урядники, міщане і селяне зі всіх руских повітів Буковини в поважнім числі. Під проводом голови «Рускої Ради» проф. Єр. Пігуляка розпочалась нарада тим, що представлено незavidний стан бук. Русинів в кождім взгляді, котрому можуть зарадити тільки самі Русини ставши без огляду на

всякі побічні речі мов один муж до спільного ревного діла на народнім поли. Признавши однодушно конечність власної усильної праці для виборотя ліпшої долі, ухвалив збір одноголосно розпочати національну роботу сего-річними виборами до бук. сойму. А щоби заявити прилюдно що бук. Русини не хотят підчинити ся ніяким чужим комітетам і не-прошеним опікунам, котрі задумують рішати о Русинах без Русинів, ухвалено одноголосно заложити осібний руский комітет виборчий, котрому єдино поручаєсь переведене сего-річних виборів до буковинського сойму краевого й котрого узнаеть за єдиного правного представителя буковинських Русинів в ділах сего вибору. В слід за сим вибрано по зрілій розвазі зі всіх руских виборчих повітів Буковини по 4 члени до головного руского комітету виборчого доповнивши єго відповідним числом черновецьких Русинів, що крім того становити будут місцевий відділ головного руского комітету виборчого. Всі присутні обовязались виразно віддати остаточне рішене всіх справ сего-річних виборів соймових в руки головного руского комітету виборчого. Дальше вибрано з усіх повітів виборчих мужів довірія, котрі обовязались ще в протягу сего місяця заснувати в своїм повіті повітовий комітет виборчий, в котрий мають увійти мужі довірія із всіх сіл дотичного повіту. Дальше вложено на повітові комітети обовязок: поучати правиборців поодиноких сіл через членів повітових комітетів о важности сойму і виборів; старати ся, аби при правиборах в поодиноких селах вийшли виборцями щирі і незапродайні Русини, повідомляти головний комітет о ході і стані виборчої акції, а в кінці предклати головному комітетови кандидатів на послів до остаточного затвердження. Оживлену нараду заключено відспіванем піснї «Христос вос-

крес», а председатель збору проф. Пігуляк Єротей, вибраний і на голову комітету виборчого, заключив нараду піднісше трикратне «многая літа» в честь Монархи, котрий надав народам конституцію а від котрого надійот ся Русини покровительства своїх прав. Збір повторяє многолітство з одушевленням.

Місцевий виділ відбув вже одно засідане в ділі переведення ухвали збору і видасть в тім ділі ще сего тижня відповідну відозву до мужів довірія усіх сіл.

Подавши отак ухвали збору, о скільки вони вже тепер надают ся до публичного оголошеня, ми певні, що загал Русинів буковинських прийме сю відрадну вість з радістю і що кождий доложит із своєї сторони всякого труду, щоби допомочи випровадити сі ухвали, від котрих зависит вибір щирих послів Русинів, а вслід за тим і поліпшене долі буковинської частини руского народа. До діла-ж, братя, до совісного, невиспущого, щирого діла! Приступайте до повітових комітетів виборчих, радьте ся і повинуйте ся власним ухвалам, навчайте незрячих братів, яку велику вагу і силу має сойм, старайте ся в селах о вибір таких людей, котрі би не запродали людську долю а голосувати мут на того, кого головний руский виборчий комітет нарадившись з вами самими призначит. Не тратьте ні хвилини, ні одної нагоди, а уживайте тих кілька неділь вільного часу, які ще маємо до правиборів, що вже напевно будуть за місяць. До діла-ж, до діла! бо час не стоїт, а йде й за собою і долю й недолю веде.

Многоважний закон

принесло послідне число «Вістника законів державних.» Є то закон містичний в собі пільги що до виміру належитостей скарбових при перенесенях власности і других прав річевих.

Всі постанови дотикаючі того перенесеня подаємо в повнім текстї, бо суть то постанови, з котрими від 1. липня с. р. треба буде дуже часто стрічатись в практиці.

Закон з 31. марта 1890 ч. 53 в. з. д.

змінляючий обовязуючі закони про стемплі і безпосередні належитости.

За згодою обох палат ради державної розпоряджую, що слідує:

I.

Знижене належитостей від перенесеня движимостей і стоячих з ними на одній ровени служебностей:

§. 1.

За перенесене права власности або служебностей уживаня або ужиткованя недвижимих річей:

з родичів на праві або неправі діти або тих-же потомків і на відворот;

з родичів на особи, котрі з їх дітьми входят, або вже увійшли в звязь супружеску;

з прибраних родичів на прибрані діти і з адоптуючих на адоптовані;

між нерозлученими і нерозведеними супругами — належит — о скільки перенесена недвижимість становит будинок цілком або в части властителем замешканий або уживаний — взгядно ґрунт призначений до рільного господарства а оброблюваний властителем або его родиною без або при помочи винаймлених денних робітників, або такий ґрунт, котрий лиш для того в повисший спосіб не обробляєсь, позаяк знаходит ся він в екзекуції або властитель его стоїт під опікою взгядно курателею — заплатити титулом безпосередної належитости:

1. Коли перенесене наступає через даровизну, умови супружескі або на случай смерти, а вартість недвижимостей не перевиснає 500 зр., а рівночасно і цілий чистий масток, котрий переносит ся, не перевиснає тої вартости, належит платити яко належитіст лиш один процент від вартости перенесеня разом з додатком по відтрученю перенятих набуваючим пасивів і взаїмних престацій.

2. Коли в случаях наведених під 1. вартість недвижимостей не перевиснає 4.000 зр., припадає належитіст в висоті 1% з додатком від вартости перенесеня по відтрученю перенятих набуваючим пасивів і взаїмних престацій і 1 1/2% без додатку від вартости недвижимих річей, взгядно згаданих служебностей.

3. Коли перенесене недвижимости, котрої вартість не перевиснає 8000 зр., наступає на підставі безплатного або відилатного акту між живучими, а при тім не мають місця пільги наведені під 1 і 2 — то припадає яко належитіст 1% з додатком від вартости перенесеня по відтрученю перенятих набуваючим пасивів і взаїмних престацій і 1 1/2% з додатком від вартости недвижимих річей або згаданих служебностей.

§. 2.

Перенесене власности або співвласности недвижимої річи умовами супружескими (поз. тар. 42 зак. з 9. лютого 1850 ч. 50 в. з. д.) підпадає, о скільки не заходят пільги з §. 1. такий належитости як умови невідилатні.

§. 3.

До умов заключених між ріднею (братами і сестрами) і єї потомками або особами наведеними в §. 1. що до поділу таких недвижимих річей, котрі они одержали в спадщині по родичах або других в §. 1. наведених особах і то заключених по признаню спадщини а навіть по заїнтабульованю їх співвласности, мають примінятись постанови §. 4. піс. розп. з 19. марта 1853 (ч. 53 в. з. д.)

§. 4.

Належитіст від спадщин, котрим прислугуют

пільги з §. 1., належит вимірювати і платити після §. 6. зак. з 13. грудня 1862 (ч. 89 в. з. д.)

§. 5.

О скільки в §§ 1—4 інакше не постановлено, відносять ся до означених там перенесень загальні постанови законів о належитостях а особливо постанови розпор. з 3 мая 1850 ч. 181 в. з. д.) о опусті належитостей як і всі дальші тут відносячі ся приписи.

(§§. 6—11 дотикають иншого предмету.)

§. 12.

Закон той входить в жите з днем 1. ливня 1890, а переведене его поручаю мому міністрови скарбу.

Відень, 31. марта 1890.

Франц Йосиф в. р.

Таффе в. р.

Дунаєвський в. р.

Дописи „Буковини“.

ІЗ ЧУНКОВА: (Наша Читальня) Просимо світлу Редакцію «Буковини» помістити допись о нашій Читальні і її членах, щоби і другі читали, як то тяжко щось доброго утримати. Кожному розумному уже відомо, що читальня в селі може заступити ся за добро наших селян, коби то лиш більше з нас знало, яким то добром є читальня, але наші люди мають читальню за якогось ворога, котрого хотіли би ся як найскорше позбутти, бо або самі не знають, чи не хотят знати, чим то є читальня для людей, або слухають ворогів-жидів, котрим читальні не до смаку, бо то читальні всують їх «ґешефт» в коршми, бо по читальнях читає ся, щоби люди не пили тої горівки, котра вже тільки біди наробила межи нашим народом. В нашій селі Чункові, маємо уже шість років читальню, (бо отворена зістала ще 15. л. Марта 1884.) і слава Богу якось пережила через той час, до сего часу. Як лиш отворила ся наша читальня, то люди дуже горнули ся до неї і сходили ся численно і читали собі книжки ґазети але з часом чим раз то менше ся сходять, бо вороги кажуть їм: На що вам читальні, коли ваші тати-діді того не знали і якось жили, то і ви зможете жити без читальні — і так далі виговорюють, щоби лиш не йшли до читальні. Правда що тати, чи діді наші жили без читальні, бо давно інакше було на світі, не було так тісно, як тепер, більше поля мали люди, то було тогді й відки жити, було за що і пити. А тепер уже цілком інакше стало, ні за що пити і добре каже наша пословиця що: «Уже ті часи пропали, що боки розширили». Тепер уже не треба до коршми ходити пити, працю свою марнувати, а тим менше сего року, коли всюда біда межи народом через тогідний неврожай.

Тому то, люди, не дивіт ся на жидів, але закладайте всюда читальні, сходіт ся, читайте, горілки не пийте, то ще якось буде. За сим словом будьте здорові і не забувайте за читальні, в кождім селі, чи у

місті до читальні всі беріт ся, там наука є й забава, то не коршма та илюґава, що багном і злом і чути. З коршми йде біда між люди, а в читальні научиш ся, порадиш ся, звеселиш ся, щось нового там учуєш, красного щось прочитаєш, веселий підеши до дому, і не зробиш зла нікому. А як будем чесно жити, читати книжки й ґазети; звеселит ся руска Мати, й світ нас стане шанувати.

Іван Білецький,
член читальні в Чункові.

ІЗ ВИЖНИЦІ. (Представлене на добродійні ціли.)

В Вижниці на Буковині відбуде ся дня 24. н. ст. Цвітня с. р. в Четвер о 7 годині вечером в сали касиновій представлене театральне. Аматори відиграють під управою загально звісного артисти Ви. п. Коралевича три-актову штуку Балунького «Радні пана радного», а в антрактах відспівають ся хорі. Благородна ціль помочи потерпівшому від повіней і засухи рускому населеню вижницького повіта, точна гра артистична так самого управителя як і удачно зібраного персоналу, загальне одушевлене до так благородної, чоловіколюбивої ціли, кажуть надіяти ся численної участі дооколичної інтеліґенції, котра і дотеперішними пробами вельми інтересувала ся, без взгляду на труди кількамилевої дороги. Як раз в сам передновок можна буде подати поміч матеріялну потерпівшим, голодним, і бідним. Чейже кождий знающий нужду і страшну голодову правду надчеремоских мужиків поспішит і з своєю лептою до улєкшеня загальної біди.

И. Б.

Буковинські товариства рускі.

Жертви на „Народний Дім“ в Чернівцях: з II. виказу 242 зр. 33 кр.

На храму в Жукотині зложили на руки п. Івана Тиміньского вл. о. Лукашевич з Жукотина 1 зр., о. Левицкий з Обертина 1 зр., о. Лотоцкий з Якубівки 1 зр., о. Майковский з Коржова 1 зр., п. Познянский купец з Обертина 40 кр., лат. кс. канонік з Жукова Пискорский 20 кр., разом 4 зр. 60 кр., вл. п. Кібідевич, богослов з Черновець 1 зр., вл. п. Нагірний, інженер і директор «Нар. Торговлі» у Львові 10 зр., всего 257 зр. 93 кр. — Щедрим дателям щиро-руске «Спасибі!»

Голова:
Исидор Винницкий.

Касієр:
Іван Тиміньский.

Дрібні вісти.

(† Два щирі Русини), о. Томович, парох в Крещатику, член черновецької «Рускої Весіди» і голова тамошньої Читальні, та о. Стришка, парох у Васловівцях, точний абонент «Буковини», упокоїли ся, перший 9., а второй 7. л. априля. Вічна їм память!

(† Двох щирих Русинів-патріотів) стратила сими днями і галицька Русь, а то Леоніда Заклинського, гімна учителя в Кракові і Михайла Косака, пенс. урядника в Волехові. Вічна їм память!

(Межи навіщених від повіни) жителів вижницького повіту роздало староство 600 зр. з краюї запомоги.

(Вінчанс Архикнягині Марії Валерії), наймолодшої дочці нашого Цісаря з Архикнязем Францом Сальватором відбуде ся мабуть 28. л. Юлія с. р. в Ішлю.

(Бук. гімназії) — черновецька, сучавська і радовецька — числили в торіднім році шкільнім 639 німецьких, 313 румунських, 150 польських а тільки 114 руських учеників. Так то найчисленніша народність в Буковині достарчує середнім школам найменше, а найменша найбільше учеників.

(Сов. Ясеницький) прибув до Чернівців 10. л. априля й обняв урядоване в суді карнім.

(Науку рускої мови) заведено вже й в черновецькій школі рілничій, але щоби рускі школярі не вчились рідної мови, передав румунизаторський виділ краюї сю науку руському членови румунизаторських комітетів г. Кириловичу; знов довід, що румунизатори й «Русские» звязались в цілі винародовлення бук. Русинів.

(„Міщанська Читальня“) в Чернівцях устроїла у великодний понеділок співно-декламаційний вечерок з танцями, котрий, як завсїгди, удав ся хорошо.

(Рух жіночий). За прикладом чеських жінок приготував і руске жіноцтво в Галичині і Буковині прозьбу до ради державної о то, щоби отворено женську гімназію й дозволено і женщинам учитись в університетах.

(Польську присягу) відбирав в Кіцмані 19. с. м. офіцер асентирункової комісії від новобранців-Русинів. Звертаємо на се увагу покликаних сфер і питаємо ся: чи присяга вірности Монархови має бути зрозуміла тим, що присягають, одже в сїм разі Русинам, чи офіцерови, мабуть Полякови, що єї відбирає?

(Нотарем в Кимполунзі) іменованій Русин, Николай Дрогомирецкий. Надіємось, що Ви, земляк разом з другими тамошніми Русинами займатись буде і національними справами руських громад сего повіту, котрих в школі і в церкві старають ся зволонити, в сій надії витаємо з радістю єго іменуване.

(Др. Севескул), кандидат на професора теології в Чернівцях, котрий від тогид без вісти пропав, загинув, як зачуваємо, ідучи потягом через міст коло міста Стетіну, що власне того дня завалив ся.

(Тифус) панує в кількох бук. селах; в Киселеві, занедужало 7 осіб і всі вмерли.

(На одличні коси), оповіщені в нинішнім числі «Буковини» звертаємо особливу увагу наших господарів. З межі інших примірів наводимо тільки той, що чесний господар Козьма Шимберко із Кіцмани спроваджував сих кіс кілька разів для себе і своїх знайомих. Хто би сумнівав ся о доброті сих кіс може їх получить на показ або й оглянути одну таку косу в нашій редакції.

(Доми примусової роботи) для молодих переступників мають небавом вибудувати в Галичині. І у нас би такий здав ся, бо по вижницях навчають ся тільки лишне злодійства. Час би також подумати й над основанем дому поправи для тих дітей, котрих у нас особливо по містах, навіть у школах немало пробуває й добрих псують.

(О. Євгеній Воробкевич), прав. парох львівський урядив в тамошній прав. церкві під час сих великодних свят чудово-хороший гріб божий і дуже торжественні богослуження з хорощим хоральним співом.

(Віденьські антисеміти) справили підчас лат. великодних свят велику бучу тамошнім жидам. Зібравшись в числі кількох тисяч понищили кілька жидівських

склепів та шинків, один навіть запалили. Поліція немогла з ними упоратись, аж войско ледво їх розігнало і многих поарештувало. Сї розрухи ще й доси не зовсім утихли.

(Межи робітниками) у Відні і многих інших містах австрійських і заграничних панує велике невдоволене. Тисячі й тисячі ріжних робітників кидають роботу й домагають ся лишної плати та обмеження часу праці на 8 годин денно. На 1. лат. мая, день смерти Лясаля, славного заступника робітників заповіли по всему світому міліони робітників робітницьке свято, збори і наради; хто знає тільки, як воно закінчит ся.

(Школу в Сергіях) коло Путилова мають, як чуємо, перенести в якусь хату край села, а з шкільного будинку зроблено тимчасом (!) парохіальний дім, поки, хто знає коли, новий буде. Чи справді так важне заведене, як школа, має потерпіти задля чієїсь приватної вигоди?

(З львівської гр. кат. семинарії) духовної виступили всі питомці 2. року; бо годі їм було видержати з настоятелем семинарії о. Бачинським, котрий їм допікає, як кажуть, на то, аби такими непокаями допровадити до того, щоби і тут Єзуїти стали порядок чинити, розумієсь на свій лад. А галицькі гр. к. владки приглядають ся сему безчинно. Так то у Русинів усюди добрі опікуни; у львівській семинарії робит ректор-Русин для Єзуїтів, а в черновецькій ректор Русин-перекінчик для румунизаторів. Нам далі вже й некло не страшне.

(„Es ist also doch nicht faul im Staate Dänemark“), кінчит бук. дописуватель «Омега» видаваної львівськими уніятами православної «Червоно-ї Руси» свою допись про, «величавую овацію устроєную руськими священниками своєму архипастырю д-ру Андрієвичу» (читай Морарю), при котрій «вожди прав. руського народа в Буковині» изъявили свою искренню благодарность за всь благодіяния и стремления румунизатора Морар-я «в пользу (!) прав. руського народа», просячи при тім «архієрейского благословения, дабы предводители прав. руського народа в Буковині смѣло и бодро стали за протієвскую вѣру и церковь», бо народність — рускість для «многочисленных вождей» дуриць, маринь, «стоящих ниже толстаго прихода». — Сею дописею виявили тутешні «православныи і греческо-католическіи рускіи» свою радість, що їх одномыслинники поклонились румунизаторови, котрий в союзі з католическими (!) напруссами під проводом черновецького «батьошкі» синіє національне освідомлене бук. Русинів, приготувавши так їх винародовлене. Але даремні ваші заходи! утрудняєте, синієте й спізняйте ви справді розвій національний і матеріальний бук. Русинів, але не убете єго; бо, — як самі кажете, — є вже «молоде поколѣне», котре дорожит не тільки своєю церквою але й питомою народністю. Es ist noch nicht alles faul im Staate Dänemark. — Про сю справу пише «Дѣло» в ч. 74: «Характеристична то і сумна річ, що митрополит Морарь знайшов собі покровителя в львівській «Червоноі Руси»... Чи се совістно, чи се патріотично, щоби «Червоная Русь» ставала по стороні митрополита-румунизатора тільки для того, що той ноборює Русинів народовців?! Се полишимо до оціненія людям безпристрастним. Сумно що по з'їзді Русинів з 25. н. ст. марта, одже по бесіді на темат «спільного поступованія Русинів проти спільного противника», — «Червоная Русь» не то не змінила своєї дотеперішної тактики, але очевидно старає ся іти ще дальше...» — До сих слів «Дѣла»

додамо ми ще факт, що «Червона Русь» передше не раз сама ганяла румунізаторське поступоване митрополита Мораря. Щожь подумати о людях, що подають руку противникови Русинів в тій самій хвили, коли нібито годять ся з Русинами, на се ждемо відповіди від усіх тих, що вірят в можливість згоди з такими... як «Червона Русь». — В кінці уміщуємо ще кілька слів з 9. ч газети «Батьківщина» в сій же справі про поступоване віденської сестрички «Червоний Русь», що в передпоследнім числі (!) зганяла румунізаторську консисторію черновецьку, а в последнім числі малює й величає голову тої самої консисторії. Справедливо ганит «Батьківщина» сю газету такими словами: Нам дивно, чому то деякі рускі газети так хвалять такого чоловіка, котрий уродив ся Русином, а тепер хотів би, щоби Русинів на світі не було. Ми не хочемо запускати ся з тими газетами в довгу бесіду, бо шкода на се паперу, часу, тай грошей, що люде платят нам за газети такі, котрі між собою гризут ся; — але треба бути щирим, та отвертим. Коли когось хваляю, то знаю за що. Як тобі о. Морарь заплатив за те, або хоть попросив о то, щоби ся его похвалив, то скажи по правді: Слухайте люде! Мене буковинський митрополит, той що хотів би, аби ми щирі Русини стали Румунами чи Волохами, просив, (або мені заплатив), щоби его хвалити, тому, не гнівайте ся, я его хваляю, тай образок его поміщаю в мойй газеті. Тай тогди люди скажут: та се щирій чоловік, хоть брехню друкує, але признає ся до того. — Чи правду кажемо?»

(„Вожди русского народа въ Буковинѣ“) справляючи румунізаторські овації не добачили доси, що їх овечки з голоду мліють та аж до Відня о поміч кличут. Колиж то правда а не бляга «покровителів русскаго народа», чомуж не заложат отсі «вожди» по прикладу своїх одиомшленників львівських «русский спасительный комитетъ», ми радо причинимось лептою і заохотою, так як і доси вже не раз упоминали ся о то від правительства і сойму, та й не одно піднесли, що спосібне дивинути наш нарід з нужди, про що «русские журналисты» аж тепер нагадались, а бук. «русскимъ вождамъ» ще й доси байдуже.

(Румунізаторский „Comitetul“) складає ся з 34 румунізаторів самого дрібного калібру, 2—3 виднійші межі ними Румуни, як посол Зота і др. записані, хоть не брали і не возьмут участі в сій демонстрації. Всі прочі значнійші Румуни: послы, бояре, професори університету і т. д. відтягнули ся. Се чейже не мало-важна річ. Поділяємось з всіми Русинами, свідомими своєї народної гідности, ще й тою милою звісткою, що й три Русини, записані Румунізаторами без записані до „Comitetu“, не берут в его нарадах ніякої участі; та Румунізатори не розбирають в средствах і підписуют імена і без відомости дотичних осіб. Констатуємо се хороше поступоване прилюдно.

Ціни збіжа.

Від 15. до 30*). лат. Марта платили в Чернівцях за 100 кілограмів:

пшениці	8 зол. 47 кр.	— гречки	7 зол. 25 кр.
жита	7 „ 7 „	— бараболі	2 „ — „
ячменю	6 „ 92 „	— сіна	3 „ 50 „
вівса	7 „ 25 „	— дрова (за 1 м ²)	3 „ 50 „
кукурузи	5 „ 17 „	— мяса вол. (за 1 кгр.)	52 „

*) Підчас великодних свят не було ярмарку.

Для науки і забави.

НІКС.

(Народна фрашка, переписав Ю. Федькович.)

Так називаєт ся у Німців „нічо“, а у антиції така сіль, що єї мішають з рожевов водов, і закапують очи, як кого болят. — І бабу Перуниху очи боліли, отжеж і взяла вона чотири крайцарі, та й каже до свого сина Андруся: „Біжи, синку, у місто, та купи мені за сі крайцарі у антиції нікс.“

„Коли я, мамо, забуду, як то єму у досади звет ся“, каже Андрусь кріз плач, шкрібаючись у голов, — „від нас до міста дві мили, а ви знаєте, мамо, який я забудько; доки зайду до міста, доки те — а то вже і тепер забув, як оно звет ся, — антика — чи як там...“

„Нікс, синку, нікс“, каже стара, гладивши свого пестюха по голові, — „говори цілов дорогов, як мені іти, голосно собі: Нікс! Нікс! Нікс! — то вже безпечно не забудеш. — Ідиж тепер, Андруську, у добрий час, та все собі голосно: Нікс! Нікс! Нікс!“

„Нікс! Нікс! Нікс!“ зачав Андрусько і собі на ввес рот репетувати, та й помчав у місто.

Іде Андрусько гостинцем — аж тут ріжуть у одного богатого шваба на подвір'ю пацюка, а Андруська закортіло подивитись. Отжеж і спер ся він на палі, але своє усе не забуває, та в одно репетує: Нікс! Нікс! Нікс! що го аж на ціле село чути. Шваб слухав доки слухав Андруськового „Нікс“, а далі як крикне на парубків: „Нутеко, хлопці, та дайте оттому там дурневи такого прочухана, аби тимив аж до нових вінків! — Що він має мені в одно своє нікс репетувати, коли у мене сьогодні не нікс, але благодать божа, якої дай Господи кождому доброму господареві!“ — А парубки як імуть нашого Андруся, та як станут парити!... Забув цеборак і за Нікс, і за все, та лиш просит ся у старого шваба: „Помилуйте, добродію, та не вигоніт душу, бо мене ціле наше село знає, що у мене не словна розуму! — От волієте мене навчити, що я маю казати, як мені ще раз така окаяніє де лучит ся!...“ А шваб каже до него: „Як тобі, дурню, ще раз де так лучит ся, а ти так маєш казати: дай Боже вам, газдо, сего добра і в коморах, і на столах, і в мисочках, і в ложечках, і в кожій ринці, і в кожій судинці! — розумієш? — А тепер забирай ся мені зперед очий, дурбасе ти оден!“

Пішов наш Андрусь, чухаючи собі хорбаку, що му нависні шваби так гарно облатали, а за Нікс уже зо шумом забув, та лиш у одно репетує то, що го шваб навчив. Аж тут лежить няний чоловік у шанци, котрому, не до вас кажучи, лихо зробилось. А Андрусь зараз до него: „Дай вам, Боже, газдо, сего добра і в коморах, і на столах, і в мисочках, і в ложечках, і в кожій ринці, і в кожій судинці!“ — А няниця як зірвесь на ноги, та як стане нашого Андруська кулаками молотити!... „А ти, сякий та такий синку, ти

як смієш з мої пригоди ще і кепи собі бити? — Хйба ти не знаєш, що пиянство є найогидніша річ на світі, і що кождий пияниця робит з себе скота, і не то що скота, але гіршого диявола, котрий дар духа святого, то єсть: розум, під ноги толочит? — За для того, хлопче, як уздриш де пияниць, а ти не кажи їм инак, як лиш так: „агі на вас та цур на вас, та у „каміне з вами та в шкреніте, де кури не допівають, „та дзвони не доглашають, безвстидники та безличинки „ви одні! — богдай на нашій Руси такого вже більше „ні чувати та ні видати!“ — Розумієш, хлопче? — А тепер руш собі та заберай ся, та не забудь мої науки, бо ще гіршого прочухана дістанеш, як від мене отсе!“

Пішов наш Андрусь далі, чухаючи собі на кулаковану потилицю, аж тут іде громадка людей від хресту, отец наперед, моша з дитинов за ним, а далі куми, роди, сусіди, гості, а Андрушко до них: „Агі на вас та цур на вас, та у каміне з вами та в шкреніте, де кури не допівають та дзвони не доглашають, безвстидники та безличинки ви одні! — Богдай на нашій Руси такого вже більше ні чувати та ні видати!“ — Люде стали, та лиш вивалили очи, а далі як станут нашого Андруся бучками обертати!... а то так, що отец дитини ледви его вирвав понапилим кумам з рук, та й каже до него: „А ти що, хлопче, отсе, чи з розуму зійшов, чи що? — Таке як тобі таке лучит ся, а ти не кажи так погано, але кажи „дай Боже таке і чувати, і видати, у кождім селі по сто і по двісті на рік, а у кождій хаті по двое, по трое на раз!“ — Отак абись казав, а тепер заберай ся, аби по тобі і попаху тут не було!“

Пішов наш Андрусь далі, та вже не чухаючись, бо не було де вже ему і чухати ся, такий то оббитий сіромаха, аж тут несут мерця, а Андрусько ще з далеку до них: „Дай Боже таке і чувати і видати, у кождім селі по сто і по двісті на рік, а у кождій хаті по двое, по трое на раз!“ — Люде зупинились, та тільки що хотіли нашому Андрусеви нову халазію дати, але панотець не дали, та й кажут до него: „А ти що отсе, небоже, нафляворив? — Другий раз, як тобі таке лучит ся, а ти скинь капелюшину, перехрестись, та й кажи: „Со духи праведними, Христе Боже, упокой до раю світлого, до покою вічного, де ангелі співають, де святі пробувають!“ — так, синку, маєш казати, а не таке плести, що аж сором слухати. — Заберай ся!“

Пішов наш Андрусь плачучи далі, аж тут сиди дві бабі на присні, та обіскают ся, а Андрусько скинув зараз капелюшину, перехрестив ся, та на ввес рот: „Со духи праведним Христе Боже упокой до раю світлого, до“ — але вже не доказав, бо бабі як схопились, як узяла одна магілвилицю а друга прання з під присні, та як станут Андруська прати!... З тяжков бідов випросив ся сирота, а вони кажут до него: „А тиж, друку, з котрої шибениці урвав ся, та прийшов з нас тут кепи бити? — Таке як видиш,

що де обіскают ся, а ти пхай борше і твою голов, аби і тебе пообіскали, а не плети такі дурниці, як єсь перше плів, та ліпше будеш гостити. — А тепер шуруй далі, та на другий раз з бідниц кепи не бий! — Руш!“

Поволік ся наш безталанний Андрусь дебіля з душев далі, аж тут їст ся стівкище псів на гостинци. А Андрусь, як був розумний, так і тицьнув свою голов межи них, аби — як бабі казали — і его пообіскали. — А пси як его стали обіскати, то обіскают его може і до сегодне.... Бідний наш Андрусь!...

27. н. Декемвра 1886.

Про сойм краєвий і про вибори до сойму.

(Конець.)

Як поступати при виборах.

Повисше подалисьмо головний зміст законів, котрі дотичат сойму краєвого і виборів до того сойму, а на закінчене хочемо подати ще кілька уваг, як нам належит поступати при виборах посла до сойму краєвого.

Як знаємо з статуту краєвого, складає ся буковинський сойм з 31 послів, а то з двох послів, котрі вже без вибору зі взгляду на свій уряд суть послами. т. є. гр. прав. митрополіт і ректор університету і з 29 послів вибраних а іменно: 10 послів вибраних в класі виборчій громад сільських.

Позаяк межи буковинськими дідичами майже нема Русинів, котрі би признавали ся до своєї народности, а по містах мают перевагу жида і другі Русинам неприхильні люди, то нема ніякої надії, щоби в класі виборчій більших посілостей і в класі виборчій міст вибрано котрого Русина послом. Тим більшу вагу повинні звернути Русини на вибір послів з громад сільських — розуміє ся в части краю замешкалій переважно або виключно Русинами — і вибрати у всіх тих повітах своїх заступників — послів. Дотичит то повітів виборчих: Кіцмань, Заставна, Станівці, Вижниця з Путиловом, Чернівці, Садагура, Серет і Сторожинці, так що наколиб виборці-Русини з всіх тих повітів тримали ся разом і вибрали своїх людей, то мали би в соймі краєвим бодай вісім своїх заступників, котрі би хоть в части змогли боронити і заступати справи рускі.

Головним услівем до користного переведеня вибору в наведених вісьмох повітах є без сумніву добра організація і згідне ділане всіх Русинів буковинських, се значит, щоби Русини-виборці не ділали на власну руку і не ходили при виборах самопас, лиш аби всі виборці-Русини з цілого повіту виборчого ішли при виборах разом і віддавали свої голоси на того, котрого більшість виборців узнасть за найліпшого.

Як в сій справі поступати, можемо найліпше научити ся від наших братів-Галичан. Там злучили ся всі світлійші Русини разом і завязали для переведеня виборів з громад сільських оден комітет головний у

Львові для всіх повітів виборчих, а окрім того в кождім повіті виборчим комітет повітовий, так що кождий комітет повітовий переводит вибір посла в своїм повіті, а комітет головний кермує цілов акційов виборчов, а іменно призначає кандидатів на котрих має ся голосувати і зносит ся з правительством в разі яких надужить з противної сторони. — Крім тих комітетів дуже важними показали ся при послідних виборах в Галичині комітети місцеві для переведення правиборів.

Після приписів ординації виборчої переводит ся вибір посла з громад сільських в той спосіб, що наперед вибирає ся в кождій громаді окремо виборців, а сі вибрані виборці вибирають в повітовім місті посла. — Ходит тут одже о те, аби уже по селах вибрано на виборців лиш людей чесних, тверезих свідомих своєї народности і людей від нікого не залежних, котрі би не оглядали ся на те, щоби з okazji виборів посла зробити добрий інтерес, не дались — як то часто буває — кількома левами перекупити, але щоби без огляду на всякі погрози і покуси віддали свої голоси на того, на кого згодит ся більшість виборців і кого препоручит головний комітет виборчий. — Тому то треба старати ся не допустити до вибору на виборців людей нетверезих, дальше панських заушників і шинкарів, а найліпше вибрати людей письменних, де можна, членів руских читалень.

Дальше треба уважати на те, аби в листу виборчу, після котрої переводят ся правибори, себто вибори виборців, не вписано людей, котрі не мають права посла вибрати, чи то задля того, що не платят відповідного податку, чи знову тому, що були судово карані і з тої причини після наведених повисше постанов не мають права вибору. Спосіб на те подає вже сама ординація виборча, котра постановляє, що начальник громади обовязаний листу виборчу вложити в громаді (в громадській канцелярії) до перегляду, і що кождий член громади має право листу сю переглядати і слиби найшов в ній якішки помилки, жадати їх спростованя в дорозі реклямації.

Не менше треба уважати і на те, аби на час, на котрий призначений вибір виборців явили ся точно всі управнені до голосованя, бо після § 31. ординації виборчої переводят ся правибори в означенім до того часі без взгляду на то, кілько явит ся виборців, так що часто лучає ся, що виборчий комісар, не обовязаний чекати по за означену годину, аж всі виборці зійдуть ся, переводит вибір виборців з кількома виборцями з сторони противної, а тим самим виходят з вибору люди нам неприхильні.

Те саме дотичит і самого вибору посла, — і тут повинні всі виборці явитись на час і віддати голос на свого кандидата, а позаяк після постанов ординації виборчої ніхто не має права нам посла накидати а противно кождий виборець може віддати свій голос на того, кого уважає за найвідповіднішого, то нема причини лякати ся звичайних в таких разях грізб з сторони противної, що в разі вибору щирого руского

заступника будут більші податки, або що буде наново панщина і таке инше. Все те обдумане лиш на збаламучене виборців і противит ся постановам законів, котрі ми навели повисше.

В законах сих подані всі постанови, як мають ся переводити вибори і як при виборах треба поступати, тому то перша і найважніша річ, знати сі закони докладно, бо тільки люди ознайомлені з сими законами зможут себе перед всіма сподіваними і несподіваними нападами і підступами оборонити і щасливо вибороти собі то, що їм після права належит ся.

Переписка Редакції і Адміністрації.

Христос воскрес! — Сим числом кінчимо першу третину VI. річника „Буковини“ і просимо о ласкаве відновлене передплати і вирівнане громадних залежностей, і надіємось, що нашу справедливу прозьбу узглядят всі чесні читателі; не бажаємо нагороди, ба навіть і признаня за наш труд, а єдино покриття власних коштів; се чейже ніяка ласка, а тільки обовязок того, хто збирає газету. Надіємось проте, що по першім л. Маю вплине дрібна належитість від кождого п. т. абонента.

Хв. Редакція „Народа“ у Львові. І ми бажаємо, щоби не лише всі Русини були „прихильниками народу, его освіти і т. д.“ але щоби усі люди жили як брати рідні і рівні. Нам здає ся навіть, що ми все до того стреміли, накликали, заохочували. Не розуміємо проте, чим і «з нашого боку справа руска ставляє ся не так, як слід.» Мова і букви (правоспис) — підстава легкої і скороті освіти: хто виступає проти сего природного, способу спинає просвіту народну; проте і спір, накинений, мимо волі когоч не вестити, щоби збити виводи противника, котрий, таким способом агітує проти народних газет і книжок одже й проти освіти, а тим то й проти добра народного. Із сеї причини (язикової і правосписної) не допустят москальфілі і Вашу газету в народ, бо у москальфілів як раз головна річ те, що у Вас другорядна. Робити а справи рускої просвіти, соціального питаня, се не притягне москальфілів: ото, щев „Проломі“ написав один з Чернівців, що став з Русина панрусом, коли, каже, почув таку гадку з уст д. Драгоманова. Ну тай справді, кому йде тільки о хліб насущний, такому й не дивуватись, коли йде служити тому, хто, по его думі, ліпше нагодує. Вирочім, що до згоди, як не помремо, то побачимо! „Поклик до правительства“ уважаєте «шкідливим для рускої справи». Ми-ж думаємо, що Русини мають право і повинні жадати від правительства, щоби воно не ставляло ворогів на опікунів руского народа. Ми уважаємо лібералам, що протеґує, не кажемо вже думки і засади, а діла шкідливі кому будь, за людський. — Від д. Н. В. не бажали ми дописи, але діла; его допис голословна, не подає навіть критики, не то способом, якби Русинів получить. — Цікава річ, як думаете Ви «обминути національний настрій не-русских ремісників рускою газетою», котрої не прийме ся сфатизований польськими, румунськими та німецькими шовиністами ремісник-Поляк, Румун та Німець; — тут і «воляшник» не поможе; бо сьогодні і робітний люд не нехтує своєю народністю. По нашій думі дбати-б кождому народови на свій лад про себе, а з того й вийде добро загальне. — Назвавши А. П. «панною», не виявили ми єї аноніму перед світом а вказали лише, що знаємо єї, а то знов на те, що не повинна була критикувати а властиво ганити, де могла буда впросто порушити справу, котрою так интересує ся.

Дописувателям з „Америки“: Жаль нам Русинів-Американців, що так гарно в кождім вигляді ступали вперед, а тепер розлетілись усі як липове килине; але дописи від незнайомих нам людей, а тим менше безіменної, не можемо помістити Ратуйте, що можете, та будуйте дальше! — Христос воскрес!

Учіте ся, брати мої!

НОВІ КНИЖКИ.

„Гомерова Одиссея“, — (Гексаметром на мову українсько-руську перевіршована Петром Байдою), справді «найзначніше національно-культурне придбання Русинів в минулому році». Прегарний переклад сей, вільний навіть від усяких котрому будь освіченому Русинови незрозумілих слів, доказав наново красу

і багатство рускої мови усе́му світові, особливо́ж нашим таки недоукам та в чужім засліпленім перевертнім, що і «чужого не навчилися і свого відпуралися». Ко́ждий щирий Русин, що доро́жит своїм, повинен на свою утіху, задля осві́дмлення незри́чих і на то, щоби «посрамити лжепророків», мати у себе Байдин переклад «Гомерової Одисеї», котрий напевно не одного з Одисеїв наших, що то через трусителів-обруссителів не можуть до́бити ся до рідної мети, наведе за помічю Атини-Руси на добру доро́гу. Переклад «Гомерової Одисеї» (10 аркушів друку) висилає за ціну 1 зр. 25 кр. редакція «Правди», Львів, у́лиця академі́чна ч. 8.

О. П.

„Правда“, про котру ми споминали в попереднім числі містить в сего́річних 3 випусках — вступні статі: 1) Сучасне становище Русинів і Поляків, 2) реформа мирових судів в Росії, 3) Реформа університетів і гімназій в Росії, 4) духовні школи в Росії, 5) 29. роковини смерті Шевченка, 6) Ческа академія наук, 7) реформи в судівництві, 8) З'єднані держави Америки, 9) Ювілей Антоновича 10) Русь буковинська і угорська, 11) Заходи зні́вчення конституції в Финляндії. Оповідання: 1) Грішник, 2) Боротьба, 3) Афонський пройдисвіт, 4) З життя в Полтаві, драму: Що було, те мохом поросло; наукові статі: Огляд устрою держав європейських; 50 літ націон. боротьби Словенців, Огляд російської журналістики, Націоналізм в політиці, Права чоловіка в імперії російській; поезії, дальше вісти (дописи) з різних сторін Руси, огляди політичні, сучасних хроніку, бібліографію, оповіщення і перепи́ски. Ось ба́гатий і до́бірний зміст «Правди». — Ко́ждого місяця вихо́дить кни́жка в обемі не менш 5 аркушів по ціні 50 кр., передплата на рік 6 зр., на 1/2 року 3 зр., на 1/4 р. 1 зр. 50 кр.

О. П.

„Бібліотеки для молодёжи, мѣщанъ и селянъ“ ви́йшла 3. кни́жочка слі́дуючого змісту: 1) Тарасъ Шевченко (Згадка в 29. роковини смерті поета, з его портретом і образом хати, де родив ся), 2) «Бесѣды про нашій землѣ: Про пороги на Дніпрѣ» (ни́ше Стодо́льській), 3) «Ка́ра Фе́йзія» (опові́дане О. Я. Ко́ниського) 4) «По́ходжене ро́стинъ, цвѣ́тѣвъ и дере́въ» (З «Дѣла»), і 5) «Де́що для дѣ́точокъ: Не ла́комъ ся» (нові́сточка Дми́тра Кури́люка), 5) на о́кладниках: «Розв'язане зага́докъ и «Игра́нки». — Напрова́дивши не́давно прихильний суд «Дѣла» про се вида́вництво, пода́ємо тут замі́тку львівско́ї педа́гогічно-науково́ї га́зети «Учи́тель», котра ни́ше в 4 ч. з сего́ року ось що: «Зна́мените ви́даванє сеи «Бібліотеки» якъ найго́рячі́йше поруча́ємо всѣ́мъ Ру́синамъ».

Думайте, читайте!

Видає і за редакцію відповідає: Сільвестер Дашкевич.

З печатні Г. Чоппа.

КОСИ з маркою „КОСАР“
з ангельської срібно-стали (Silver-Steel)
!!!розсилає ви́ключний склад фабр. для Австро-Угорщини!!!

Л. Мінцера в Дрогобичи
(ГАЛИЧИНА).

Сі коси відзначають ся **легкістю, подвійним гартом, остротою, і є майже незломні.** Одно кле́панє вистарчає на довший час. Навіть без попереднього кле́паня можна їх острити. За одноразовим за́правленєм (острим каменем) косят до 120 кроків і найтвёрді́ї трави гірські.

За доброту ко́ждої коси даю повну пору́ку!

Коси достарчаю в формі краєвий і в довільній довгості по цінах:

Довгість коси:

62, 65, 70, 75, 80, 85, 90 центім.

Ці́на за 1 косу:

1.—, 1 05, 1 10, 1 20, 1 30, 1 40, 1 50 зр.

Бабка з кле́вцем 1 зр. 20 кр.

Висилка ско́ра, але тільки за го́тівку або по́бранєм, по́штою або зе́лїзницею, о́плата фра́кта-ва від ко́ждої коси 2—3 кр., коли по́тыгає ся що найменше 10 штук.

Численні свідо́цтва о до́броті кіс до́лучає ся до ко́ждої по́силки

О́стерожно перед на́храня́ми!!! Пращи́вни є тільки коси з маркою „ко́сар“, ви́битий на відво́ртній сторо́ні, і спрова́джені про́сто із скла́ну:

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Госпо́дарі зби́раючі за́мовленя ма́ють про́візію (наго́роду).

Вже ви́йшли

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на ко́ждий де́нь въ ро́цѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки. Ви́данє ду́же гарне. Повинно бы́ти въ хатѣ ко́ждого Ру́сина. Ці́на зъ пере́сылкою безъ о́правы 3 зр. 45 кр., а въ си́льній о́правѣ 3 зр. 70 кр.

Набути мо́жє ко́ждого часу у о. Ев. Гу́зара въ Зава́ловѣ, по́шта въ мѣ́сци.

СТАТУТИ затвер́женого в. ц. к. пра́вительствомъ това́риства

„Власна Помôчь“

(каси по́зичкової і шпихі́ра) про́дає по 30 кр. (за 5 при́мірників разо́м з про́зьбою.)

Реда́кція «Буковини.»

«Буковина» виходит
що другого Четверга.

ПРЕНУМЕРАТА

платна в Чернівцях
вносит:

на цілий рік 3 зол. — кр.
" пів року 1 " 50 "
" третину " 1 " — "

Поодинокі числа по 15 кр.
в книгарні Пардінського в
Чернівцях, ринок ч. 10.

БУКОВИНА.

Часопись політична і наукова
для народу руского.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІ-
СТРАЦІЯ «Буковини» на-
ходит ся в Чернівцях (ули-
ци Петровича, ч. 4.), куда
всі дописи адресувати на-
лежит. — Бюро редакції
отворене що-дня від 6.—8.
год. вечером.

ОПОВІЩЕННЯ і ПРИЛОГИ
обчислюють ся як найде-
шевше.

Рух виборчий в Буковині.

Поволи, але всеж таки починають і буковинські Русини приготуватись до близьких уже виборів соймових. На завізване головного комітету вислане небавом по его виборі прийнялись Русини на провінції за заложене повітових комітетів виборчих. Найскорше упорались з приготуванем Русини із Станівського округу виборчого. І вже нині можемо поділитися з нашими читателями радісною вістею, що Станівецькі Русини взялись ревню за діло. На завізване тамошніх членів головного комітету зібрали ся мужі довірія з околиці Вашківської на нараду, котрій проводив о. Александер Манастирський відозвавшись до зібраних такими словами:

„Руский нарід, засилиючий всі сторони над Черемошом, Прутом і Серетом від року 1873 не має своїх власних заступників, котрі би заступали его інтереса, висказали его недолеглости і недостатки і старались поліпшити кроваву долю нашого бідного хлібороба-селянина. Правда відбувають ся від часу до часу і у нас вибори, сходять ся виборці, слухають ради зліх побратників, їм накидає, або просто сказавши диктує якийсь там виборчий комітет, до котрого нас не кличуть, як коли-би ми були чужинці, незнакомого кандидата до сойму краєвого, котрий межи нами не живе, тому і не знає нашої біді і недостатку і не знає сказати там в краєві соймі, де нас болит і чого нам не достає. Той, що читає газети, видит, як соймові послы других народностей і округів за своїм народом обстають і старають ся для него як найбільше придбати. Лиш за нами Русинами не було до тепер кому обстати, не було кому ся хотий раз у соймі обізвати, щоби нам якусь одробинку із обіцяних горів і мостів придбати. Нарід платит податки, нарід дає рекрута, нарід двигає видатки цілого краю і держави і єсть найважнішою єї підвалиною; а если тот підвалина, наш нарід збідніє і не буде за ним кому обізвати ся, то і край подасть ся, промисл упаде і т. д. Знаючи то добре, завязало ся в Чернівцях товариство, „Руска Рада“ і она заступає інтереса і права нашого народу

в кождім взгяді політичнім. Недавно тому зійшли ся члени тої „Рускої Ради“ із всіх сторін і вибрали комітет або виділ, котрий має ся ревню затрудняти справами народними, запрошено до Черновець із всіх виборчих округів і то із кожного села таких чільних людей, о котрих знає ся, що їх нарід любить і їх в так важній справі, як вибір предстоячий, послухає. Дня 8.20. Априля зійшли ся тоті мужі довірія в Чернівцях і урадили там: вибрати в кождім окрузі повітовий комітет, котрий мав би ся вже в окрузі з народом радити, аби не, як то бувало, накидало ся народови кандидата до сойму, але аби заступники народа зійшли ся, сердечно нарадили ся над тим, до кого они мають довіріє і кому они гадають повірити свою долю і волю, а такий кандидат люблений народом, котрого нарід з своєї волі вибере, певно буде его совістно і щиро заступати. До центрального комітету виборчого вибрали члени „Рускої Ради“ на сей округ 4 відпоручників.

Ми 4 держали чи то устно чи писемно нараду і урадили, запросити Вас, Високопочтенні, яко знаних в сім окрузі людей чільних, котрих нарід любить і котрих ради певно слухати буде. Вашим ділом, отці і панове, єсть, сьогодні нарадити ся совістно над недалеким вибором, подати щиро собі руки, і тої нашої ради непоколибимо держати ся. Бо если хотий-би оден із нас відступив від тут урадженого, тогда пошкодит певно не лиш собі і своєму селу, але цілому збіднілому народови. А крім того розважте также, що найде ся і так багато ворожих сил, котрі схотят нас ослабити і діло, як дотепер бувало, на свій лад перевести. Тому держім ся згідно і криємо!

Нім перейду до опреділення дневного порядку т. є. розкажу, над чим ми сьогодні радити маємо, то вискажу надію руского народа, що чейже правитель-ство буде прихильно вносити ся до нашого автономичного розвитку, бо оно повинно сприяти вродженню руского народу. Если би повстал фальшива чутка о правительственим кандидаті, то прошу на таку по-голоску незважати, бо правитель-ство яко таке завше повинно бути безсторонним і не допускати хиба лиш

такого кандидата, котрий виключений від вибору законом. Таку поголоску пускають ті люди, котрі свого кандидата переохотити хотять і кажуть: нашого кандидата призначило правительство, тому вибирайте його". Але якщо ми будемо за нашим кандидатом множенням голосів стояти, то і наш кандидат буде правительственным і перейде".

Вибравши о. Манастирського на председателя, а о. Стефановича на секретаря повітового комітету, і згодившись що-до членів комітету із усіх сіл Станівського повіту, ухвалено:

1) щобі сімужі довіря старалися вже від тепер о вибір честних і певних виборців при правиборах і виливали на них, аби голосували на широго кандидата;

2) ухвалено скликати по правиборах усіх виборців перше до Вашківців, а потому до Станівців на нараду, щобі ся згодили на кандидата;

3) завізвати, щобі Русини, котрі хотіли би бути вибрані із сего повіту до сойму, зголосилися до комітету, а той їх повідомит, коли перед виборцями явити ся мають;

4) завідомити вчасно центральний виборчий комітет руский в Чернівцях о всіх кандидатах задля затвердження кандидата.

Другу нараду сего повітового комітету назначено на вчора.

Додаємо до сего, що головний комітет виборчий збере ся на нараду в сю неділю о 6. годині пополудни в Черновецькій „Народній Домі". Справоздане о сій нараді й о стані справи прочих повітових комітетів подамо в слідуючій числі. А поки що, визнаємо всіх щирих Русинів буковинських, особливо членів головного комітету вибраних з провінції, щобі брали ся як найревнійше до діла, аби до неділі хоть дещо зроблено було; бо вже за кілька неділей прийде до нового рішення долі руского народа, себто до виборів соймових.

Із ради державної.

У Відні радять власне тепер над сегорічними приходами і розходами австрійської держави. Кождий щирый посол народний старає ся при тій нагоді добути нові зиски для своїх виборців, і тільки тогди призволяє на побирання податків. Так то добувають послы Чехи, Поляки, Словінці і Румуни, ба навіть і противники ряду, Німці що року нові користи для свого народу, тільки одним Русинам за всякі нові податки майна і крови не дістаєсь нічо а нічо, хіба ще нові кривди, нові унослідження. Та бо й таких послів мають, що зовуть ся тільки послами, а про заступництво руского народа їм і не в гямки. Галицким Русинам накинув їх Митрополит таких „порядних" Русинів, що на все мовчат та потакують; а буковинські Русини мають ще гірших, бо противників Румунів-дідичів, що глядять манівцями тільки дідичівської та румунської ко-

ристи. Щоби бути справедливим треба однак зазначити, що прецінь є ще й межі галицкими і буковинськими послами три щирі прихильники народа. Ото з галицких послів о Озаркевич і сов. Ковальский, а з буковинських барон Гормузакій, котрі упіюулись про кривди руского народа. Найревнійше озвав ся сего року посол о. Озаркевич, він підніс голосну скаргу в імени руского народа. Ось головнійші уступи з его многоважної промови. О. Озаркевич сказав:

„Висока палато!"

Я завсїгди стояв і стою за тим, щобі в державі і для коодиноких горожан був обезпечений публичний спокій. Задля сеї цілі удержує держава різні органи безпечности. Але органи ті мають заразом берегти і жителів, а іменно задачею конституційної Австрії повинно бути то, щобі народам своїм, немов членам родини, заporučити приналежні їм права відповідною системою рівноправности, і щобі для духового і матеріального розвою їх були подавані заедно нові средства,

Однакож той нарід руский не заживає публичної безпечности із сторони правительства, хоч він був завсїгди вірним для найвисшої родини цісарської і привязаним до правительства. Его давят чим раз більше і то в такий спосіб, якого би не ужила крайно абсолютна управа.

Руский нарід насилують органи безпечности, а тероризм їх супротив народу переходить всякі границі законности, справедливости і людскости.

Нарід руский знають тогді, коли він державі австрійській жертвує добро і кров свою, то значить ся, він потрібний лише до плачення податків і служби войскової; але коли він добиваєсь опіки і охорони прав своїх, то ему за его вірність і пожертвоване доводять ся лишнь погорда і угнет, — а се не свідчить о здоровій політиці, але о якійсь системі переслідовання супротив сего народу,

Правительство заняло хибне становище, наколи думає, мов-то триміліоновий нарід дасть ся безперестанними противзаконними мірами і нетерпимістю згладити з світа. Противно, такими мірами гонять нарід в табор неприятельский, а опозиція вкорінюєсь природно за-для того чимраз глубше.

Спершу обходжено ся з народом руским троха привітливо, але відтак винято его знід всякої опіки. Коли в 1848 р. гроза наблизилась до Австрії, пригадано собі на сей нарід. Однакож від 1861 р. виступлено нанозо против него, хоч нарід руский вірно і хоробро весь жертвував ся для Австрії посеред всіх тих гроз.

Видані в 1867 р. основні закони державні заporučили і народови рускому рівноправність з другими народами австрійськими. Нарід наш думав, що і він уже раз прийде до своїх прав. Але як помилив ся! Бо коли про другі народи дбає ся, то народови рускому велено займати підрядне становище слуги.

Основний державний закон з 21. грудня 1867 р. (Дня з. д. ч. 142, арт. 2) о загальних правах горжани постановляє: „Перед законом суть всі горжане рівні“. Однак супротив народу руского не держит ся ніхто сеї засади, а рівність его обмежує ся в ріжні способи. Вже сама ординація виборча уложена в его некористь. Нею засуджено Русинів на меншість у всіх тілах репрезентаційних, а при виборах працюють ц. к. органи правительства, прибравши собі жандармів, всякими средствами тероризму над тим, щоби Русинів усунути, хоч ті органи повинні стояти на сторожі законів, слухати їх а не нарушати їх та не зневажити.

Підношу тут в імені цілого руского народу публичний протест против беззаконностей, що кривдять его народність і церков, а коли вірність і лояльність того народу не знаходить ніякого признання у австрійського превительства, то я ставлю тут сей тяжко многострадальний руский нарід перед ареопаг Европи, — нехай він ставши на становище правне, судит і своїм рішає, а заразом той міліоновий нещастний нарід хоронит перед політичною смертю“.

Посол сов. Ковальский домагав ся основаня руских шкіл в Галичині, шкода тільки, що не порушено справу основаня рускої гімназії в Буковині.

Третім послом, котрого голос дотичив і бук. Русинів, був барон Гормузакий, що представив правительству матеріальну нужду і нашого народу, жадав конечної помочи. Ось его дотичні слова: „Перед усім різництво веде жите повне клопоту і — попри загаль тягарі — терпит еще особливо в наслідок віддалени від торгів світових і в наслідок дорогого перевозу, що утрудняє конкуренцію. Помимо праці, ощадности і ліпшої господарки, зростають від року до року довгі гіпотичні так дуже, що ми привикли уважати у нас за щось висшого такого господаря, котрого майно тільки до половини вартости задовжене. Численні і що раз зростаючи екзекуції у менших господарів є доводом, що й селянському станові не ліпше, а що то значит, потрафит опініти той, хто знає, як мало потребує і як то на малім поперестав наш мужик. Попри бідноти не виходят буковинські селяне з довгів. Жадають від них податків, вониж не знають відки всяти гроша і так від року до року зростають залежлости. В кінці думає собі селянин: Доста такого жита, наймає ся до роботи пільної в сусідній Бесарабії або Молдові, а як верне відти колись з заощадженими кількома крейцарами, то заразом дуже часто і з смертельною пропасницею в своїм тілі. Значна часть робітників: різників остає на завсїгди в тих краях і тим способом відпадає нашому військовому дорожній матеріал в людях.“

Записуємо сей щирий голос буковинського посла, який дав ся по раз перший чути в раді державній; бо всі дотеперішні послы буковинські дбали тільки про свої дідичівські справи та про національно-румунські, як то й сего разу доказав посол Стирча, що

домогав ся румунизаторского синоду церковного, та посол Дулул, котрому в голові тільки розширене румунської низшої гімназії в Сучаві на виспу. Посол Янко Зота вибраний з чисто руских повітів Вижниця-Кіцмань мовчить мов німий; бо папевно залагодив вже свої дідичівські та румунські справи в приватній дорозі, а сам справляє в Чернівцях румунизаторські празники, побіраючи посольську плату з кєрвавого податку народа, а своїм виборцям думає, мабуть, нарік при нових виборах до ради державної знов примилитись могоричами та пустими обіцянками. Ось вам заступник Русинів!

Дописи „Буковини“.

ІЗ РОСІЇ. (Розрухи російських студентів.) Ми споминали вже про розрухи студентів російських, о котрих усі газети писали. Сегодня подаємо допис від самих студентів, котра обясняє високу ідею: вільного духового жита, правдивої освіти, за яку борят ся тисячі молодих людей протя нелюдської і всякою гнилизною зараженої тамошньої власти, що сю святу справу маси студентів представляє перед світом яко нечисте діло горстки ворохобників. — Ось що пише, про те, розуміє ся з обави перед „самодержною“ російскою поліцією, неназваний автор.

„10. р. Априля с. р. студенти заведеня сільського хозяйства і лісництва в Новій-Александрії люблинської губернії зібрались числом 200 душ (50 задержало войско на подвірю зєведеня) в аудиторії заведеня і затребували директора, але директор не явив ся, а післав військо, котре явившись в школі окружило єї. На завізане начальника войскового, генерала Язикова, студенти не розійшлись, а ждали директора, але директор, не оглядаючись на прозбу начальника гарнизону, побоїв ся прийти. Тогди студенти вручили заявлене, котре подаємо дальше, генералови Язикову, котрий обіцяв передати его директорови заведеня. Опісля вийшли студенти з заведеня і зібравшись в парку перейшли его, співаючи пісню студентську. Школу обсаджено войском 10. і 11. Априля, а студентів випитувано зі сторони управи заведеня поодинокі, при чім всі без винятку відказались відповідати на поставлені питання.

Зміст заявленя студентів такий:

„Позаяк, судячи після статії поміщеної в газетах під іменем „правительственного сообщения о февральских и мартовских волнениях“, правительство не порозуміло правдивих причин тих розрухів, думаючи, що „большенство не годилось на непорядки і що многі приневолені були до пасивної участі погрозами ба навіть насильством невеличкої горстки ворохобників“, — то ми студенти інститута зібрались тут наново, щоби обяснити причини нашого протесту, а також, щоби сими вже третими сходами показати

неможливість насильства „невеличкої горстки ворхобників“ над такою силою людей, в якій ми зібрались.

Найголовніші причини наших розрухів ось які:

1) Безправне положене личности у всіх висших школах.

2) Брак свободи студентської мисли, їх суду і діл, як межи собою, так і дотно професорів, з котрими нема у нас ніякої духовної звязи.

3) Цілковита неможливість свободного розвитку в наслідок недостаті свободи викладів і в наслідок тих формальних рамиць, в котрі постановлені всі висші школи.

4) Широке поле для шпігунських управ інспекції, котрої засади убиваючі не мають границь.

5) А в наслідок всего того цілковитий духовий і моральний упадок шкільної молодіжи, що особливо в послідних часах спостерегти можна.

В можливих як на наше положене подробицях заявили ми наші желання в петиції врученій нами директорови. *)

Наконець, тепер, щоби властиве наше заявлене було звісно кождому, ми жадаємо, щоби его передано висшій власті і напечатано в правительственим орґані як найскорше, инакше ми не перестанемо уперто стояти при своїм."

Бют і самі гвастуют. „Дѣло“ подало таку характеристичну допись з Коломийської сторони, котру й ми поміщаємо, бо й черновецькі німецькі газети розтрубили гваст тих, що бют і самі кричат. — Ось вона:

„Дня 4. н. ст. цвітня с. р. на тижневім передсвяточнім ярмарку в Гвіздці лучилась така пригода.

Один господар з села Балинець мав на продаж кільканацят вінків чеснику. Приступив до него гвоздецький жид, вибрав найкрасний вінок, сторгував, заплатив і пішов до дому. Однакожь за хвилю вертає той жид назад на ринок до господаря, приносить ему виміняний вінок чеснику загнилого і чіпаєсь его, щоби ему вінок виміняв або віддав гроші. Господар не хотів на се згодитись. Жид почав сварку і хотів грозьбою виміняти вінок здоровий за загнилий. За господарем обстав другий мужик з Балинець. На то відвернув ся жид і ударив того другого мужика в лице. Мужик віддав жидови. Жид знов мужика, а мужик знов жида. Тоді, як се звичайно буває, приступило більше жидів, обскочили мужика і почали бити зі всіх боків. За мужиком знов обстали другі мужики і почали боронити его. Надійшов поліціян міський і обстав за жидами а мужика почав тягнути до арешту. Нарід обурив ся тим і дав знати до жандармерії, а поки що заняв супротив жидів становище тільки відпорне, т. е. за кождий удар віддавав ударом. Таким чином зробилась бійка на цілім ринку на кулаки між жидами і

мужиками. На кулачній бійці було би може й скінчилось, колиб один жид не був ухопив горнець від християнки-гончарки, що розложилась була з горшками серед ринку, і не кинув на мужиків. За приміром того жида пішли другі жиди і на млі ока розхонили так всі горшки. Тоді мужики відповіли черепем, грудю і каменем. Серед того наспіли жандарми і вправді увільнили напастованого первістно мужика з рук жидів і поліціяна, але не встигли вже здержати загальної бійки, котра декуди з паввору перенеслась уже й до шинків та хат жидівських. Очевидно, при такій загальній бійці не обійшлося без того, що повибивано жидам трохи вікон. Було і троха синяків по обох сторонах, але великого каліцтва не було ні одного. Під вечер буря утихомирилась сама. Жиди повносили багато жалоб до суду і донесень до нищих властей.

По святах Великодних лучив ся в селі Балинцях коло Гвіздця ось такий факт. Збиточні хлопці порозкидали вивезений на жидівську ниву гній на сусідній ниві господарів. Один господар вийшов з нанятим плугом орати свою ниву, а на ниві застав жида, і той заборонив ему орати, бо по ниві господарській був розкиданий гній жидівський. „Віддай мені мій гній!“ каже жид. А мужик на те: „Я не розкидав то й не буду тобі назад згортати. Згортай собі сам, але борзо, бо я за плуг плачу!“ З того вийшов спір і мужик якимсь патником скалічив жидови око. Мужика взяли і відставили до коломийського суду.

Отсе факти, віддані вірно. На основі тих фактів заармований ц. к. староство і намістництво, що мов то в Гвоздеччині викликано бунт хлопський на жидів і панів, так що власність і жите zagrożені, і депутації з Гвоздеччини почали домагатись від староства прислання войска. Староство вагало ся. Тоді жиди і Пузина почали штурмувати просто до Львова і дня 24. н. ст. цвітня вночі прийшло з намістництва поручене, щоби другого дня вислати войско до Гвіздця.

І справді дня 25. цвітня вирушило з Коломиї пів баталіона войска дуже поспішно. З войском спішили до Гвіздця ц. к. староста, комісар Вайдович і лікар повітовий, всі в уніформах. По дорозі здибав войско і комісію жандарм з Гвіздця, ідучи до Коломиї, і дуже здивував ся, довідавшись в Коломиї, що ніби то в Гвіздці і околиці дїють ся якісь страшні річі. Розуміє ся, в самій Коломиї вибух великий пострах: говорено о „революції“, о „ранених“, о „трунах“...

Тимчасом в Гвіздці, коли прибула там комісія і войско, все було спокійно: люде були в полі при роботі, а тільки діти повибігали дивитись на войско. Лікар др. Рознер, не заставши там нікого ані убитого ані раненого, зараз вернув назад до Коломиї, незабаром за ним вернув і ц. к. староста і комісар Вайдович, а другої днини, с. е. 26. цвітня, поїхав п. Вайдович ще раз до Гвіздця, але зараз повернувшись з ним під вечер вернуло і войско назад до Коломиї...

*) Петиція була подана 15. Марта, при чім директор дав слово, що предложит її висшій власті.

„Що-ж там чувати в Гвоздеччині?“ питали Коломийчане.
„Нічо!“ була відповідь.

— А — жиди та панки з Коломиї розтелеграфували до німецьких газет тенденційні річі на темат „бунту хлопського против жидів і панів“.

Буковинські товариства рускі.

Загальний збір членів „Народного Дому“ в Чернівцях відбуде ся без взгляду на число, яке явит ся, в сю неділю, дня 29. р. цвітня (11. лат. мая) о 3. годині по полудні в Читальні „Народного Дому“, Улиця Петровича ч. 2.

Головний руский виборчий комітет відбуде також в сю неділю о 6. годині в Читальні „Народного Дому“ засідане.

Дрібні вісти.

(Д. Олександр Кониський), славний наш писатель виїхав задля поратования здоров'я на ціле літо з Києва на село. Кріпи его, Господе, для добра Русів!

(До 8. рангі) піднесло міністерство просвіти між инчими учителями черновецьких середніх шкіл і добре заслуженого професора-Русина при уч. семінарії Льва Галицького.

(До Америки) забралось сими днями около 35 родин з Кучурова великого і з великого Села (Сатулмаре). Є се голосним доказом пущи, яка панує межі буковинськими селянами, про котру однак не в голові бук. послам-дідичам.

Дивна переміна лучилась минувшовго місяця у Відни. Ото як пишуть газети, зробив ся там з дво-літної дівчини — хлопець. Як з сего видно годі часом напевно знати, чи хто має доньку, чи сина.

Розрухи робітників-Мазурів, подібні до віденьських буч, лучились сими днями в галицькій містечку Бялі. Робітники понищили кілька жидівських шинків, і аж войско стріляючи остроми набоями, причім погинуло 14 робітників, зробило лад. Се була перша сумна проба новими карабінами, котрі показались страшним оружьем. В ніоднім трупі не найдено кулі, всі про-бігли через тіло наскрізь.

(Проти Єзуїтів) виступили в дії відступлення місця на костел в Чернівцях самі ради-католики. Та скриті прихильники закрутили справу так, що рішене єї відročено і здає ся таки западе по відповіднім приготованю в користь непрошених гостей. Впрочім Єзуїти в разі, наколиб відмовлено їм місця, будуть будувати костел на своїм огороді побіч теперішньої каплиці; вони, бачите, не дадуть ся відстранити й викурити. Проти Єзуїтів агітує на диво й син черноведкого румунизаторського Єзуїта, мабуть тому, щооби позбутись конкурентів.

(Дешеві перекази поштові), котрими можна буде переслати гроші в сумі до 1 зр. увійдуть небагом в рух; будуть то карти по 3 кр., на котрих наліптоватись буде марки в такій вартості, яку хто переслати хоче.

(Невільник пресь на волю, а вільний в неволю!) Російські студенти борють ся проти гнету, під яким

стоїть наука в Росії, о чім свідчить допись, яку ми получили сими днями з Росії і котру поміщаємо в перекладі з великорускої мови в сім числі. Натомість запрягають ся черновецькі „руські студенти“ в ярмо клерикалізму, о чім свідчить „приглашеніє“, в котрім „Черновецькі православні академики“ (межи і над котрими стоять як раз „греческо-каволическі Рускі“) і румунські „Academicii ort.-ornit.“ запрошають на „Вечерокъ съ танцами“ в день ювілею і, розумієсь що і в честь Метрополита Могарі-я, для котрого й виучують ся дуже пильно перероблених гимнів. Прочитайте собі допись російських студентів, котрого ор-гінал на „настоящемъ языкѣ“ можете переглянути в нашій редакції, прочитайте его й вашим лжеучителям та нарозумтесь! — Проти сеї „русько-волоскої“ спілки виступило публично тов. „Junimea“ з заявленем, що воно не має ніякої стичности з сим вечерком кіль-ко м православних студентів.

(В руских школах) сміють і повинні учителі про-вадити всі книги й письма по руски, про се свідчить факт, що австрійське міністерство просвіти видало сими днями в ділі статистичного обчислення рускі формулярі. Колиж позбудемось ми всякої чужини? — Просямо zarazом всіх учителів при руских школах в Буковині, щооби нам дали знати, де прийшли фор-мулярі о стані шкіл з 30. л. квітня не-руські?

(Від участі в „Comitetul-ї“) в честь румуниза-торського ювілею відказав ся один з Русинів вибраних Румунизаторами на парад навіть писемним за-відомленем. Честь ему за те! Так одже крім одного Русина, тай той як сам каже, поневоли, (а пора-б вже Русинам мати свою волю), нема в Comitetul-ї ніодного Русина, що сим констатуємо. Ті знов, що то їх зженут румунизаторські та матеріялистичні по-гоничі, не репрезентують свідомих буковинських Русинів.

(Прав. Питомці уч. семінарії) в Чернівцях — роз-умієсь і Русини — співають вже, мабуть за приміром питомців духовної семінарії, — літургію лише по ру-мунськи і по грецьки, як се було тамтої неділі. Роз-умієсь, що директор заведени і учитель співу хораль-ного, яко Румуни, сему не противні.

(Прозьбу руских жінок) о засноване жіночої гім-назії і допущене жінок до університетських студій під-писало на Буковині звиш 50, а в Галичині звиш 100 руских жінок. Прозьба вийшла від звісної з єї літе-ратурних праць около піднесення руского жіноцтва Наталії Кобринської, доньки посла о. Озаркевича, котрий і предложит сю прозьбу раді державній.

(Управителем) міської школи при улиці двірцевій іменованій учитель-Русин Остап Продав.

(Свято 1. Мая) Заповіджене на 1. л. Мая свято робітницке святковано не тільки в Австрії а цілій Европі, ба навіть в Америці зовсім спокійно і достойно. Мільони робітників не робили того дня а зібрались перше на раду, на котрій ухвалили домогати ся пе-редовсім обмеження роботи на 8 годин денно. Позаяк у Львові святкували і робітники-Русини, то наводимо тут ухвали сего збору. На подвірю львівського маї-страту зібралось звиш 3000 робітників і ухвалили, домогати ся обмеження роботи на 8 годин для старших, а 6 годин для молодіжи від 14—18 літ; діти низше 14 літ не повинні зовсім, а жінки по ночах робити. Дальше ухвалено домогати ся загального права ви-бору для всіх, що мають 21 рік і тайного голосованя. Вітак вискадались робітники проти відданя школи під опіку духовенства. В кінці ухвалено заложити то-варнство, котре запомагалоб робітників, що не мають роботи. Як видно, самі справедливі домаганя. Вече-

ром забавлялись робітники з своїми родинами у всіх містах спокійно і прилично і таким способом завстидали всіх противників, що заповідали робітничі ворохобні. На Буковині довідались робітники про се свято аж із завізнання правительства, щоби на 1. Мая заховувались спокійно, розумієсь що й невеличке число тутешніх робітників не обходило се загальне свято робітнице.

Ціни збіжа.

Від 15. до 30. лат. Априля платили в Чернівцях за 100 кілограмів:

пшениці	8 зол. 37 кр.	— гречки	. . 7 зол. — кр.
жита	. 6 „ 73 „	— бараболі	. 2 „ — „
ячменю	6 „ 37 „	— сїна	. . 3 „ 50 „
вівса	. 7 „ 25 „	— дрова (за 1 м ²)	3 „ 50 „
кукурузи	5 „ 10 „	— мясо вол. (за 1 кїр.)	52 „

Для науки і забави.

Чотири брати.

(З великоруского переповів О. П.)

Жили, були чотири брати.

Найстаршого з них прозвали люди Мурашкою і мали его за дуже розумного, бо зі всім справляв ся хитро, нікого не жалувал а понад усе в світі любив свою мошонку. Усе бувало говорить: коби мошонка повна, а там най і трава не росте, мені не страх.

Другого брата прозвали Мотилем, і его мали люди за розумного, хоть і не дбав він стілько о мошонці, скілько о почестях; усе за людьми знатними та богатими возить ся, за старшиною громадскою, за писарем, посесором, ба навіть за сусідним дідичом; три дні стояти ме у порога, спини вивихне від поклонів, а таки дібе ся того, що дідич покумає ся з ним, або в свята поступить по дорозі до него. Позапрошує Мотиль бувало гостей знатних, та так перед ними і ходить задом і передом, так і розпливає ся від солодкої мови. Все ему хотіло ся, щоби о нїм всі говорили, всі ему завидували: який то він багатий, як то его усі поважають, шанують.

Третяго брата не мали за розумного, за те він сам уважав себе за найрозумнішого зі всіх. В селі прозвали его Кишкою; бо не дбав нї про гроші, нї про почести, а тільки про свій спокій, та щоби кишку напхати.

«Ех братчики», — говорив він старшим, — «чого ви весь вік побиваетесь, як риба об лід! Чого ви мучитесь? От я: нї о мошонці, нї о почестях не думаю, а ситий і доволен, жінка у мене кругленька та румяна, і діточки хороші. Працюємо по трохи, в свято віддыхаємо, не журимо ся нічим. У кого при роботі пісня? У нас. У кого в свято веселість? У нас. Ростимо в шир; а все від того, що не знаємо жури А

вас підвело і висушило, мов би нечистий на тім світі на рожни пік.

«Говори собі!» — відріже бувало найстарший брат Мурашка, — „най тільки прийде. не дай Боже, неурожай, або пожежа, або най згине скотина, прийде ти до мене кланять ся! Та, нї, брате, нічого не дам. Умій сам щадити! Так і знай!»

Задумає ся Кишка: «Га!... Боже борони! А коли справді упаде на мене нещасте, так не допоможе й опадність.»

Та доки до дому дійде, забуде про все. Зайде бувало до другого брата, Мотиля, і тот его стане лаяти: «Дурак ти, Кишко! Не маєш нї від кого пошанівку! Пожди, прийдеши до мене, аби я заступив ся за тебе перед ким, добре слово сказав. Та не заступлюсь, не надій ся! Сам примий ся людем про чорний день! Ти-ж усе одно мелеш: моя хата з краю. Покажу-ж я тобі хату, як біда прийде.

І знов задумає ся Кишка: «А що, коли справді так?» Та докиль дійде домів і забуде.

Четвертий брат по думці усіх був дурак оглашений. Тай прозвали его таки Дураком. Він то нї про гроші, нї про почести, нї про себе самого не дбав. Працював як день так ніч, а обірваний ходив; за то в хаті у него чужі люди їдять і пють. Та й що за люди. Не то що у брата Мотиля, у того все люди знатні, потрібні, а дурак зовсім і дурне товариство найде, від котрого ніякого хісна, хіба страта: умре в селі удовець, лишит сироти, дурак їх сейчас до себе. «Гей жінко!» — кричить, — обмий їх, нагодуй, приодій! А я їм піду хату підперти, завалилась зовсім, сїнци накону, коровонька у них цілий день голодна стоїть!» і т. д.

А жінка у него також дурна, як і він, заголосить над чужими дітьми: «Ох, ви сирітки, ох бідненькі! Та як же ви будете без вітця, без неньки. Ну, ну, не плачте, ми гас не кинемо. Гей, Івасю, Митре», — крикне на своїх дітей, — «приставте горнець води, будемо їх мити!»

І діти такі-ж дурні удали ся, порають ся, а на ніч із печи уступають ся, сиріт туди саджають, словом: ціла семья дураків.

На радї, на сходинах кождий з чотирох братів вів себе по своєму. Найстарший глядів, як би кого обдерти, чужу землю за вадро горілки взяти, купити за дешевий гріш або за процент коровку. Другий брат заступав ся зі всеї сили за людьми знатними та богатими, хоть би не знати що задумали. Третій брат, Кишка нікуди не ходив, а усе говорив: Моя хата з краю. Четвертий брат противно, усюди бував, найначе-ж, коли дізнав ся, що кого небудь хотять обидити, і нікого він уже так не жалувал, як дітей, старших було не так, а за дітьми таки пропадав, мабуть тому, що й свої діти у него були та що любив він їх понад усе в світі. На сходинах він з першу тихо-жалістно стане заступати ся за людскою кривдою, а

коли почнуть на него сердити ся та викрикувати, що не в своє діло мішає ся, він припаде було на коліна і просить „Христа ради“, і в землю кланяє ся, нічим его тогди не уймеш, хіба силою викинуть на вулицю; тай тогди він стане перед вікном і все кланяє ся, хрестик з шиї зніме і показує его мужикам у вікно. Коли-ж і то не допоможе, він потім до кожного в дім зайде і все кланяє ся, все просить.

Раз діло було вельми трудне і не надіяв ся дурак на самого себе. Думав, думав і пішов в кінці до третього брата Кишки: «Підем», — думає — «разом станемо у двох просити, скорше нас вислухають».

Прийшов дурак до Кишки і став вговорювати: «Підім, брате! Там хочять сиріт скривдити! Підем, попросимо!»

«Е, брате», — сказав Кишка, — «не дармо тебе дураком звуть. Не зладимось ми з цілою громадою, тільки роздратуємо людей і нам же опісля спокою не дадуть і сиротам не поможемо. Най їх грабят! Нам яке до них діло? Коли ограбять та обдеруть як лину, їм же легше, сиріткам то, буде, ей Богу! Ха-ха-ха! Менче клопоту, беречи нічого! От і мені горя мало, що у мене нічого немає».

Дурак аж сплюнув на такі слова: «І щож у тебе за серце, братчику!» — сказав він. — «Якжеж тобі чужого горя не жаль? Ти ситий, одітий, обутий, хата у тебе тепла; а там діточки і голодні і холодні плачуть. Якжеж тобі рівняти ся з ними? Мати із сил вибилась на роботі, а у неї і останній огородець хоче Мурашка взяти за довг. Ну, якже у тебе серце не залє ся кровію? Ти хоть би Бога побоює ся! Ну, підем, заступимось! Підем до Мурашки, попросимо его, до ніг поклонимось!»

«Дурак ти, дурак, тай годі!» — відказав і на се Кишка. «Піди, поклонись, увидиш, ти-ж не перший раз до него ходиш просити! Опять набе; іди-ж, коли давно не битий, коли буків захотілось. Мене-ж Богом не страш! Я-ж нікого не граблю, нікого не трогаю: моя хата з краю!..»

Дурак не знав що відповісти і пішов до Мурашки сам один.

«Чого прийшов, дурак, обірванець!» — крикнув Мурашка, — «опять за кого небуть просити? Вон з хати!»

«Братчику!» — молить дурак кланяючись ему до ніг, — «вгамуй ти свою душу ненаситну! Господь тебе не оставить, ей — же, ей! Піди ти, хоть раз подивись сам: діти плачуть, баба від сліз та горя по полу кочає ся, голосить, а ти огород за довг одбираєш! Невжеж тобі свого мало?! Скільки у тебе землі, скільки гроша!»

«А ти мої гроші числив!? Ах, ти обірванець! Еч, який заступник найшов ся! Много тобі за то обіцяли? Ти мене грабити прийшов, га? Як ти смієш!..»

І нуж его раз в одно лице, раз у друге. Дурак хоть би що, так ні, еще низш с : (:) : у кланяє ся.

«Спасибіг», — говорить, — тобі, братчику, і за се. І ще ударь, коли тим свій гнів усмирить можеш, тільки сиріт пожалуй! Ну, ударь еще, голубчику рідний! Я все стерплю, ударь, Христа ради!!»

Тут Мурашка зовсім ошалів від такої глупости брата; затупотів ногами, як божевільний, аж зарув із злости, що нічим дурака не проймеш, — став бігати по хаті, волосє на голові рвати.

«Возьміть его відси!» — кричить він жінці і дітем, — «геть его з моїх очей, щоб і дух его тут не пах! Він мій убійця, грабитель. Він все мое нутро перевертає. Я-ж готов оддати огород паршивим щенятам, коли він оттут стояти, клячати ме. Тащіть его вон!»

Але діти Мурашки не рушались із місця, тільки плечима здвигали, а баби ревіли в кутку закрившись платками.

Від сего Мурашка зовсім обезсебив ся; і ударив би ще брата, та що его й бити, стане просити, щоб ударити еще, ему то розкіш. Бігає Мурашка кругом него, не знає, що діяти, як брата із хати вигнати. А тот все стоїть на колінах, лице бліде, тільки синці, де ударив брат, горять наче маковий цвіт. І ще більше торгає то за серце у Мурашки, поглянути він не може на ті червоні пятна. А очі у дурака смиренні, добрі-предобрі, і все прямо в братові глядять і все він просить: «Не задля мене, а ради Господа Ісуса Христа, пожалуй сиріт! Чомуж мене не вдариш? Ударь еще! тільки сиріток пожалуй!» І голос у него наче струна дροжить, точно плаче; уже то вельми він дітей жалував.

«Іди ти від мене, окаяний!» — кричить Мурашка; — «а то... заріжу!» І кинув ся в самім ділі за ножем Дурак однак навіть і оком не кліпнув, все стоїть на колінах; тільки лице маленько поблідніло, тому що подумав він: невжеж справді уба? Хто-ж моїх сиріт годувати ме.» І так ему жаль стало сиріт, і рідних і чужих, котрих годував, аж сльози у него виступили на рiсницях.

А брат уже з ножем біжить д'нему. «Видиш», — кричить він, — «видиш, от до якого гріха ти мене допровадив; на рідного брата ніж заставив підняти! Отсе у тебе по божому? По божому, доводити чоловіка до такого лиха?»

А дурак розцінкав сорочку, одкрив груди, а на них невеличкий хрестик із жовтої міді на ниточці. Одкрив і говорить: «На, братчику, кінчай, рідний! ради Тільки Христа, потім моїх сиріток не остав. Да й тих, за кого просив, не кривдь! Кінчай, братчику милий, я готов умерти...»

Кинув Мурашка ножем об землю і вибіг із хати. Дурак підождав, підождав, в кінці і собі забрав ся.

Домашні-ж увидівши, що хозяїн не ворочаєсь годину ба й другу, стали глядіти, чи не заповідяв він собі якого лиха. Та потім почули на дворі, забив ся Мурашка в сіно і рує там, наче вовк, не то од совісті, не то з досади. Мурашка тої днини не то між людей,

а навіть і в хату до ночі не вказував ся. Так то огородець поки що і остав ся сиротам. Тільки на другий день не на добре се вийшло сем'ї Мурашки, такий був сердитий, що сусіди до самої ночі чули, як він воював в хаті.

З тої пори Мурашка кріпко держав на запертю двері під Дурака, найпаче, коли чув за собою яке нехороше діло. Але й Дурак не був у тім битий: він підстерігав его на улиці і тут надав ему в ноги, коли серед пороку, коли і в грязь і доти приставав, поки Мурашка, наче змієм ужалений, замість іти в суд, не втік домів, де опять цілий день просидить ревучи по новчому.

А дурак встане, падіне свою пірвану шапчину і тихо радісно усміхаючись іде домів. І многі в селі стали его поважати за Божого чоловіка, Бога за него молили і боялись навіть поза очі називати его дураком, і коли який з привички і назове его так, то сейчас ударит себе по роті і скаже: «Боже мій прости!»
(Дальше буде.)

Учіте ся, брати мої!

НОВІ КНИЖКИ.

I. Правда, місячник політики, науки і письменства за місяць цвітень 1890 містить: I. Вступні статії; а) Потреба заемоги голодним селянам галицьким, б) Поляки познанські а галицькі Русини, в) Народний Дім у Львові і г) Робітничке питання в Європі; — II. Боротьба, роман; — III. Тарас Шевченко в світлі европ. критики; — IV. Займанщина на Україні; V. Весіле в Ковалівці, етнодр. записки; — VI. Права чоловіка в імперії російській; — VII. Мученики російської культури; — VIII. Весняна Елегія (вірш); IX. Вісти з Москви, з Києва, з Полтави, з Одеси; — X. Націоналізм в політиці; — XI. Пісня над колюскою; XII. Огляд журналістики російської; — XIII. Бібліографія; — XIV. Сучасна хроніка; XV. Матеріали до історії руского життя. — Ціна сеї книжки 50 кр.

„Бібліотека для молодіжи, мѣщанъ и селянъ“, вийшла вже книжочка 4. сїдуючого змісту: Зміст сеї книжочки: 1) „Веснянка“. (Стих Леся Українки). — 2) „Олекса Стороженко“, (житєпись, О. П.) — 3) „Кара Фейзія“. (З сербської мови переробив О. Я. Кониський. — Дальше.) — 4) Дещо з фізики: „О спійности“. (Пише Н. Шкурган.) — 5) „Якъ Безглуздѣвцѣ ратушѣ будували“. (Сміховинка Д. Млаки.) — 6) Дещо для дѣточокъ: „Будь уклѣнний! (новісточка Ю. Федьковича) — 7) Загадки и Игрaшки на окладникахъ. До сеї книжочки додані удачні портрети славних Русинів: композитора Лаврівського и професора-посла Романчука. Що „Бібліотека“ принала до уподоби і нашим селянам, про се свідчить зпоміж инших отсеписьмо 22-літнього ч. селянина Івана Якимця з Бо-

гатківців (в Галичині) написано до редакції „Бібліотеки“ дня 17. с. м. Ось воно: „Дякую Вам за ту ласку щосьте мені вчинили. Велика радість для мене з Ваших книжочок, що пристали мені до серця, як мати рідна; а Ви звичаєте в першій книжочці: кому не влад, най верне назад! Хиба в него серце каминне, хто би і завернув, такий цвіток гарний, котрий цвіте в серцях руских.“ — Чейже сї щирі слова руского селянина заохотят і других братів-хліборобів, що залишут собі книжочки сего найдешевшого руского видавництва, котре на цілий рік (за 12 книжочок) з гарними образками, науками і забавними коштує лиш 1 зр.

„Про буковинський сойм краєвий і про вибори до сойму“. Поучене для буковинських руских виборців видане політичним товариством „Руска Рада“ в Чернівцях“ вийшло яко передрук з Буковини. Хто би хотів мати або роздати даром межи бук. руских виборців сю книжку, в котрій кождий найде конечну для его добра науку, най нам напише карту кориспонденційну кілько таких книжочок потребує, а ми сейчас вишлемо. Тільки скоріт; бо вибори вже дуже, а дуже близько!

Думайте, читайте!

КОСИ з маркою „НОСАР“

з анґельської срібно-стали (Silver-Steel)

!!!розсилає виключний склад фабр. для Австро-Угорщини!!!

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Сї коси відзначають ся легкістю, подвійним гартом, остротою, і є майже незломні. Одно клепане вистарчає на довший час. Навіть без попередного клепаня можна їх острити. За одноразовим заправленням (острим каменем) косят до 120 кроків і найтвердші трави гірські.

За доброту кождої коси даю повну поруку!

Коси достарчаю в формі краєвій і в довільній довгості по цінах:

62	65	70	75	80	85	90	цтк.
1.—	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	кр.

Бабка з клепаєм 1 зр. 20 кр.

Висилка скоро, але тільки за готівку або побранєм, поштою або залізницею, оплата фрахтова від кождої коси 2—3 кр., коли потягає ся що найменше 10 штук.

Численні свідчення о доброті кіс долучає ся до кождої посилки

Остерожно перед шахраями!!! Правдині є тільки коси з маркою „носар“, вибитий на відворотній стороні пятаки і спроваджені просто із складу:

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Господарі збираючі замовлення мають провізію (нагороду).

Видає і за редакцію відповідає: Сільвестер Дашкевич.

З печатні Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
що другого Четверга.

БУКОВИНА.

ПРЕНУМЕРАТА
платна в Чернівцях
виносить:

на цілий рік 3 зол. — кр.
" пів року 1 " 50 "
" третину " 1 " — "

Поодинокі числа по 15 кр.
в книгарні Найдінго в
Чернівцях, ринок ч. 10.

Часопись політична і наукова
для народу руского.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІ-
СТРАЦІЯ «Буковини» на-
ходить ся в Чернівцях (ули-
ця Петровича, ч. 4.), куда
всі дописи адресувати на-
лежит. — Бюро редакції
отворене щодня від 6.—8.
год. вечером.

ОПОВІЩЕННЯ і ПРИЛОГИ
обчислюють ся як найде-
шевше.

Вільні вибори.

В попередних числах нашої часописи споминали ми вже кілька разів, що сего року відбудуть ся нові вибори до буковинського союму краєвого, а нарік до ради державної.

З кожним таким новим вибором починає ся, можна сказати, новий період для політичного і суспільного життя в дотичних краях, а взглядно в цілій австрійській державі; та з помежи других народів сеї держави має руский народ найбільшу причину журити ся щиро тими виборами, бо-ж сеї нещасливий народ, проживаючи під дуже невідрадними політичними і суспільними обставинами, під тяжким обухом відвічної духової неволі, не міг ще до тепер вибороти для себе прав, якими вже давно тішат ся другі народи.

Засновуючи перед шістьма роками сю нашу часопись політичну і наукову для руского народу на Буковині, поставили ми собі за одну задачу, посвятити без всякої власної користи всю нашу тяжку працю для видвиження нашого народу з духової неволі і матеріальної нужди.

Для того і в теперішній важній політичній хвили хочемо совієтно сповнити сю нашу задачу на разі хотяй тим, що постановили ми, пояснити нашому сільському і мало-міщанському народови, о скільки вистарчить місця, бодай в загальних точках значіне державного і краєвого конституційного правління, при тім представити ясно, о скільки важні для руского народу на Буковині вибори до ради державної і краєвого союму, а як против всіх законів, цілком неправно відбували ся до тепер сі вибори підступними штучками непрошених опікунів на велику шкоду і некористь руского народу.

В давніших часах, за невідвільництва та пізнійшої ланицини і підданьства, коли то ще

панувала крайна неволя селянів-хліборобів, в тих часах, коли лишень шляхта посідала повні права, та й міщанам уділено деякі привілеї, а селян уважано тільки за господарський інвентар — видавали цісарі, королі і удільні князі закони державні, краєві і громадські в державах абсолютного (самовладного) устрою без всякого уділу народу цілком самовладно — а в державах шляхоцко-конституційних, де перемагала шляхта, при уділі виключно до сего управненої шляхти.

В новіших же часах, коли виборола ся засада загальної свободи і рівного права для цілого народу без ріжниць станів, покликано в засаді увесь нарід до законодавчої праці, і власне в тім лежить ріжниця межі абсолютними (самовладними) а конституційним (свобідним) устроєм держав, країв та громад.

Теперішній устрій нашої австрійської держави є конституційно-монархічний. На чолі нашої держави стоїть Цісар яко Монарха, але Він сам не видає законів для австрійської держави і приналежних до сеї держави країв, противно до обраджування і ухвалювання сих законів покликані в нашій державі відпоручники (посли) всіх народів, а нашому Монарєї приналежит виключне право санкціонування (последного удержання) всіх тих законів (устав).

Закони сі є двоюкого роду: одні відносять ся до загальних справ цілої нашої держави, як зміни політичного устрою держави, зміни ординації виборчої для ради державної, накладане державних податків ріжного рода, устрій військовий, справи загального устрою шкільництва і зарядів церковних, устрій судівництва, устрій торгівлі і загальної комунікації (почти, телеграфи, желізниці) і справи рільництва; — та всі ті закони мають обраджувати і ухвалювати послы в радї державній, а взглядно члени палати панів, покли-

кані там в більшій часті через саму корону. Другіж закони відносять ся до справ поодиноких країв, до так названих справ краєвих, як н. пр. зміни ординації виборчої для краєвого сойму, накладане податків краєвих, зміни політичного поділу краю, устами для заряду маєтку (фондів) краю, визначуване запомог з фонду краєвого для просвітних і культурних цілей, справи комунікації краєвої (краєві дороги), зміни устрою громадського, мита і т. п. Отсі закони, відносячі ся до справ краєвих, мають обраджувати і ухвалювати послы краєвого сойму, та крім сего мають сі послы право і обовязок, жадати від правительства, щоби воно усувало всі неправильности і кривди, які заходять в дотичнім краю.

Зі взгляду на се, що в конституційних державах, як се діє ся і у нас в Австрії, покликаний цілий народ через своїх послів до уділу в законодавстві, до обраджування і ухвалювання законів в раді державній і краєвих соймах — є вибори до ради державної і краєвого сойму дуже великої ваги, бо через ті вибори сам народ дає своїм послам переважну власть ухвалювати в імені цілого народу закони, накладати на нарід податки, установляти число рекрутів і літ військової служби заводити порядки в державі, в краю і громадах, а які вибрані народом послы ухвалит закони, наложат податки та пороблять порядки, така буде доля держави, така буде доля приналежних до держави народів.

Руському народови потреба найбільше дбати о се, щоби вибирав для себе щирих та працюючих послів, бо тільки такі послы зможут поправити дуже ще щербату его долю.

Після устами виборчої мають три курії, а то: 1) більша посілість (дідичі), 2) більші міста, і 3) менша посілість (малі місточки і сільські громади) — право, вибирати для себе окремо своїх послів. В справах виборів не має ніхто права розказувати, себто права наказувати: вибирайте сего або того чоловіка на виборця або посла, такого права не має ні правительство, ні капітан краєвий, ні владики, ні консисторія, ні буші послы, ні старости, ні комісарі, ні двірники, ні виділ громадський, ні жандарі, ні писарі громадські. Послів мають вибирати, як се установляє закон виборчий, самі виборці, а виборців лише самі ті люди, котрі покликані правом виборчим — після своєї найліпшої совісті; а той, що через намову, обіцянки, гроші, прозьби, грозьби, або другі подібні штуки для власної користи або для користи других накидує людям виборців, або виборцям посла, — той без ріжниць, чи він дідич, чи урядник, чи

двірник, чи жандарм, чи пан, чи хлоп зневажає і нарушує закон виборчий і ділає против волі найяснішого Монархи, котрий удобряючи закон виборчий заявив сям і свою цісарську волю, щоби всі послы виходили з вільних виборів, та щоби з гори не призначувано і не накидувано нікому ні виборців, ні послів. За підкупства пр. призначена навіть тяжка кара.

Питаємо ся тепер вас, милі братя, чи відбували ся у нас вже коли вибори після закону виборчого, та після волі найяснішого Монархи? Ні! сего у нас ще доси не бувало. Таж руский народ на Буковині числит зверх 240.000 голов, тільки не числят ні Волохи, ні Жиди, ні Німці, ні Поляки, а мимо того великого числа не мають буковинські Русини ні однісенького посла ні в раді державній, а ні в краєвм соймі!

В чисто руских повітах, вибрано до краєвого сойму самих тільки не-Русинів: а то в Вижицкім п. барона А. Василька; в Заставні п. Янка Зоту; в Кіцмани п. Ортинського; в Станівцях п. Мораря, в Садагурі п. Купеца. До ради державної увійшли з вільних(?) виборів руских яко послы також не-Русини п. Зота та п. Лупул. О мішаних і то навіть переважно руских повітах вже і не говорити, там для Русина навіть і приступу нема.

На можливий закид, що Русини добровільно повибирали собі сих послів, можемо сміло і совієтно кождому відповісти, що занадто відомі всім способи якими переводились дотеперішні вибори, щоби хто міг повірити в таку балаканину. В решті сі послы, колиб і була у них добра воля, яко не-Русини не розуміючи рускої справи не встані відповідно працювати для культурного розвою руского народу, їм байдужна доля руского народу, а яко дідичі мають свої власні інтереса, по часті навіть суперечні з інтересами сільського народу, одже чи годит ся се із здоровим розумом, слиби хто хотів доводити, що сільський народ добровільно вибрав собі сих послів.

Послы призначували ся у нас до тепер все з гори так, що їм ще розпочав ся рух виборчий, то вже задекретовані були всі наші послы, на глум сказати, послы — з вільного (!) вибору нашою народом!

На щось подібного заносит ся і сего разу, а головна причина тому, що замість вільних виборів назначуєсь нам послы з гори, лежить в несвідомості маси бук. Русинів, в байдужности невеличкого числа свідомих людей, особливож в самолюбстві нашої інтелігенції, що бажає добувати з виборів свої власної користи, лежить вина і в політиці на

власну руку, яку ведуть декотрі Русини по-мимо того, що все горляють о згоді, єдності і солідарности.

Маємо однак в Бозі надію, що головний руский виборчий комітет утримає конечну солідарність і карність в своїм лоні, а супроти ряду і прочих чинників, що впливають на вибори, заступит ревно і гідно право вільних виборів. Від бук. Русинів знов надіємось, що з повною вірою підуть за совісною порадю головного руского комітету виборчого, в котрім засідають вибранці бук. руского народу вийшовші з вільної волі народу, що готові і своє жите посвятити для загального людского добра свого народу а тим то й цілого краю.

До головного руского комітету виборчого вибрані на зборі 8. (20.) Априля слідуєчі мужі довіря і то:

1) з кіцманьського повіту: Александер Велигорский, парох в Ошихлібах, Дмитро Козаришук, парох в Неполоківцях, К. Окуньовский, антикар в Кіцмани і Дмитро Кіцул, господар у Валяві;

2) з повіту заставнецького: Евсевій Андрійчук, парох в Дорошівцях, Филімон Калитовский, судія в Заставні, Іван Осадец, господар у Вікні і Андрій Зибачиньский, господар у Горшівцях;

3) з повіту становецького: Іван Бежан, парох в Станівцях, Александер Манастирский, парох в Паньській-Долині, Жуковський, властитель дібр у Вапківцях і Іван Вірета, господар у Замістю;

4) з повіту вижницького: Григорій Кантемір, протоєрей в Розтоках, Максим Михалюк, судія в Путилові, Теодор Семанюк, парох в Вижниці і Василь Граб Грицків, господар у Бергометі;

5) з повіту садагурського: Іван Гнідий, парох в Жучці, Михайло Кулічковский, властитель дібр в Гоголині, Петро Щербанович, міщанин в Садагурі і Петро Геліч, господар в Топорівцях;

6) з повіту черновецького: Єротеї Федорович, парох в Ревній, Юрій Кудринський, Василів господар в Мамаївцях і Іван Маковей, господар в Кучурові;

7) з самих Чернівців же: проф. Єротеї Пігуляк, сов. Исидор Винницький, сов. Володимир Ясеницький, сов. Ераст Чеховський, проф. Др. Стефан Смаль-Стоцький, комисар Іван Тиминський, надуч. Омелян Попович, офіціал Ілярій Окуньовський, проф. Юстин Пігуляк, судія Володимир Михальський, контролор Николай Влад, ад'юнкт Омелян Манастирский, купець Николай Вишньовський,

уч. Танасій Руснак, міщанин Петро Поверлович, уч. Остап Продан і редактор Сільвестер Дашкевич.

Дня 11. л. Мая відбуло ся 1. засідане виборчого комітету, на котрім вибрано місцевий виділ комітету з 9 членів, котрий і уконституовав ся вибравши проф. Єр. Пігуляка на председателя, о. Єр. Федоровича і надуч. Ом. Поповича на заступників а ред. С. Дашкевича на секретаря.

На сім засіданню прийнято до відомости справоздання о уконститууванню повітових комітетів і раджено над переведенем їх дальшої діяльности. — Місцевий виділ виборчого комітету сходить ся що дня на нараду й не спускає ні найменшої річі з ока, а слідит за усім докладно, заряджуючи все потрібне і можливе.

Подаючи усе се до Вашої відомости, звертаємо ся до вас братя в імени цілого руского народа і благаємо вас: не дайте ся баламутити нікому, противно слухайтесь тільки голосу головного руского комітету виборчого, що порадит вам совісно, кого вибрати на щирих вам послів, котрі не запропащать долю Вашу і Ваших дітей!

Дописи „Буковини“.

ІЗ ВИЖНИЦІ. (Представлене на добродійні ціли.)

В Вижниці на Буковині відбув ся 24. н. с. цвітня с. р. вечерок товариства любителів штуки. Представлене аматорске «Радні пана радиого» (по польски), під проводом пана судії Коралевича і спів мішаного хору: «Еха чорногорского» з Косова «Завіщане» Шевченка під проводом тугого управителя Оржелского вийшли дуже удачно. Приходу всего було 80 зр., непогідне веремя перешкодило многим полюбувати ся загальним одушевленем приспівшої публики. За провід удачний представлення всіх ділетантів дякувало много осіб по представленю паньству Коралевичам, — представителі сцени грали без винятку сю доволі трудну штуку знаменито; так загально звісна окраса і слава рускої сцени Ви. Марія Рожанковска, так панна Леман, як і п. Яворський і п. Кукелка. З приятністю піднести мусимо тут жертву цілого «Еха чорногорского» з Косова, особливоз Ви. пань, а іменно О. Кольман, О. і А. Ильницьких, М. Гайдер, Ем. Гос і М. Атенштет, О. Чавдеря, звеселивших зібрану публичність своїми соло-вієми голосами, як і Ви. І. Кольмана, Ст. Гайдера і І. Бібера, М. Дорундяка, Ан. Зарицького і Б. Вернера, А. Оржелского диригента і А. Лабеницкого, взявших участь так в програмових і в надипрограмових співах; честь за сей вечерок належит ся Ви. Коралевичу і Ви. Оржелскому з хором, котрих то продукцій довго не забуде публичність.

Гість.

ІЗ ВИЖНИЦІ. (Нові порядки національні.) Від коли пан сов. Ясеницький від нас пішов то все в некористь руску скривило ся. І так скликало Касино головні збори і вибрало новий заряд. До тепер було завше двох Русинів в заряді, а тепер з гірков бідов один до него дістав ся. Потому підійс отець Томюк, щоби „Буковину“ більше не потягати. Того отця здає ся, тоті панки, котрих „Буковина“ троха справедливо поторгала, до того намовили. За то знов запропонував оден Шваб (котрого хтось намовити мусів), щоби касино волоску газету „Tribun-y“ потягало, бо тоті, котрі по волоски уміют, легко забути можут, а в Буковині по волоски урядник знати мусит. За „Трібуною“ голосували также і священники (котрі там були), здає ся що хотіли комусь покадити. Оден панок (ніби Волох, але по волоски навіть читати не уміє, кричав гавту, як то може бути, аби в волоскім(?) краю, як Буковина, волоскі газети не потягати, то це може бути. Та таки на сей рік „Трібуна“ не мала щастя, але нарік безпечно уже буде. Як пан Ясеницький тут був, то все мовчало, а тепер кожда біда гавкає на нас, а наші, як наші, мовчат на все. *

ІЗ ТОПОРІВЦІВ. (Наша Читальня та громада.) Високоповажаний Пане Редактор! Прошу, прийміт се письмо, до газети „Буковини“. Гей панове Братя! коби то і в наших Топорівцях було так, як у других людей, такі щирі патріоти, то би і наша Читальня цвила враз з деревом і так би росла, як з цвіту овочі. Та ба, у нас такі патріоти, як в лісі дикі квасниці, що файно зацвили, а нічо доброго не зродили. Оттак і наша Читальня. Доки тревали протоєрей о. Григорій Воробкевич, то наша Читальня мала до 300 членів; бо о. протоєрей в церкві, на парохії, на обідах, пан учитель, і пан даскал і начальник громади ба й лісничий в лісі наминали: гайда до Читальні! А тепер ніхто нігде й не промовит нічого за Читальню. Все тихо, лиш жиди тиснут, а мужики декотрі ще гірше. Є дякувати Богу й тепер у нас 2 панотці, 2 дяки, учитель, начальник і лісничий, але нігде ніхто не промовит нічо за Читальню; а люди, і добрі, що таки були в Читальні, та через ворогів повиступали; є багато, що й не пют тоту бараболю закурену, та от які у нас патріоти: наш начальник дав до староства в Чернівцях печатку громадску за двох жидів, що вони бідні, аби не платили заробкового податку, а вони би его з усім заплатили гет і з палицев громадсков; у них ґрунта, у них худоба, у них поле, у них все. Оттак, братя, мучимось, що лиш Бог нам вірит, а нема ні відки помочи окрім Божої, та черновецьких патріотів. Коли то наш нарід приїде до розуму, та пізнасть свое власне добро? М. И.

Буковинські товариства рускі.

Загальний збір членів товариства „Руский Народний Дім“ в Чернівцях відбув ся дня 11. лат. мая 1890 під проводом председателя сов. Винницького.

В глибоко обдуманій промові, котрою председатель відтворив засіданє, висказав председатель жаль, що мало ще чинної участі рускої суспільности в ділах, котрі суть задачою „Народного Дому“, мало свідомости, що се діло є задачею нашої суспільности, а недостаток того пізнаня єсть причиною, що „Народний Дім“ замало має средств, щоби osiąгнути цілі, записані в своїм статуті. Однак примір тої ревности, котру показуют члени — тим, що з далеких сторін прийшли, — той примір будит надію, що добре діло збудит і згорне всіх Русинів.

Справозданє секретара повідає:

В минувшій виділовій році складав ся виділ з слідуючих осіб: Предсідатель: сов. Исидор Винницький, перший містопредсідатель о. Исидор Воробкевич, другий містопредсідатель о. крилош. Келестин Костецкий, — секретари: Іларій Гук і Володимір Михальский, касієр Іван Тиміньский, господар Андрей Геличинский, контролор Николай Вининовский, члени виділові Танасій Руснак і о. Володимір Каратинський.

До надзорчої ради належали: Єротей Пігуляк, Іпколай Влад і Омелян Попович, яко члени — а о. Евзевій Андрійчук і Др. Стоцкий якб заступники.

Підстаною діяльности виділу були сили і средства товариства. Тут належат: число 50 членів, їх вкладки і засоби „Народного Дому“. — Число членів побільшило ся о пять членів основателів і двох порядочних членів. Товариство числит прото 36 основателів а 14 порядочних членів.

Засоби, котрими виділ розпоряжував, складали ся з чиншу комнат, з членських вкладок і з улачених вірительностей від довжників.

Позаяк з кінцем попереднього року було на „Народнім Домі“ 13905 зр. 96 кр. заінтабульованого довгу, прото головною задачою виділу було старанє о силату довгу. Щоби призьбрати на то фонди, удав ся виділ з прозьбою до нашого Найяснійшого Монарха о запомогу з добротворної державної лотерії і о запомогу до членів австрійської пануючої династії. З державної лотерії на тепер не дістало тов. ніякої запомоги. З членів династії з початком 1890 року прислав архієпископ Альбрехт 100 зр. і архієпископ Райнер 50 зр. (Славно!) Крім того розіслав виділ 800 екземплярів відозви до знаних патріотів з прозьбою о жертви на „Народний Дім“. Сї жертви принесли нам в сїм році лиш 321 зр. 13 кр. — Був то рік посухи і голоду для буковинської і галицької Руси, прото добротворність звернена була до тих, котрі голод терпіли. — Виділ удав ся також о запомогу до буковинської щадниці, котра як в попередних літах так і в сїм виділовій році дала нам 50 зр. запомоги.

Для розвитку товариського життя відновив виділ кругольню „Народного Дому“. Забава в кругольни скупляє весною, літом і в осени членів і притягає иншу руску інтелігенцію. В кругольни устроїв виділ в минувшій літі також забаву на виїгриш, котра збу-

дила живу і численну участь межи Русинами. Захід около кругольні і около утримання дому в порядку був ділом нашого господаря п. Андрея Гелічинського. Сей пан займав ся тими справами і ревню і щиро, покриваючи часто навіть видатки получені з репараціями дому і кругольні з свої кишені. (Славно!)

Також утримував виділ при „Народнім Домі“ читальню, котрої зарядом займав ся п. Володимір Михальський.

Читальня в зимову пору так як в літі кругольня, — єсть зборищем для наших членів, для членів інших руских товариств і в загалі для рускої інтелігенції. Видатки на сю читальню покривають ся з особних датків, котрі на ту ціль дають члени, що беруть участь в читальні а платят що місяця по 1 зр. крім вкладки членської, котру надто дають яко члени „Народного Дому“.

Беручи участь в духовім житю народнім виділ устроїв спільно з другими рускими товариствами в минувшій осені співно-декламаційний вечерок в пам'ять руских поетів Шевченка, Шашкевича і Федьковича. На дохід товариства устроєно ще один муз.-деклам. вечерок. В вечерку тим виступав хор дітей з Банилова-Слободзі під проводом парôха о. Манастирського, за що о. М. дякуємо.

Статутарною задачею нашого товариства єсть поміщене руских товариств в комнатах сего дому і устроєне бурси для бідних учеників. Сеї задачі не можемо єще виповнити, бо на то нема фондів, а комнати винаймають ся на чинш, щоби з того сплачувати довг загіпотекований на домі. — Однак виділ зблизив ся до сеї цілі, бо дав академічному товариству „Союз“ безплатне поміщенє в одній комнаті на один рік, поміщав також в канцелярії товариства одного бідного ученика і роздав з фондів „Народного Дому“ 8 зр. на запомогу бідним ученикам.

В своїй господарії виділ постунав обачно, старав ся о добре удержанє дому а при тім виповнював по силам статутарні задачі. Се вираз доброї волі і сума діл, котрі виділ предкладає світлому зборови.

Справозданє касове виказує приходу 2627 зр. 89 кр., розходу 2405 зр. 84 кр. Преліминар постановляє на слідуєчий виділовий рік яко прихід і розхід 3022 зр.

В маєтку виказано: в активах: Дім 18000 зр. вірительности 463 зр. 52 кр., 222 зр. 5 кр., всего 18685 зр. 57 кр., в пасивах: довги до буковинської щадничої каси 8880 зр. 5 кр., приватним вірителям 1680 зр., 600 зр., 1500 зр. всего пасива: 12660 зр. 5 кр., остає чистих 6025 зр. 52 кр.

Приннявши справозданє з діл виділу, — справозданє касове і преліминар, збір уділив абсолюторію виділови і виразив єму подяку за совістне діловодство.

До нового виділу вибрані: сов. Винницький, сов. Ясеницький, проф. Єр. Пігуляк, суд. ад. В. Михальський, конц. І. Гулка, комісар Тиміньський, податковий контролор Влад. о. Федорович, Андрей Гелічинський,

о. крил. Костецкий, — заступники виділових: Танацій Руснак, Др. Стоцький, проф. Юстин Пігуляк, А. Зугасвич, Войновський.

Надзорча рада: Вишньовський, Попович, Солог' і Ом. Манастирський, Туранський.

Предсідатель підносить подяку Їх В. Архикнязям Альбрехтови і Райнерови (присутні встають), і трикrotnie „многая літа“ Монархови, що збір з одушевленням повторяє.

Член основатель п. Вишньовський передає 10 зр. від себе на добрий початок нового тов. року.

Предсідатель підносить щедрому дателеви за сей не перший вже дар „многая літа“.

Жертви на „Народний Дім“ в Чернівцях: з III. виказу 252 зр. 93 кр.

На руки п. Горгіци, п. к. управителя станції жандармерії зложили: п. Данчул з Путилова 1 зр., п. С. Крікар 1 зр., п. Горгіца 1 зр., п. Міськевич з Устя-Путилова 50 кр. — Хв. каса щаднича в Чернівцях жертвувала 100 зр. Разом 371 зр. 43 кр. — Щедрим дателям і ласкавому збирателеви щиро-руске „Спасибі“.

Исидор Винницький,
голова тов.

Іван Тиміньський,
скарбник тов.

Дрібні вісти.

(Вісти особисті): Секретар краєвої президії граф Кренівль повернув минувшого тижня з Африки.

(Вибори) до бук. союму відбудут ся, як зачуваємо, аж в Юлію с. р. — Одже ще часу доста, тож до роботи!

(Тайним совітником) з титулом Ексцеленції іменував Цісар прав. Архієпископа-Митрополита і Патріярха сербського Бранковича, котрий став кілька неділь тому Митрополитом.

(Румунизаторський празник) в честь Митрополита Мораря відбув ся при участі Румунів, Напрусів та Жидів і в присутности зацитованих консисторією священників-Русинів з невеличким числом звезених селян. Зі сторони рускої інтелігенції черновецької і з провінції не брав ніхто ніякої участі, навіть тих кілька осіб, котрих заманєно тогид, сего разу не явилось. Як Русини віднеслись до сего празника видно вже з того, що руску промову мав Русин-перекинчик сов. конс. Тугасан (колишній Цурканович). Не було-б і сліду участі Русинів в сім празнику, наколи-б один руский музик не дав ся „приневоляти“ і не зробив гимн румунизаторови з своєї патріотичної рускої пісні „Задззонімо, разом брати!“, — в котрій находят ся характеристичні в сім разі слова: „Покажімо супостатам, що ще сила й воля в нас, що ярем вже сокрушив ся (?) і настав вже лучний час, покажімо, що в жилах ще не звела ся (?) руска кров, що за правду, силу, волю ми боротись (!) все готов“. Прогомоніло-б врешті і се „пфніє“ без знаку, наколи-б не забажав львівський прав. приходник Евгений Воробкевич увіковічити руске рабство „русским“ і румунським стишлицем. Чи забув вже автор, як обійшли ся румунизатори з его товаришом, котрого за его „русскій“ панеґірики в честь і славу Митрополита Мораря поставлено по заду молодшого священника, і то також Русина, хоть той не писав ніяких

славословій. Се й було доси єдине похвали гідне діло бук. консисторії. Та дай Боже, щоби воно пішло так само й усім теперішнім і будучим еґоїстам, що не зважають на честь народну, а тільки на своє черево! — Співнути належит ще й про той факт, що помімо увільнення православних від науки, не користав з того ніодин учитель-Русин в ніодній школі противно всі демонстративно уділяли науку. — Саме богослуження в катедрі відбувалось у великій частині і по руски; мав то порушити вже в комітеті сов. Чеховський. Русини не мали-б тому нічо проти того, щоб такі ювілеї відбувались що неділі. Наколи-б румунізаторам забракло до того нагоди, то ми можемо їм послужити цїлим списом „достопамятних“ ювілеїв н. пр. в пам'ять першого вигнання прав. Русина з катедри теперішнім Митрополитом, відобрання запомоги на руский календар нимже, виступлення конс. сов. Іллясевича і Коморошана із „Рускої Бесіди“ на завізване тепер. Митрополита, консисторської денунціяції до суду карного на тих Русинів, що отворили Читальню в Ставчанях, видани І. а далі і П. „Апольогії“ проти Русинів, пам'яті І., 2. ювілею і т. д. і т. д. — Яко характеристичне з сего ювілею записуємо що руский проповідник виголосив на ювілею румуньську проповідь; що по „указу греческо-каволического Русского“ ґратулювало румунізаторови „общество русских академиків „Буковина“, що „Parlamentär“, „Наука“, „Русская Правда“ і „Червоная Русь“ також озвались з дуже „искренними благожеланіями“; що Митрополит на ґратуляцію жидівського кагалу запевнив жидів о своїй щирій прихильності, просячи щоб ему припили сього обіцянку, наколи-б на ню забув, противно-ж Русинів: Цуркана і товаришів напояминав, щоби держались православія(!), Цікаве й то, що навіть селяне, як се певно знаємо о путилівських, помімо дотичного завізвання священників (так бо розпорядила(!) консисторія), не хотіли їхати на парад румунізаторську. Кінчимо наше справоздане тим переконанем, яке ми винесли з сего румунізаторського празника, а то: Ще кілька таких ювілеїв, а не буде на нім крім найзавзятіших румунізаторів нікого.

(Інспектором виборчим) став шкільний інспектор кіцманського повіту, котрий на сегорічній повітовій учительській конференції дуже займав ся справою недалеких виборів до краевого союму. Надїємось однак, що учителі кіцманського повіту знають свої права горожанські і не дадуть ся ніким відстрашити від уживання свого законом заповученого права.

(† Ернест Рудольф Найбавер), н. к. шкільний совітник, славний німецький поет-імпровізатор упокоїв ся 5. л. Мая с. р. в Радівцях. Покійник стояв в 60-их роках в літературних зносинах з Федьковичом і спонукав его перший до літературної праці, правда в мові німецькій. Найбавер був яко поет, учитель і чоловік всіма, особливож своїми учениками, поважааний і люблений, як рідко. Пером ему земля і вічна пам'ять!

(Іменована.) В черновецькій магістраті іменований між иншими рахунковим офіціалом Русин н. Найда.

(Увільнене від оплати шкільної) в середніх школах можливе від тепер вже і в першій курсі першої класи, а іменню коли ученик в перших трьох місяцях має з обичаю що найменше „похвально“ а з пильності хоть „задовольно“, а з усіх предметів хоть „задовольно“, а при тім викаже ся свідомством убожества, то не жадаєсь від него оплати шкільної а з кінця першого курсу, коли не погіршат ся его успіхи зістане зовсім увільнений. Так само продовжило міністерство термін оплати шкільної з 2 на 3 місяці, себто до кінця лат. Новембра за перший піврік.

(Славянський конґрес) в Києві, Празі або Білграді заповідають російські панслависти, на котрім мало би ся обдумати зближене Славян іменню через прийняте кирильського писма, фонетичної правописи і літературної мови. Шкода заходу на се, хіба що на сїм з'їзді би не було російських панславистів а властиво панрусів а й Поляків, то може-б прочі Славяне зблизились і погодились.

(Для голодуючих) в Буковині роздано 7. с. м. кілька тисяч кгр. соли з Качицької копальні.

(Справа львівських семинаристів) притихла. Кільканацять питомців прийнято назад, а кільканацятьох зовсім прийняти не хотят. Ну не велике се нещасте, противно такі люди твердого характеру здадуть ся Русинам ще ліпше на иншій становищі, але се сумно, що галицькі владики не можут чи не хотят упоратись з простим ректором, котрий очевидячки робит на руку Єзуїтам.

(„Школа“), товариство для запомоги бідних учеників в Милеві (вишницького повіту) похвалив особним розпорядженем староста п. Табора, поручаючи основане таких товариств у всіх громадах свого повіту. Дай Боже, щоби се хосенне діло приймалося усяди хоть би на достарчене наукових приборів для шкільної молодіжї!

(Пожежи): У Вашківцях згоріло, сьогодні дві неділі тому, кількадесять хат. Шкода виносит кільканацять тисяч — В Розтоках коло Вишниць згоріла у тамошнього протоєрея о. Кантеміра стаїня з худобою і ріжними приборами у вартости до 600 зр. — В Буковині і Галичині лучилось за сї дві неділі ще більше пожеж, тож осторожно з огнем та й асекуруйте ся! На погорільців Вашківських жертвував цїсар 800 зр.

(Нужда в Галичині) особливо задля браку тягла дійшла в декотрих селах до того, що самі люди запрягають ся до борони.

(Перемудрив). В однім селі сокальського повіту в Галичині закрадав хтось жердки і лати з плотів. Аж один штудерний господар повертів в латах свого плоту дірки і набив їх порохом. Злодій напав тим латами у себе в печі, аж порох розсадив ему ніч і так зрадив, хто обкрадав плоті.

(Обманство при продажі тютюну) буває таке, що трафіканти розлілюють пачки, набирають з них тютюну й не тільки що продають менші пачки але ще й роблять з краденого тютюну цигара.

(Єзуїти виграли.) Дякуючи опії своїх пунілів в чернов радї, отримали Єзуїти місце на будову костела в Чернівцях. Характеристичне з сєї розправи то, що конс. сов. і апольогет прав. церкви радний Цуркан а й син самого Митрополита радний Морарь, відтягнулись(!) від голосовани над даровизною для Єзуїтів, проти котрих ніби то воюють „Апольогіями“. Із сего кроку, котрий, як кажуть, зробили вони в порозуміню з Митрополитом, видно ясно, що властивою цілю тих ніби-апольогій остає єдино проваґанда румунізаторська особливо супроти Русинів.

(Конкурс на місце учителя рускої мови) при н. к. семинарії в Чернівцях розписаний в черновецькій газеті урядовій з дня 20. л. Мая с. р. Термін для подань до 25. л. Юнія с. р.

(Рада державна) а іменню палата послів закінчила вже раду бюджетову, залагодила галицьку справу індемнізаційну, при чім міністер обіцяв проєкт бук. індемнізації. Сім закінчилась весняна сесія, а небавом розпочне ся сесія делегацій, на котрій буде треба знов підвищити видатки на цілі воєнні.

Для науки і забави.

Чотири брати.

(З великоруского перепоїв О. П.)

II.

Прозвали-ж его Дураком ось чому. Отець оженив его вчасно і оженив з дівчиною дсброю, роботящою, але некрасивою, рябою; звали її Настею. А у Дурака, котрого тогди ще звали Петром, була уже на приміті друга дівчина, Марія, котру Петро передше вже полюбив був. Ну, та батько не хотів згодитись на те, а настоював на тім, щоби Петро женив ся з Настею; бо у неї і віно більше і родина багатша, і переднійша Петро не міг проти вітцівської волі нічо вдіяти, хотя в серци таїв до Насті сильну ненависть; і до вінця, і в церкви, як їх вінчали, і потім, як домів вернули, він і разу не глянув на неї; все ему Марія в голові, одно у него на думці: як вона бідна тепер десь побиває ся. І чим більше о тім думав, тим більше змогалась у его душі ненависть до жінки. І не лише на весілю а й опісля Петро й не гляне на свою жінку. Не дивно, що з отакого життя і вона висохла, як скипка, і він став чорфійший ночі. А люди, як люди, стали про Настю лихі речі правити, що вона всему виновата, а вона як голубка чиста, і поняти не може, що з нею та з Петром діє ся. На рещті став Петро просити батька, щоби відпустив его на заробітки в Крим; не міг Петро витерпіти в ріднім селі; бо коли стрітит на улиці Марію, та як поглине вона на него докірливо, то під ним земля загорить, закрутить ся, ледво бідний на ногах устоїть. Отець не хотів відпустити. Тогди Петро зібрав ся без дозволу і без нашіпту одної темної ночі і забрав ся з села. В дві неділі пришло від него листьмо, щоби нашіпту ему вислали, «а коли не вишлете, — писав він, — я й зовсім пропадаю». Отець вислав ему нашіпту і з тої пори Петро прислав гроші на відновлене нашіпту і получав его. Так провів Петро на чужині чотири роки. Та затужив мабуть і він за рідним селом; бо ото одного разу ось що лучило ся. Якось на весну, рано раненько, один парубок із того села, де жила родина Петрова, орав у поли, верстов зо три від села; видить він, іде собі якийсь чоловік з торбою і палицею, ніби подорожний; весь в пили, одіж на нїм щось не така, яку носять в тих сторонах. Проходить він і поздоровив парубка. А парубкови курити захотїлось, та сірників взяти забув, ото кричить він на подорожного: «Гей, чоловіче, а чи немає у тебе сірників?»

«Єсть», — каже.

«Дай-же, закурити!»

«Закур, Миколо!» — каже той.

Микола здивував ся: чоловік незнакомий, чужинець, а по імени его називає.

«А ти відки мене знаєш?» — питає він его.

«Та я не лиш одного тебе, а все село наше знаю, а відки знаю, про те вже не скажу.»

Присїли они на межі. парубок став курити і спочивати, а подорожний не курив, а тільки вишитував ся: як і що нового в селі? Та чи жне той, чи здоров знов сей? А на сам кінець запитав про Марію: чи жне? каже, чи віддала ся вже?

Парубок аж засміяв ся: «Віддалась?» — каже, — ех, братіку, з нею таке лучилось, що й розказувати страшно».

«Що-ж такого?»

«Та, от був у нас тут парубок, Петром его звали. Розлюбив її, а потім оженив ся з другою, да й ту покинув і утік. А Марія після того стала у вітця проситись в гóрод на службу. Отець не пустив, а потім, чи довго, чи не довго, стали баби шептати між собою: «Покинув», кажуть, Петро Марію з дарунком. Помітив те й отець Маріен і став її бити мало не що-дня: «Обезчистила ти, — говорить, — мою сиву голову».

Розказує все то парубок і не замічає, що у подорожного і руки і ноги затряслись, і ледво що сидить, а лице як стїна блїде. Та не поглядав на него парень, а тільки покурював, та попольовував в другий бік і став дальше сказувати: «Ну, прошло так, вже не знаю кїлько, нараз дівка пропала. Шукали всюди, і в волость знати дали і становий приїзжав: нема: А так в місяць після того стало в стодоли, в сїні страшно воняти на весь двір. Кинули ся в сїні шукати і найшли — мертву дитину, майже на половину зогнилу. Я її видїв. Страхи Господні! Чорне, роздуте, мясо куснями розпадалось! Господи Ісусе Христе! Страшно й погадати....»

Парубок довго мовчав, все покурюючи та попольовуючи, а подорожний ні об чїм вже не вишитував, сидїв, відвернувшись в другу сторону і тільки трясло его, наче в пропасниці. Навіть парубок запримітив обернув ся д нему і спитав: «Ти хорий, чи що?»

«Хорий», — говорить, і опять замовк.

«Ну», — продовжав парубок, — «у рік тільки почули ми, що Марію найшли без нашіпту в якїмсь гóроді, і значить, після того до нас їздили і становий і слідчий, і наших в гóрод таскали і осудили її там, братчику мій, в каторгу... за дитинку. Гріх та й годї. От що Петро наробив!»

Подорожний про нічо більше й не питає, все дивить ся в другу сторону. Парубок встав: «Ну, прощай», — говорить. «Щожь, зайдеш до нас в село?»

«Зайду», — говорить той, і говорить так глухо, ледво дослухатись можно. — «я гуда-ж їду. — А скажи тільки, що-ж Настя? — жінка Петрова? — Живе, здорова?»

«І єї таке лихо не минуло!» — говорить парубок. «Зразу жила хорошо, ну, потім видить, чоловік не приходить рік, ба й другий; не стерпіла, перед тамтого року хлопця повилала.... Старий тесть навить із хати єї вигнав, у своєї рідні тепер живе.»

«Щожь, любить ся з ким то?»

«Ні, не чув сего, братіку. Тож бо й то. І ніхто не знає з ким вона то! Та де там їй і любитись! Звелась уся, ледви ходить! Чи-ж і мало лиха? На все село сором, а кілько побоїв знесла. А дома тепер, знай, живцем єї їдять. А хлопцєви не жите, а просто мука. Тепер вже і ходити став і лепетати, а ніхто на него добрим оком не гляне, не то що. І по имени ніхто не називає, а знаєш, мабуть, як уже то...»

«А Настя-ж, що?»

«А що би? І вона не терпить его. Забю, каже, заріжу. Жаль і вбити. Вже лучше-б умер. — Ну, та, нема мені коли. Прощай! Коли в селі заночуєш, побачимось!»

Подорожний також підняв ся і поплентав ся полем в село. Парубок дивив ся за ним і задумав ся! «Нек ему, що за диво! Молодий, а словно старець! І лице щось ніби знакове!.. Господи!.. Та-ж се Петро! Він і є! Та як же се я его не пізнав!»

І парубок крикнув за ним: «Петре!»

Той обернув ся і парубок увидів, що він цілий у сльозах, так вони й котять ся по щоках, а він увесь без чути.

«Що там, Миколо? Так, се я Петро!»

«Ох, братіку, я-ж тебе не спізнав. Ти прости, коли я що не хороше о тобі сказав! Мені й на думку не прийшло, що се ти!»

«Ох, брате Миколо! Коли-б ти був сказав і сто раз гірше, і то-б мало ще було мені окаянному!»

І не видержав Петро захитав ся і повалив ся лицем в траву і довго плакав.

Парубок постояв, поглядів і взяв ся онять за свою роботу.

Внорав парубок три скиби, а Петро все лежав і плакав. Зупинив ся парубок, підійшов д нему: «Що-ж ти тепер робити меш?»

«Піду в село... З жінкою жати му... Пора наро-зумитись.»

«Не вжеж будеш жити з такою? А втім, правда, жінка не ошуча, з ноги не скинеш! Тільки провчити треба. О, провчи, провчи! Ну, а потім, привикнеш, полюбить ся.»

Петро нічого не однічав, встав і пішов, сказавши ще раз: «Прощай!»

Прийшовши в село зайшов просто в хату рідні своєї жінки. Старий, Настин родич, сидів на призбі. Петро поздоровив ся з ним і спитав: «Не спізнали мене? Я-ж Петро! А Настя, чи дома?»

Старий здригнув ся. «Ома, дома! От, добре, що прийшов! Тільки віхи мало найдеш! Ти ще нічого й не знаєш. Дізнаєш ся, іди, іди в хату! Снятай єї, який тобі дарунок приготувала, та подякуй! — Гей, Насте, чоловік прийшов! Іди дорогого гостя стрічати! А й дарунок винеси! Він тобі віддячить! Іди!»

Але Петро сам сировола увійшов у хату. Коло печі рядом з матер'ю стояла Настя, вся завмерла і ледви держучись на ногах, поглядала в діл оловяними очима. Петро ледво єї пізнав, така бліда та худа стала. Очи наче побільшали, лице змарніло.

На землі під вікном придержуючись лавки в латаній сорочині стояв хлопчина лїт зо два, білоголовий, худенький і поводячи пальчиком по лавці щось приговорював. Учувши, що двері риннули, оглянув ся і видивив ся на Петра. Кілька хвилин простояв Петро вдивившись в личко дитини, а послї озвав ся: «Здорова була, Насте! Що-ж ти зробила? Може не рада мені?»

Приступивши до неї поцілував єї, потім повернув ся до дитини і з ласкавою, радісною усмішкою, наче-б то був его рідний син, взяв хлопця на руку, став гладити его по головці і цілувати.

«Як тебе звуть?» спитав Петро. — «Олексик? ну і молодець з тебе буде, коли не напудив ся?»

Він обняв другою рукою Настю, прижав єї до себе й шепнув на ухо: «Ти, чув я, не любиш его, обижаєш? Гріх так, Насте! Що-ж дитятко винно? Люби, і я люблю буду більш свою рідною! Чуєш?»

І він ще раз поцілував жінку. Вона-ж заплакала і хотїла упасти ему до ніг, але він не пустив і онять сказав: «Я більший грішник! Я повинен би тобі поклонитись, до ніг упасти. Я тебе до того допровадив. Ти мене прости!»

І він, в самім ділі, з дитиною на руках спустив ся на колїна і поклонив ся їй в ноги. І доти не підняв ся, доки вона гірко плачучи не підвела его й не усадила на лавці.

Всему тому приглядав ся і Настин батько. Він сплюнув і сказав: «Дурак, оглашений дурак! Чи так жінку навчають?» і він захотїв ударити Настю, але Петро бистро став і загородив єї.

«Мене бий, а не єї! Я один, винуват,» — сказав Петро.

«Дурак, дурак!» закричав старий, онять сплюнув і вийшов з хати. З тої пори й прозвали Петра Дураком.

(Конець буде.)

Ціни збіжа.

Від 1. до 15. лат. Мая платили в Чернівцях за 100 кілограмів:

пшениці	8 зол.	87 кр.	—	гречки	7 зол.	25 кр.
жита	6	37	—	бараболі	2	—
ячменю	6	25	—	сіна	3	50
віса	7	25	—	дрова (за 1 м ²)	3	50
кукурузи	5	11	—	мясо вол. (за 1 кгр.)	52	—

Оповідка.

Зь днемъ 1. Сѣчня с. р. виходить у Львовѣ 1. и 15. кожного мѣсяця подѣ редакцією Олександра Барвильского

„ДЗВОНОКЪ“

письмо иллюстроване для науки и забавы русскихъ дѣтей и молодежи.

Передилата стоить: рѣчно 4 зр.; пѣврѣчно 2 зр.; а чвертьрѣчно 1 зр.

Адреса: Львовъ, улица Чарнецкого 26.

«Буковина» виходить
що другого Четверга.

ПРЕНУМЕРАТА

платна в Чернівцях
виносить:

на цілий рік 3 зол. — кр.
" пів року 1 " 50 "
" третину " 1 " — "

Поодинокі числа по 15 кр.
в книгарні Пардінського в
Чернівцях, ринок ч. 10.

БУКОВИНА.

Часопись політична і наукова
для народу руского.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІ-
СТРАЦІЯ «Буковини» на-
ходиться в Чернівцях (ули-
ця Петровича, ч. 4.), куда
всі дописи адресувати на-
лежит. — Бюро редакції
отворене щодня від 6.—8.
год. вечером.

ОПОВІЩЕННЯ і ПРИЛОГИ
обчислюються як найде-
шевше.

Вибори розписані!

Розпорядженням бук. краєвого правитель-
ства розписані вибори послів з громад
на послідний Вівторок оперед Петром,
себто на 26. руского Червня (8. лат. Юнія)
с. р. Одже всего один місяць тільки ділит
бук. Русинів від тої важної хвилі, котрої
має рішити ся їх доля на дальший довгий
час цілих шість років. Цісарским наказом
оголошеним сими днями розв'язано буковинь-
ский сойм, і дотеперішні послы утратили свої
великі права, які набули шість років тому.
Те многоважне право віддано назад в руки
народу, а від его волі залежати буде тепер,
в чії руки віддасть він свою і дітей своїх
долю; бо кого собі вибере, того й мати ме,
а як собі постелит, так буде спати.

Нетерпеливо вижидаємо дня вибору; бо
сподіємо ся від него хоть малої полекші не-
завидної долі буковиньских Русинів. Знаємо
наперед, що ще й сего разу не дійти нам
Русинам хоть би на сїм поли до повного
рівноуправнення, але-ж числимо напевно, що
зробимо таки один крок вперед, а з часом
при дальшій невсищущій праці станемо і ми
на рівні з другими. Сподіємось, кажемо, хоть
по части доброго успіху при сегорічних ви-
борах; бо за минувших шість літ буковиньска
Русь таки не спала, а хоть і не много було
робучих рук, що неувяваючи працювали над
підвищенням рускої долі, то ревність, щирість
і совістність нечисленних робітників на за-
пущенім народнім поли руским зробили таки
дещо, з чого вже тепер є признака, а Бог
дасть, чим раз все більша буде. Жаль за
серце стискає, погадавши, о скільки більші
були-б вже тепер здобутки буковиньских Ру-
синів, а з ними й надія, ба й певність на
добрий skutok недалеких виборів, наколи-б
до мозольної праці одиниць була взяла ся та

сила людей, що то з обовязку не то вже
людського і національного, а з обовязку наро-
дом тяжко оплаченого а ними занятого стану,
повинна трудитись над просвітою, над оєві-
домленем, над підвищенням руского хлібо-
роба. Та, не помічи, а противного зазнали
Русини-патріоти від своїх таки людей, що
ведені користолюбієм, самолюбієм і всякими
мріями спинали на кождім кроці щирі заходи
около поліпшення рускої долі. Одні бажають
вічної духової неволі нашого мужика, щоби
его темноту використувати, другі поклоняють
ся і служат завзятим ворогам всего, що руске,
надіючись на їх поміч для себе, треті за-
сліплені бачат приятелів-спасителів у воро-
гах свого власного народу й допомагають їм
загонити нарід в безвихідне положене, коли
не в саму пропасть, знов інші готови до
всього, щоби тільки йти в гору; не мало лиха
наробили й ті, що при добрій волі а слабій
розвазі кождому вірят й за ніс водити ся
дають. Отсим то всім приписати належить
вину, що бук. Русини не в силі ще упо-
ратись з чужими і вибороти собі приналежне і
запоручене їм право, а іменно вибрати собі з
вільної волі усюди своїх заступників-Русинів.
Надіємось однак від сегорічних виборів, що
руский нарід пізнасть громадно, хто за ним
стоїт, хто для него жие, трудит ся і бореться,
а хто знов стоїт на заваді его ліпшій долі.
Пізнавши се стане нарід напевно горнутись
около своїх щирих приятелів-провідників, а
відонхне від себе лицемірних самолюбів, дури-
світів та ворогів; бо тільки так піде народ-
ний розвій гладко і скоро вперед. Уладив-
шись дома, прийдемо і з сусідами до ладу.

Та доки се буде, конечно хіснувати ще
й з того короткого часу, який ще остаєсь до
дня виборів, коли не маємо стратити й ту
одробину, яку напевно осягнути можемо. Пере-
довсім треба вам, панове виборці в руских

громадах, пильнувати правиборів, котрі будуть вже сими днями. Кожний письменний виборець повинен довідуватись що днини в громадськім уряді, чи вже списи виборців готові, переглянути їх і справити змилки, як се ми писали докладно в поученю о виборах. Далше повинні виборці в кождім селі довідуватись що днини, коли буде вибір виборців в громаді і, борони Боже, не піти в призначений день куди инде, але до вибору. В кождій громаді повинні люде вже наперед згодити ся, котрих мають вибрати на виборців, що мають голосувати на посла, а мусят то бути люде тверезі, честні і такі, що би голосували лиш на того, на кого їм порадит головний виборчий комітет руский, що буде надруковано вже в слідуємій числі „Буковини“.

Отсе поки що уся Ваша робота передвиборча, пильнуйте її, а за дві нелії напишемо Вам, що далше робити маєте, та й то, кого головний виборчий комітет руский на послів вибрати урядив.

Рух виборчий на Буковині.

Місцевий віділ головного руского комітету виборчого займав ся за весь час від свого установа дня в день дуже ревни і совістно справою недалеких виборів і розібравши усі обставини дуже докладно приготував відповідні внесення, котрі предложит повній раді головного комітету до остаточного затвердження. В тій цілі відбуде ся в Неділю дня 3. руского червня (а 15. лат. Юнія), себто в день по святі Івана Сучавского, о 4. годині пополудни в Читальни черновецького „Народного Дому“ загальний збір усіх членів головного комітету виборчого, що вже сим пригадує ся, доки особі запрошені розішлют ся. Хто з членів головного комітету на сїм зборі не явит ся, перестане бути его членом. На дневнім порядку сего збору поставлені такі переважні справи. 1) Справоздане місцевого віділу о его діяльності і о діяльності повітових комітетів виборчих, заразом представлене нинішнього політичного положення в загалі а бук. Русинів з особна. 2) Рішене дотичних внесень місцевого віділу, взгядно поодиноких членів комітету. 3) Затверджене кандидатів на послів. 4) Вільні внесення.

* * *

Позаяк відпоручники повіту кіцманьского і заставнецького, котрим було поручено заложене повітового комітету виборчого, не вивязали ся доси з свого обовязку; то ухвалив віділ головного виборчого комітету свикати мужів довірія з кіцманьского повіту в цілі заложення повітового комітету на сю Неділю, дня 27. руского Травня (а 8. лат. Юнія) по полудни до Кіцмана, куди прибу-

дуть з Чернівців і відпоручники віділу головного комітету виборчого. Просимо в імени головного руского комітету виборчого всіх щирих патріотів-Русинів, щоби у визначений день і самі на сих зборах явили ся а особливо, щоби виборців з своєї громади, до участі в тих зборах спонукали. Надіємось, що всі щирі Русини кіцманьского повіту займуть ся ревни сею переважною справою й залагодят так хибу, яка стала ся в тім взгяді.

* * *

В Четвер, в день Вознесеня відбуло ся в Садагурі при участі делегатів головного руского комітету виборчого уконституоване комітету виборчого на повіт Садагурский, на котрого чолі стоїт о. Іван Гнідий, яко голова, а п. Кулічковский яко заступник голови. На зборі були міщане й селяне майже зі всіх громад садагурского повіту. По промові пп. Кулічковского, Поповича і Пігуляка о значіню сойму, виборів і дотичних приписів, обізвались і міщане та й селяне з скаргами на дотеперішнього посла садаурского; бажаючи єдинодушно посла-Русина, котрий один тільки знає докладно потреби свого народу і зможе та й схоче щиро і ревни їх заступити.

При сій нагоді констатуємо супроти розсіяних ложних вістей, що при сій нараді о ніякій кандидатурі одже й о ніякій особі не було мови; бо се зібране було призначене тільки на поучене о виборчих приписах і заложеню повітового комітету виборчого.

* * *

Судячи після дотеперішнього стану справи виборчої буде новий сойм складати ся по більшій часті з старих послів, лиш мало увійде нових мужів, а між ними і кілька Русинів. Є одже надія, що дотеперішнє тяжке покривджене Русинів буде усунене хоть по часті. Візрадна і та надія, що будучий сойм уладит ся так, що більшість его буде поводити ся інтересами краю, а не одної партії. Самі вибори заповідають ся доси досить мирно, найбільша борба виборча розгорит ся мабуть при виборах з міста Черновець.

* * *

В ч. 45. помістила „Газета Польска“ під заголовком „Zdobyczy Rusinów“ вступну статю, в котрій старає ся представити справу виборчу що-до Русинів в дуже рожевім світлі, і як завсїгда так і сего разу видає себе оперед світом за щирю протекторку рускої справи. Тимучі Русини, знаючи докладно теперішню ситуацію, не клали ні найменшої ваги на чужу протекцію, а все то, що до тепер здобули або ще здобудут, се було і буде єдино skutok їх власної мольної праці. Врешті не може тепер ще бути і мова о „zdobyczach“ (добычах) Русинів; бо як діла доказуют, не доборолись еще Русини до того, щоби хотий вповні могли хіснуватись запорученими їм правами, а нето щоб дійшли до якоїсь надзвичайної користі, котру-б їм другі позаздростити могли. А вжеж рішучо мусимо відперти інсинуацію сеї статі „Г. П.“, мов то не-Русини безкористно і добровільно а єдино тільки з щирої любови

працювали над поліпшенням долі руского народа, хоть би що до вибору послів-Русинів.

Що-ж до щирої ради „Газети Польської“, „щоби Русини залишили при теперішних виборах всякі роздори межі собою“, то можемо запевнити заклопотану „Газету Польську“, що таких роздорів в справі виборчій доси не було, і маємо повну надію, що Русини поведут справу виборчу й далі в добрій згоді. А коли „Буковина“ й накликувала Русинів до солідарности і робила в тім вигляді закиди денекотрим одиницям, то не відносило ся се до теперішньої акції виборчої, а була к тому причина в тім, що одиниці, як у всіх народів, так і у нас, грішили до тепер свідомо чи не-свідомо проти солідарности на некористь рускої справи, котра має найбільше чужих непрошених менторів і опікунів.

Що нового в світі?

Ціла Австрія, ба ціла Еврона глядит на угодові пересправи межі Чехами а Німцями, які розпочало у Відни, о чім ми вже писали, а тепер мають рішити ся в чеськім соймі, в місті Празі. Старо-Чехи і Німці доведут, як показує ся, угодову справу до щастливого кінця, хоть Молодо-Чехи й дуже опирають ся; бо перебувши німецьке пановане в Чехах, стали тепер Чехи над Німцями верх брати, а Німці борють ся зі всієї сили проти чеського старшования. Угода, яку на виразне жадане самого Цісаря, піднялось заводити правительство, має по змозі у всіх важних справах споводувати рівноуправлене Німців і Чехів. Ми, Русини, що все бажали тільки справедливости, желаємо із щирого серця, щоби та угода прийшла до skutku; бо хоть Чехи нам ближші від Німців, але справедливість нам таки милійша, бо засмакували несправедливости по самі уха. По заключеню чесько-німецької угоди прийде скорше чи пізнійше напевно і до такої розправи дотично Русинів буковинських і галицьких. Рівноуправлене народів, їх згода і добро нині більше чим коли дуже потрібні, на що після всяких ознак сам Монарха дуже назирає. Що до буковинських Русинів, то вже нині сміло сказати можемо, що правдива угода з Румунами не мала і не найде зі сторони Русинів ніяких перешкод, а при добрій волі зі сторони правительства особливо центрального, бо о теперішнім краєвім ми майже переконані, піде усе скоро і гладко і супроти волі кількох румунизаторів. Інша трохи річ в Галичині. Тамошнє краєве правительство і верховодячі Поляки поставлят угоді великі перепони, але й ті мусят з часом упасти й мало-по-мало прийдут і галицькі Русини напевно до чим раз то більшого права. Але перед усім лежить доля галицьких Русинів в їх власних руках. Не нам учити їх розуму, та й годі галицьким Русинам (ми розуміємо під тим іменем тільки справді щирих Русинів, що держат ся строго у всім своєї національної відрубности), одже годі, кажемо,

закинути їм що більше, як одну хибу, а то тільки для чужих та й то несправедливо дуже підозріне, солідарне поступоване з „обединителями“. Після нашої думки мусят Русини відречи ся і відосібнитись зовсім від усіх Русинів-перекинчиків, коли мають своє діло добре уладити у внутрі й на виї; бо такі Маркови і товариші тільки шкодять нам і дома і поза домом; з ними не може бути ніякий „modus vivendi“ вже через те, що вони его ніколи не будут держатись; бо се значило-б попросту перестати робити в душі „обединенія“.

Крім угоди чесько-німецької займають весь світ розговори старого Бісмарка з ріжними газетярями. Гордий канцлер не може перебанувати, що й без него обійти ся може. Головно нарікає він на свого цісаря кажучи: „Я наче той батько, котрого син (себто німецький цісар) набив, а він ще тішить ся, що син такий зух“. Бісмарк не перестає й політикувати; каже, що супокій на довго забезпечений, що ніхто не відважит ся так легко розпочати війну, бо тяжко відпокутував би; що Німеччина сита й не зачіпит нікого, що вона ніколи не бажала забрати у Австрії німецькі краї, бо Берлін і Відень були-б завеликі міста на одно цісарство; що цісар німецький дуже палкий і рад би випроводити всякі нові гадки; що соціалістів годі заспокоїти і т. д.

Трета новина, що наробила много крику, то славянський з'їзд, який задумали московські агітатори. Всі Славяне, що озвались о сім з'їзді, відкидають его словами: Най Росія перше дасть волю Русинам-Українцям та російским Полягам, нім хоче радити над добром Славян. Така і то справедлива гадка усіх Славян, крім наших перекинчиків-панрусів, очайдухів-Словаків, та поодиноких наймитів московських, які є усюди. Декотрі радят навіть пристати на з'їзд і там голосно запротестувати проти московского панславизму, що рад би з усіх Славян зробити Москалів, инші знов радят устроїти супроти московского з'їзду осібний правдиво-славянський на лад празкого з року 1848; ся послідна гадка справді ліпша і варта, аби над нею застановились усі щирі Славяне. Не подобаєсь вона хіба загорілим Полякам, що в Галичині поступають з Русинами майже зовсім на московський лад.

Буковинські товариства рускі.

Новий виділ тов. „Народний Дім“ в Чернівцях вибрав на председателя сов. Исидора Винницького, — на першого заступника протоєрея о. Єротея Федоровича, — на другого заступника крилошанина о. Бєлєстина Костецкого, — на секретаря конц. Іларія Гуклу, — на скарбника коміс. Івана Тиміньського, — на контрольного судію Володимира Михальського, а на господаря міщ Андрія Гєлєчинського.

Дрібні вісти.

(Руска льовальність.) Архикнязь Іоан Сальватор перебував сими днями в Буковині в ділі інспекції стаднини радовецької. Архикнязь прибув до Чернівців разом з своєю подругою, котра виїхала повозом до границі румунської коло Цурен. По дорозі здобали переїзджачі руского селянина з хорошою трайстрою через плечі. Архикнягиня подобалась трайстра і вона забажала її купити. Візник спитав проте селянина, що хоче за трайстру. Але сей відповів, що трайстра у него не є на продаж. А коли візник сказав, що паня готова добре заплатити, і тогди дав господар звичайну у наших нелакомих на гріш людей, що не має трайстри на продаж. Тогди сказав візник, що пані з цісарского роду і дуже бажає мати таку трайстру. На сю вість зірвав селянин трайстру з плечей, зняв капелюх і вклякнувши перед Архикнягиною, підніс їй трайстру кажучи, що для пані з роду найяснішого Монарха дає трайстру даром. Але Архикнягиня таки обдарувала щирого руского мужика щедро.

(Вижицка повітова рада шкільна) закупила для бібліотек усіх шкіл сего повіту по 3 річники „Бібліотеки для молодіжи“. Коли то й другі ради шкільні руских повітів вчинят хоть тільки для так важних бібліотек шкільних?

(Спростованє). За шість літ нашого видавництва находимось другий раз в прикрім положеню спростувати подану нами вість а іменно запевнено нас, що шкільний інспектор кіцманьского повіту ніяк не обмежав учителям горожаньского їх права дотично недалеких виборів посла на сойм. Записуючи сей відрадиний факт, надіємось zarazом, що учитель-Русини кіцманьского повіту стоять мут за руским кандидатом, якого поставит головний виборчий комітет руский.

(Старі банкноти) по 1 зр. від 1. л. Юнія необов'язаний ніхто брати, але вони мають ще повну вартість до кінця 1892. року, а потому вже нічого не варта. Звертаємо на се увагу наших людей, у котрих, хоть правда дуже рідко, лежат гроші заховані, аж не страять цілком свою вартість.

(В Ю. ч. часописи „Народ“) поміщена дуже важна стаття про користний перестрій наших читалень, на котру звертаємо увагу всіх пародолобців. На сей темат поговоримо і ми пізнійше колись.

(„Гуни — предки Русинів“). Під таким заголовком помістив славний із своїх наукових праць професор Омелин Партицький дуже цікаву розпрау в „Дзль“. Після доводів, добутих проф. Партицьким із свідств різних старих писателів, мають бути Гуни (а властиво Уни, себто юни, юнаки пізнійше Козаки), Слав'янами і предками нашими. Заразом доводить проф. Партицький на підставі достовірних жерел, що Гуни не були такими дикунами, якими представляє їх звичайно історія, а противно були в кождім взгляді славним народом. Ми цікаві, що скажут на се все другі історики, котрих проф. Партицький виразно завзиває, забрати слово в сім ділі.

(Знаряди господарські). Кожного приятеля нашого люду мусит зажурити сей факт, що рік на рік засипають наш край поганою тандитою з кождої галузи промислу фабричного, а також і знарядями різними, з котрих дуже важними суть коси. Найліпші коси, що лишались яко неужиточні браки, висилають фабрики до Галичини і Буковини, де торговля ще і так в руках людей нефахових і нечестних. Ніякий господар не може вибрати відразу здалу косу, а противно,

нераз купує ся до одної косовиці аж 3, 4 або і більше кіс, заки надбле ся на добру — і так коса, за котру видав лиш 40 до 50 кр., коштує его в дійспности 4 рази більше, около 2 зр., бо перші коси суть нездалі і без вартости. Тому справді годит ся повитати радістню нове підприємство фірми Л. Мінцера в Дрогобичи, котра має виключний склад фабричний кіс з знаком „Косар“ для Австро-Угорщини. Звертаємо увагу читателів на анонс сеї фірми в нинішнім числі нашої газети. Така коса виставлена на показ в нашій редакції і можна пересвідчити ся о її добрих прикметах, які подані в анонсі.

(Русинкам з Галичини і Буковини), що підписали петицію до ради державної о допущенє жєнщин до студій в університеті та основанє бодай одної гімназії жіночої в Галичині, цікаво буде знати, що на засіданю палати послів ради державної дня 8. н. ст. мая с. р. посол о. Озаркевич виїс, щоби петиція в цілости була уміщена в стенографічнім протоколі, — і се палата прийняла. Над усіми трема петиціями, т. є. Німок, Чешок і Русинок, радила вже по часті шкільна комісія парламентарна і на внесок посла Бєра поручено тимчасом застановляти ся над тим питанєм за для его великого принципіального значіння, а потому вибрати референта. Але що рада державна відрочена до осєни, то над тим будут радити уже аж в осєни. Петиції живо порушуют уми віденьского жіноцтва і дня 13. н. ст. мая в науковім клубі товариство жінок для розширеня жіночого образованя скликало засіданє, щоби розібрати подані жінками петиції. На се засіданє були запрошені також послы, на котрих руки петиції були подані. Збір виразив ся, що петиції Русинок і Чешок написані далеко чутливійше, як петиція Німок.

(Родинна трагедія). Перед трибуналом карім в Сучаві ставав Йосиф Ем, 36 літний мужчина, правительственный геометр при старостві сучавськім, обжалований о убійство своєї жєни Йосефи. Йосиф Ем ожєнив ся в р. 1877. з Йосефою Шіндлерівною, донькою старости в Берні. Супружество се мало двоє дітей 11-літнього Гугона і 7-літню Єлену. Після акту обжалования представляє ся так ціла справа: Ем проживав від 1883 р. в Сучаві і мав 1200 зр. пенсії з додатками, а все таки его родина боролась з крайнім недостатком, бо всі ті гроші тратив Ем поза домом, ведучи марнотравне жите. Кавирні, реставрації і інші публичні люкалі стали Емови притулком, а коли нужда в домі приневольовала его жінку робити які закиди, то Ем проклинав єї а навіть бив. В р. 1889. мала паступити сєпарация між супругами, але вкінци Емова не хотіла на се пристати, бо мусіла би діти лишити під опікою пияниці, а також не була би одержала пенсії по смерті чоловіка, котрий задля свого пиянства був недужим. В навечєріє іменин, 18. марта с. р., прийшов Ем домів, але не обїдав, бо як все, так і тепер, було для него дома несмачне, і страшно виганьбив жєну, а зайшовши між веселе товариство, пив по кавирнях і реставраціях до п'ятої години рано. Вертаючи домів, вліз вікном до кухні і по скандальній сцені з служницею зайшов до своєї комнати. Що дальше стало ся, не є напевно в'ясненє, але після обжалования прокураторії, ховив Ем дубелтівку, і прицілившись до жєни, застрілив єї, коли она, утікаючи, мала сховатись уже аж в третій комнаті. Отець при помочи синка підніс тіло убитої і поклав на постіль. Ем толкує ся, що був сильно підпитий і хотів сам застріляти ся, та при тім стрільба якось вистріляла і убила жєну на місци. Лікарі орекли, що рана показує

на вистріл з дальшої віддалі. Свідки зізнали, що Ем не був надто пияний. Судії присяжні признали одностайно Йосифа Ема винним злочинства убійства. Трибунал засудив Ема на кару смерті через повішене.

(Вибори до бун. сойму) розписані на слідуючі дні: із усіх громад на 8. і 9. лат. Юлія, з міст на 10. лат. Юлія, з палати торговельної на 10. лат. Юлія, а з більших посілостей на 14. лат. Юлія.

Ціни збіжжя.

Від 1. до 15. лат. Мая платили в Чернівцях за 100 кілограмів:

пшениці	8 зол.	87 кр.	—	гречки	7 зол.	25 кр.
жита	6 "	37 "	—	бараболі	2 "	—
ячменю	6 "	25 "	—	сіна	3 "	50 "
вівса	7 "	25 "	—	дрова (за 1 м ²)	3 "	50 "
кукурузи	5 "	11 "	—	мясо вол. (за 1 кгр.)	52 "	

Для науки і забави.

Пам'ятки.

Спускалась з неба тихая година,
Зникало сонце. Прехороша днина
Маева покійно догоряла,
Всі ясні барви по одній теряла:
Темнів садок, в садку теміла стежка,
Теміла хмарок легкая мережка
Серед янтарних одблесків небесних,
І в небесах, у тих краях чудесних.
Вже інші світла тихії вставали, —
То зіроньки в лагіднім сяєві блищали.

В садку затихлому, край грядочки з квітками
Стояв самотний; скорбними очами
Дивився десь... В небесному просторі
Він бачив, як з'являлись тихі зорі.
І він згадав знайому зірку милу, —
Вона свою для него мала силу:
Колись-то мила жартами сказала,
На неї любими очима показала: —
„Як я умру, то кожен раз, що глинеш
Ту зіроньку, мене ти спогадаш!
Згадаєш?... правда?...“

Тихо сяє зірка

І з-тиха рве за душу думка гірка. —
Довблі! прощай ти, зоре мила!
За-дбсить серця рану розтруїла!...
І погляд падає, від зор до долу,
На тую землю тиху, похолу.
Та й на землі він знову бачить „зірку“, —
Так квітка звесь одна, — і думку гірку
Ту саму й квітка-зірка розбудила:
Єї садила незабутня мила!...

1890. р. Мая 19.

Олена Пчілна.

Чотири брати.

(З великоруского переповів О. П.)

III.

Дурак став з тої пори жити з своєю жінкою й виправляти свої чудасії, як уже сказано. Жили вони обоє дружно, у всім вона его слухала, дав їм Бог ще одну донечку, та ще й чужих сирот. І стали его тогди в селі все більше поважати. І чим більше людей его шанувало, тим чаше заступався він за людську кривду, але і тим більше уїдали на него ті, котрим не давав він обдирати других. Особливо брат Мурашка мав на него велику злість і ждав тільки нагоди, щоби его позбутись; бо не мав від него ніде супокою. Лише що уладить хорошененько яке будь ділечко, тільки що стане радуватись, що облупив кого будь, і ходить затираючи руки; аж тут де-не-будь на улици ізва угла стрітять его Дурак, нічого не скаже, а тільки, прошибне его своїми рахманими, ласкавими очима, низько-пренизько поклонить ся, і все для Мурашки пропало, вся его радість минула. Серце в нім словно переверне ся і ходить він цілий день сам не свій; наче туча у него над головою висить.

І от раз дібрав ся таки Мурашка до Дурака. Робили в громадї справу і рішили там діло дуже не-людське, себто продати у одного діда з малолітніми внуками за довг Мурашкин послідню коровину. Довго молив Дурак несправедливих судців, викинули его. Він перед вікном на вколінки упав і хрест показував. Не допомогло. По сходинах пішли головні людиїди в корчму з ними і Мурашка і Мотиль. Випили до схочу.

Дурак пішов спершу домів, посидів зі своїми діточками та з чужими сиротами, що у него були у приймах; все ними любував ся, погладжував русі головки, а серце его, наче біду чує, так і завмирає. І все ему з думки не сходять ті діти, внуки старця, що то его сегодні на сходинах скривдили. «Як-же то вони тепер», — думає він, — десь заводять. От, мої які веселі! І вимиті, і нагудовані, а ті завтра пробирати ся підуть під віконцями в мороз, в холод, в заметіль, по селах!... Собаками стануть їх тровити!.. А вони такі маленькі, смірні, любі! Ох, Господи! Та як же то так? Та чого-ж я ще сиджу? Чого думаю? Господи! Піду в шинок, стану еще просити; може від хмелю у них серце подобріло; може тепер і мої сльози до їхнього серця доберуть ся...»

І взяв він шапчину, а сам постоє, все не виходить і ще раз глянув на дітей і на бабу свою: вона на лавці обіскала одного з приймаків, положивши его головку собі на коліна. Оттак то була вона мила Петрови. І всі его діти: і Мотрочка русокося, і Олексик кучерявий і чужі діточки, всі були ему милі. Такий то мир, така любов у него в хаті, словно рай господний. І опять серце его ойкнуло, наче прочувало біду, і тоска тяженька обгортала душу. Але він не побоїв ся, перехрестив ся широким хрестом, сказав: «сейчас вернусь» — і вийшов з хати.

І пішов він улицею д корчмі, а шинок був аж край села. На дворі стояла зима студена, вихри вили й снігом в лице меля, наче острыми голками якими кололи. А Дурак все йшов, та тільки слабість якась напала на него, аж заточував ся. От, минав він коло хатини того дїда, у котрого рішили корову продати, і заглянув він крізь обмерзле віконце в середину. І увидїв він, як сидить старець за столом і плаче вложивши білу голову в долонї, а дві дївчинці сидять на печі прикрившись кожущиною і глядять на дїда напуганими, широкими очима. І видно, холодно в хатї: аж пара дїтем із уст виходить. Поглядїв-поглядїв Дурак, а далі вернув ся, пішов на своє подвірє, взяв вязку хворосту й онять побрив снігом до хати того дїда, підійшов до вікна, застукав.

«Хто там?» — озвав ся дїд, підходячи напуганий до вікна, а дїти аж завили зі страху на печі.

«Отвори-но, дїду! То я, Петро! У тебе, здаєсь, хата нетоплена, от я вязочку хворосту тобі принїс.»

Дїд, пізнавши голос, побіг отворити пошпотавшись на порозї слабими ногами.

«На, натоши, та не плач, дїду, не побивай ся! Ех, не побивай ся! Йй Богу нї! От, ще уладить ся дїло ваше! Не плач! Бог все видить. Йй Богу! Заступить ся! А я йду... туди д ним... буду просити... за діток... Йй Богу!»

Не краснорічивий був Дурак: одно слово скаже, помовчить, і онять одно слово, і все ему здає ся, що не те він говорить, що рад би сказати, аби потїшити, щоб не плакав чоловік.

«Ох, рідний ти наш!» — Застогнав дїдо, «ох, щоб тільки не вчинили вони тобі якого лиха, грїшники окаянні, няні вони тепер там в шинку.»

«Не бійсь, дїду, не вжеж я зі злим до них; не бійсь, не бійсь... Уладимо, старий! Ти не плач! На-ж натоши, натоши в печі, бери хворост, менї-б іти, щоб не розійшлись; а то годї обійти всіх по одному.»

Дав хворост, пішов і відійшов трохи, обернувшись поглядїти, чи курит ся з-під дїдової стріхи. Й увидїв дим, значить, затопив дїд у печі. І самому Дуракові також теплїйше й веселїйше від того стало. І подумав він собі: куплю у шинкаря колачиків і занесу дїтем, як буду вертати, вони-ж сироти не їли цілий день, тож то раді будуть. І пішов він бадьорнїйш, знать, чуже горе давило передше его душу.

От і шинок. Рясно світять ся вікна. Ізовнї чутио галас і гамір. Задумав ся Дурак і серце его сильно забилося, але перехрестив ся, ступив через поріг у сїни і в темряві ледво відшукав двері до шинку, отворив їх, пара бухнула з хати і з першу не міг Дурак нічого розібрати. Та от, увидїв з десяти чоловіка за столом: всі кричали, стучали кулаками по отоу, клювали пивими носами. Один тільки Мурашка здавав ся лише троха піднапийний, а другий брат Мотиль сидїв на боцї і гордо покурював свою папиросу.

«А! любчику, і ти прийшов?» — закричав Му-

рашка. «Іди-ж, іди сюди! От ти недавно то просив, щоб я тебе побив, от тепер, позволь, радо попобую.»

І Мурашка підняв ся, як був за великий, і кинув ся на Дурака з криком: «Нуте, провчимо его хоть раз! Не жалуйте, бийте, на мою відповідь!»

Почув Дурак сильний удар, почув, що у него в очах свічки засвітились, а потім все потемнїло й упав він на пол, а десятки ударів, — від котрих все тіло его наче огнем палить і ножами ріже, — сиплють ся ему і на голову і в живіт, і на спину. Чує він голос шинкаря: «Панове громада, годї! убете, а я одвічальний буду; витацїть его на вулицю, там і я поможу.»

І почув Дурак, наче через сон, що его тащать на вулицю, що все его лице залилось чим-то теплим, що волочуть его через поріг один і другий по східцях камінних і голова его бе ся об них. І подумав він о женї, о дїтях, котрих оставив такими веселими, спїмнув і дїда і як то він думав его внукам колачів занести. «Не вжеж убють?» — подумав він, — «як-жеж дїточкам без колачів... Вже не принесу, як убють... та нї, не убють... Але в тім почув новий сильний удар і ще, і ще, і знов, і знов, а на кожний одзивав ся: «Братчики, даруйте, не вбивайте! Там дїточки ждуть, я їм... хотїв... колачика...» Далї тільки стогнав, а там і замовк, і вже нічого не тямив...

Очунав Дурак аж на другий день, та ледво міг розплющити одно око, і видить що лижить він в своїй хатї під святими образами. Хотїв рушити рукою, не може, тільки страшний біль почув, такий, що аж застогнав. Приступили до него, видить він, священник, та урядник; Настя припала ему до нїг, стала обливати їх слїозами і голосити, а дїти ревіли кругом.

Урядник зацїтькав їх і став випитувати: «Хто то тебе» — каже — «так?»

Дурак подумав: «Сказати всю правду, всі вони в острог підуть; дїти й баби їх пропадуть. А щож дїти й баби виновати? А може лучше совість їх троне, коли все на себе возьму... Вже не жити менї, чую се... От, і панотець тут... Умру... Коли всадять їх в острог, вони злить ся стануть. А так, все-ж спїмнут, що не погубив я їх». І хотїв уже все взяти на себе, та подумав ще: та чи не грїх брехати оперед смертїю? Чи не лучше просто замовчати... Так, лучше мовчати му... І мовчав.

Урядник вийшов, священник став сповідати й причащати умираючого.

За дві годині Дурак лежав холодний; умер.

Осиротїла сім'я наповняла хату оханем і плачем. Священник потїшав дїтей і жінку, що померший мученик, що стоїть по правїй руцї Христа. В хату збирало ся все бїльше і бїльше народа. Явились і вмілі баби, стали лад робити, готовили воду обмити покойного, приладили і чисте шмате. Настя покїрно їх слушає, з тиха плачучи, слїози втираючи. Інші люди також плакали, поминаючи добрі дїла покойного, інші знов голосно ридали, молились... поклонились.

Усі-ж говорили: «Не оставимо ми удови, розберемо всі діти по хатах. А тих розбійників так пустити не можна, все село піде до суду, жадати кари за неповинну душу...»

«Покойний не хотів того», — озвав ся священник, — «він усім їм простив і мене просив на сповіди, сказати вам, що так вони може лучше покаять ся... Знай, в хмелю були...»

В тій хвили отворились з шумом двері і в хату вбіг Мурашка.

«А що? чи живий ще?» — кричав Мурашка несвоїм голосом, а увидівши труп брата, залив ся сльозами і повалив ся на землю. Він плакав, стогнав, кричав, бив ся, повзав по полу, волосе рвав на голові і все прохав-молив: «Братіку рідний, прости, до віку буду людям служити, тільки прости мою вину, все майно мое роздам... Прости, золотий, любий, дорогий!...»

«Він вже простив тобі», — сказав священник, — «як сповідав ся мені, то просив сказати тобі і всім, що все вам простив і молити за вас буде Господа Бога.»

Мурашка скочив на рівні ноги, наче-б его гадина укусила, потікаючи підійшов опять до мертвого брата і залив ся рісними сльозами. Він кинув ся братови на груди, цілував его закрівавлене побите лице, цілував его руки, очі і все плакав і все приговорював: «Простив! простив! дорогий, любий мій, простив, і за мене окаянного ще й Бога буде молити!»

І знов він повалив ся коло стола без чуття і обмер. А коли очунав, всі аж ахнули: голова у него посивіла, лице зхудло, очі стали рахманні та ласкаві і дуже став він подібний до умерлого Дурака. Всіх зачудувало отсе: «Зовсім наш Дурак! А передше й ні разу подібний не був до него!»

«Насте!» — звернув ся Мурашка до жінки покойного, — «чи прощаєш і ти мені? Гріх запанував наді мною. Тепер другим чоловіком стану. Провчив він мене смертю своєю. І тебе не оставлю, і сирот твоїх, і чужих; всім, всім его заступлю. Прости тільки, Христа ради!»

Він упав на коліна і перед нею і перед людом і довго кланяв ся і просив, і гірко плакав, і опять кинув ся цілувати брата, і приліпнулось ему їх дитинство, і гри... І над усе в світі зненавидів Мурашка своє багатство, свою мошонку, ізза котрої став браговбійцем. І з тої пори того чоловіка годі було пізнати, він став зовсім жити для бідних, для сирот, як жив померший Дурак. Та й на тім ще не кінець, він і брата Мотилу переробив на своє. Тільки третій брат Кишка, по прежнему не хотів ні об чім знати а все приговорював, як бувало: «Моя хата з краю, я нічо не знаю.» (Кінець.)

Пересторога!

«Австрияцке товариство тверезости» розіслало з Відня округник слідуєчого змісту:

Святим обовязком кожного християнина є перестерігати кожного перед тим найлютішим ворогом, котрий нищить неустанно людей, провадит до мордуництва і самовбійства, спроваджує нещасте і нужду в хату, убиває тіло, а губить душу на віки: Тим тяжким ворогом людським єсть горілка.

1) Горілка розводить супружества, сіє сварку і незгоду, провадить до бійки і мордуництва межі женою а мужем, котрі собі присягали обопільну любов і вірність.

2) Горілка псує християнське виховане дітей, бо яку-ж науку, який приклад можуть мати діти від п'яних родичів?

3) Горілка нищить тіло чоловіка, підкопує его здорове, ослабляє і робить его нездібним до праці.

4) Горілка нищить добробит а побільшає бідноту. Піяк заносит послідне до корчми, наколи жінка і діти терпят голод і нужду, ба навіть і в жебри йдуть.

5) Горілка провадит до переступства і злочинства. Три чверти різних злочинств походять з п'яньства.

6) Горілка ділає чоловіка нездібним до праці і служби і спроваджує множество нещастя при машинах в фабриках, на фірманках і т. п.

7) Горілка загонит людей в доми божевільних. О! кілька то тисяч божевільних людей гине через п'яньство.

8) Горілка убиває сумління, силу волі, а часто провадить і до самовбійства; бо піяк сам не знає, що робить.

9) Горілка нищить здібности, душу і ціле житє душевне.

10) З межі піяків умирає три рази більше людей, як з межі людей, котрі в тверезости проживають.

11) Горілка має в собі отрую (трійло), а чим вона простійша і дешевша, тим більше має в собі отрути.

12) Горілка палить живіт, внутренности, йде до мозку, ослабляє нерви і затроєє кров чоловіка.

13) Горілка нищить смак до їди, спроваджує задуху і бите серця, запалєня легких, трясене рук і цілого тіла.

14) Діти піяків попадають в сухоти, терпят хвороби душевні, падавицю (лиху хворобу), бувають придуковаті і глухонімі.

15) Піяки виробляють велику шкоду не тільки самим собі і своїй родині, але й цілій громаді, цілому краю; бо они до нічого нездібні і лиш нищать і марнують працю других.

16) Статистика (конскрипція) виказує найпогубніші і найстрашніші наслідки з п'яньства.

17) Острє поступоване проти піяків то добродійство для суспільности людської.

18) Прийміт сю науку, перестаньте пити горілку і навертайте тих, котрі піддали ся п'яньству!

19) Кождий крейцар, котрий до корчми за горілку виносите, уймає собі і вашим дітем на зоровім поживлію, збогачує шинкаря а сами біднієте.

Порахуйте лише, що видаєте на горілку денне і річно:

Хто не сам, або з родиною денно
лише за 5 кр. горілки, той видає річно 18 зр. 25 кр.
Хто не денно за 10 кр. видає річно 36 зр. 50 кр.
" " " " 20 " " " 73 " — "
" " " " 30 " " " 109 " 50 "

Громада, в котрій лише сто людей не горілку,
видає, як кождий не денне за 5 кр. річно 1825 зр.

" " " " " 10 " " 3650 "
" " " " " 20 " " 7300 "
" " " " " 30 " " 10950 "

Поміркуйте-ж тепер сами здорови, кілька користи
могли би принести сі тисячі як би їх обернути на до-
бре, розумне, користне діло для родини, для громади,
або й для цілого краю.

Тимчасом ідуть ті тисячі на одного шинкаря, ко-
трий ними збогачує ся, коли тимчасом сто інших
людей, т. е. сто п'яків з своїми родинами бідніють і
гинуть, або в жебри йдуть і на чужині марне пропадають.

Люде добрі розважте сі слова і вистерігайте ся
горілки, як найзавзятішого ворога свого!

НОВІ КНИЖКИ.

„Дзвоніть“. Під таким іменем виходить у Львові
від нового року 1890. письмо ілюстроване для дітей
і молодіжи два рази на місяць в обемі одного аркуша
(4 листки) по ціні 4 зр. на рік. Хотя ми все тої
гадки, що Русинам, особливо зі взгяду на малий
круг передплатників, ще не пора видавати більше як
по одному видавництву одного роду, то мусимо чи-
слити ся в сім разі з довершеним фактом і препору-
чаємо се письмо, котрого доси вийшло 9 чисел з хо-
рошими ілюстраціями і многими одличними статіями,
особливо для дітей, що починають займатися читанем.
Адреса: „Дзвоніть“, Львів, уліця Чарнецкого 26.

„Просвіта“ видала яко 122. книжочку цікаве
оповідане Чайченка: „Середь ледоватого моря“
дуже придатне і для шкільних бібліотек, а яко 123.
книжочку: правничу розправу Д-ра Олесницького „Ко-
нкурентія шкільна“, важна для Галичини.

О. п.

Руске Товариство Педагогічне

при зближаючих ся испитахъ въ школахъ народныхъ подає до
вѣдомости Свѣтл. Радѣ шкѣльных, Виов. священникѣвъ, катихи-
тѣвъ, учителѣвъ и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, призволені
кр. Радою шкѣльною на премію для ученикѣвъ, красно оправлені,
можно купити въ канцеляріи товариства при уліци Вѣрменської
ч. 27 по слѣдуючій цѣнѣ:

Образковій виданія:

Звѣринень ч. I.	10 кр.
Звѣринень ч. II.	10 "
Звѣринень ч. III.	10 "
Звѣринень ч. IV.	10 "
Робинзонъ	40 "
Мала менажерія	35 "
Дикій звѣрята	35 "

Читанки безъ образковъ:

Читанка ч. I. по 10 кр. — въ оправѣ	20 "
Читанка ч. III. по 10 кр. — въ оправѣ	20 "
Читанка ч. IV. по 10 кр. — въ оправѣ	20 "

Всякі замовленія высылають ся скоро и точно.

КОСИ з маркою „КОСАР“

з ангельської срібно-стали (Silver-Steel)
!!!розсилає виключний склад фабр. для Австро-Угорщини!!!

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Сі коси відзначають ся
легкістю, подвійним гартом,
острою, і є майже незломні.
Одно кленане вистарчає на
довгий час. Навіть без попе-
редного кленання можна їх
острити. За одноразовим за-
правленем (острим каменем)
косят до 120 кроків і най-
твердші трави гірські.

**За доброту кождої коси
даю повну поруку!**

Коси достарчаю в формі крас-
вій і в довільній довгості
по цінах:

62	65	70	75	80	85	90	цтм.
1.—	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	зр.

Бабка з клецем і зр. 20 кр.

Висилка скоро, але тільки за го-
тівку або побранем, поштою або зе-

лізницею, оплата фрахтова від кождої коси 2—3 кр., кози
потягає ся що найменше 10 штук. — Численні свідѣства о
доброті кіс долучає ся до кождої посилки

Осторожно перед шахраями!!! Правдині є тільки коси
з маркою „косар“, вибитий на відворотній стороні п'ятки і
спроваджені просто із складу:

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Господарі збираючі замовленія маюť провізію (нагороду).

Товариство „Просвіта“

при зближаючих ся испитахъ въ школахъ народныхъ подає до
вѣдомости Свѣтл. Радѣ шкѣльных, Виов. священникѣвъ, катихи-
тѣвъ, учителѣвъ и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, при-
зволені кр. Радою шкѣльною на премію для ученикѣвъ, красно
оправлені зъ позолочеными берегами, можна купити въ канцеля-
ріи товариства при уліци Вѣрменської ч. 27. по слѣдуючій цѣнѣ:

Добре роби, добре буде	17 кр.
Роскази про сили природи	20 "
Оповіданія о житю св. Бориса и Глѣба	20 "
Повѣстки для дѣтей	27 "
Сестра	15 "
Байки	22 "
У пронасть дорога ховзка	28 "
Зоря	22 "
Історія Руси ч. I.	25 "
Історія Руси ч. II.	23 "
Історія Руси ч. III.	23 "
Паша душа въ господарствѣ	35 "
Лєсъ и коноплѣ	24 "
Рогата худоба	45 "
Пасѣка	24 "
Житє св. великомуч. и лѣкаря Пантелеймона	20 "
Дробна птица господарска а великій грошѣ	20 "
Вѣдкрыте Америкы	22 "
Молитвенникъ народный въ звичайной оправѣ	20 "
а) хребетъ полотняный и золоченый хрестъ зъ переду	25 "
б) цѣла оправа полотняна береги золоченіи и золоченый хрестъ зъ переду	35 "
Зоня безплатна учителька	
въ хорошѣмъ переплетѣ	25 "
въ звичайномъ	15 "

Всякі замовленія высылають ся скоро и точно.

Видає і за редакцію відповідає: Сільвестер Дашкевич.

З печатні Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
що другого Четверга.

ПРЕНУМЕРАТА

платна в Чернівцях
виносить:

на цілий рік 3 зол. — кр.
" пів року 1 " 50 "
" третину " 1 " — "

Поодинокі числа по 15 кр.
в книгарні Пардінського в
Чернівцях, ринок ч. 10.

БУКОВИНА.

Часопись політична і наукова
для народу руского.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІ-
СТРАЦІЯ «Буковини» на-
ходить ся в Чернівцях (ули-
ця Петровича, ч. 4.), куда
всі донеси адресувати на-
лежит. — Бюро редакції
отворене щодня від 6.—8.
год. вечером.

ОПОВІЩЕННЯ і ПРИЛОГИ
обчислюють ся як найде-
шевше.

ДО РУСКИХ ВИБОРЦІВ

в громадах кіцманського, черновецького і заставнецького повіту.

Головний руский виборчий комітет іменував на зборі, що відбув ся сеї неділі, 3. Червня (15. лат. Юнія) с. р. в Чернівцях, о чім подаємо подрібне справозданє на 2. стороні сего числа, слідуючих Русинів кандидатами на послів до буковинського сойму, а то :

на кіцманський повіт поставлений кандидатом професор **ЄРОФТЕЙ ПІГУЛЯК**;

на черновецький повіт заміський поставлений кандидатом **Др. ВАСИЛЬ ВОЛЯН**;

на заставнецький повіт поставлений кандидатом комісар **ІВАН ТИМІНСЬКИЙ**.

Підписаний руский комітет виборчий завзиває проте всіх правиборців кіцманського повіту, щоби при правиборах, котрі вже сими днями розпочнут ся в їх громадах, вибирали тільки таких людей на виборців, котрі дадут їм певну поруку, що свій голос віддадут тільки на руского кандидата професора **Єрофтея Пігуляка**, а на нікого инчого;

так само просимо всіх правиборців черновецького заміського повіту, щоби при правиборах в своїй громаді вибирали лише таких певних людей, що свято приречут голосувати при виборі посла, тільки на руского кандидата **Доктора Василя Воляна**, а на нікого инчого;

в кінці відзиваємось і до честних виборців у всіх громадах заставнецького повіту, щоби при правиборах в своїй громаді вибирали на виборців єдино таких людей, котрі обов'язжуют ся голосувати на нікого инчого, лиш на руского кандидата ком. **Івана Тимінського**.

Подаючи отсе до відомости честних правиборців, надіємо ся, що вони не дадут ся нікому на підмову, а виберут тільки таких виборців, що свято приречут голосувати тільки на вище названих кандидатів руских, котрих вибрали підписані члени головного руского виборчого комітету й препоручають як найгорячіше рускому народови яко щирих і ревних его заступників.

Від головного руского виборчого комітету в Чернівцях, 3. (15.) Червня 1890.

Голова :

Пігуляк Єрофтей,
ц. к. проф. в Чернівцях;

Заступники :

Федорович Єрофтей,
парох в Ревній;

Попович Омелян,
надучитель в Чернівцях;

Секретар :
Дашкевич Сільвестер,
редактор «Буковини»;

Члени :

Бежан Іоан,
парох в Станівцях;
Велигорский Александер,
парох в Ошихайбах;
Винницький Исидор,
ц. к. совітник суду в Чернівцях;
Вишньовский Николай,
купець в Чернівцях;

Віста Іван,

господар-ж. Замісто;

Влад Николай,

ц. к. контролор податк. в Чернівцях;

Гелич Петро,

господар в Топорівцях;

Жуковский Николай,

власитель дібр в Ванківцях;

Кіцул Дмитро,

господар в Валяві;

Козарищук Дмитро,

парох в Неподоківцях;

Кудринський Юрій Василів,

господар в Мамаївцях;

Кулічковский Михайло,

власитель дібр в Гоголині;

Манастирский Александер,

парох в Паньській-Долині;

Манастирский Емиліян,

ад'юнкт табулї в Чернівцях;

Михальський Володимир,

ц. к. судія повітовий в Чернівцях;

Окуньовский Іларій,

ц. к. офіціал почт. в Чернівцях;

Окуньовский Кирило,

антикар в Кіцмани;

Пігуляк Юстин,

ц. к. професор в Чернівцях;

Поверлович Петро,

міщанин в Чернівцях;

Руснак Танасій,

учитель в Чернівцях;

Др. Ст. Смаль-Стоцкий,

ц. к. професор в Чернівцях;

Щербанович Петро,

міщанин в Садагурі;

Ясеницкий Володимир,

ц. к. совітник суду в Чернівцях.

Рух виборчий.

Головний руский виборчий комітет зібрався сеї неділі на засіданні, на котрім було присутніх 21 членів, 9 членів звинило свою неприсутність, а 10 членів не брало досі ніякої участі, одже не уважають ся на дальше членами комітету. Крім членів явилось і много нечленів, а особливо миле вражіння зробило гарне число виборців-селян і міщан з різних повітів, яке явилось на просту вість о сьм зборі, яку подала „Буковина“ в попереднім числі. Примічаємо і то, що при голосованях над резолюціями і кандидатурами вставали і селяне-нечлени заявляючи тим виразно, що годять ся вповні на предложення комітету.

Предсідатель комітету проф. Пігуляк Єрофтей отворив засіданні о 1/25. год. привітавши присутніх, а позаяк предсідатель Пігуляк Єр. і містопредсідатель комітету Ом. Попович мали реферати, то вибрано сов. Винницького предсідателем на час засідання.

За сьм поголосив проф. Пігуляк Єрофтей слідує справозданє:

„30 літ минає сего року як доборолись австрійські горожане конституції; 30 літ отже хіснуть ся люди нашого цїсарства отсьм великим здобутком свободи, і старають ся жите собі улекшити і чим раз ліпшої долі добороити ся. Народи, котрі пізнали велике значінє конституції — як то Німці, Поляки, Чехи та Мадяри — визискали тих 30 літ конституційного життя так, що сегоднї їх доля лежить у їх руках, бо они зрозуміли, що конституція, по руски сказавши значить: „як собі постелити, так ся виспити“. А щож доброго винесли з конституції наші Русини? Коротко сказавши, дуже мало в порівнанні з другими народами. А чому, спитає кожний, опо так з конституцій в Русинів? Тому, милі брати, бо наш простолюдин ще темний, своїх прав майже зовсім не свідомий а до того і байдужний. 30 літ жне вже наш нарід в конституційнім цїсарстві, а він рівно й до сегоднї дуже а дуже мало понятя має о конституційних правах. Наш нарід привик з давних давен так спати, як ему другі постелят, він й не думає про то, щоби вже час собі самому вигідну постіль прилагодити; як перед 30. роками, так і сегоднї гнєт Русини свою шию у чуже ярмо, а хитрі сусіди тому раді, і пізнавши політичну байдужність наших Русинів взяли ся за опікуєство і старають ся і на далі задержати наш нарід у темноті, щоби тим довше могли їх правами хіснувати ся.

Наш нарід еще й до сегоднї не пізнав, що вибори до думи державної та до сойму краевого на то, щоби тудя вислати своїх найздібнійших та найщиріших руских синів, котрі би вступили ся за потребами та кривдами Русинів там, де до тепер що року о них без них радят. Наш простолюдин не знає, що конституційне право дозволяє ему вибирати з руских повітів на своїх послів Русинів і що того права Русини

нам ніхто в світі не сміє заперечити. Але щож, коли Русини того не розуміють, і вибирають на своїх заступників або тих, котрих їм чужі люди накинуть, або тих котрі їх добре напоють і їх голоси для себе видурят. Для того то не мають буковинські Русини своїх заступників Русинів ані в думі державній, ані в соймі краєвим. Виймивши дуже невелике число свідомих Русинів, — з жалем признати мусимо, — загаль Русинів на Буковині темний і своїх прав несвідомий.

Оттакіх захопили нас і сегорічні вибори до сойму краевого. В правді спонукала „Руска Рада“ ту горстку свідомих Русинів до заложення виборчого комітету, виправді і завязав ся такий руский комітет, але чи міг той комітет великих здобутків сподівати ся? Нарід по більшій часті темний, несвідомий, світської інтелігенції мало, священство, винявши кілька одиниць, по найбільшій часті чуже, Русинам, лагідно сказавши, непрехильне! На кім же було тут опирати ся? Під оттакими крайне невідрадними обставинами розпочав руский виборчий комітет свою роботу, бо вже ніяк було з заложеними руками виборам придивлювати ся. Треба було оперти ся бодай на ту горстку свідомих вже людей і з зрілою розвагою вести дальше діло; треба було з найбільшою осторожністю на всі боки оглядати ся, та не пропусти нічого, що при даних обставинах дало би ся в користь Русинів вихіснувати. Видячи однак недостаточні сили, щоби можна було вибори в користь Русинів самостійно перевести, треба було конче шукати і чужої підпори, і стичности з відповідними позакомітетовими чинниками, треба було особливо вступити з краєвим правительством в переговори. Наслідок того поступованя був такий, що т. зв. виб. ком. краєвий чув ся в кінці приневоленим до нас письменно звернути ся і до дальших переговорів дотично виборів з руских повітів нас запросити. — Сї переговори не довели однак до такого користного skutku, якого буков. Русини на підставі законів мають право жадати; — бо ніяк не мож було переперти жадань нашого комітету в цілости, треба було противно зі взгляду на наш теперішній стан і на дуже сильний опір із сторони противної зречи ся на разі кількох руских повітів в користь т. з. краевого виб. комітету, щоби тим способом хоть три рускі повіти для кандидатів Русинів позискати. Ліпше, думав місцевий наш комітет, три певні мандати, як 6 дуже непевних. — При тім ходило еще головню о другу дуже важну річ, іменню о те, щоби раз і Русини яко такі напевно ступили в публичне жите буковинського краю, щоби тим правительством переконати, що з нами дасть ся також говорити, що ми не такі незгідливі та не такі ворохобники, якими нас наші приятелі-сусіди у Відні і всюди инде описати зволяли, що у нас є вже доста здорового і політично зрілого розуму.

Місцевий виділ не легковажив одже нашою справою, але старав ся совістно і щиро діло наперед повести, а коли не вдало ся ему так, як би ми і всі

Русини сего бажали, то не наша в тім вина, а лежить вона в наших теперішніх обставинах.

Обдумавши проте добре наше теперішнє положенє і переконавши ся, що на тепер не дасть ся на жаден спосіб добити ся до повного, хотїй уставами нам запорученого права дотично виборів в руских повітах, рішив місцевий руский виборчий комітет предложити головному рускому виборчому комітету слїдуючі резолюції до одобрєня:

I. Зваживши, що на Буковинї шість виборчих округів з громад сїльских, а то: Вижниця-Путилів, Станівцї, Кіцмань і Заставна виключно, а Садагґура і Чернівцї далеко переважно заселєні Русинами — заявляє руский центральний комітет виборчий, що буковинський руский народ на підставі запоручєних єму законів має повне право, жадати і старати ся о те, щоби сих шість виборчих округів були заступлені в буковинськїм соїмі краєвїм через послів-Русинів.

II. Зваживши однакж, що буковинський руский народ, переживаючи віками під тяжким гнетом дуже невідрадних політичних і суспільних обставин, не дійшов ще тепер до повної свідомості своїх громадянських прав і обовязків;

зваживши дальше, що загаль буковинського руского народу під некористними впливами відвічної духової неволі не дійшов ще і до докладного пізнання важности вибору своїх заступників для справ публичних, та для того відносив ся до тепер в справах виборчих або цілком байдужно, або підлягав неспівомо беззвзглядно чужим впливам на свою власну школу, і тільки з тої причини не мав через кілька каденцій в буковинськїм соїмі краєвїм ні одного свого заступника;

зваживши дальше, що руский центральний комітет виборчий по докладнїм і совістнїм розслїдженю теперішних обставин прийшов до рішучого переконання, що буковинський руский народ з наведєних причин не був би може в силі і при теперішніх виборах до соїму краєвого самостійно переперти своїх послів;

зваживши дальше, що руский центральний комітет виборчий на підставі перевєдєних перєсправ з буковинськїм краєвїм правительством і з краєвїм автономічнїм комітетом виборчим переконав ся наглядно, що під благородним впливом високої волі і горячого бажання нашого найяснїйшого Монарха, щоби межі жителями поодиноких країв для власної їх лучшої долі запанувала виrozumіла згода, склали ся річи так, що краєвий комітет виборчий рішив на підставі компромісу, обговорєного з делеґатами руского центрального комітету виборчого, не ставляти — як се було до тепер — в округах виборчих: Чернівцї, Кіцмань і Заставна своїх кандидатів, а позіставити там вільний вибір кандидатів-Русинів; зваживши вкінци, що центральний руский комітет хоче сим ділом заявити прилюдно в імені буковинського руского народу, що сей, вже з природи сердечний народ, бажає все і всюди спасєнної згоди: — затверджує руский центр. комітет виборчий сю межі краєвїм

комітетом виборчим а відпоручниками руского комітету заключєну угоду, і рішає на підставі сего компромісу поставити з свої сторони при теперішніх виборах до соїму краєвого лишєнь в округах виборчих: Чернівцї, Кіцмань і Заставна — своїх кандидатів.

При тім числит руский центральний комітет на патріотизм загально руского народу і має повну надїю, що всі Русини в честь руского імені і в добре зрозумілім власнїм інтересі будут солідарно підпирати вибір кандидатів, котрих руский центральний комітет по зрілій розвазі на сї три виборчі округи затвердит.

III. Руский центральний виборчий комітет розвизує сим повітові виборчі комітети в садагґурскїм і становецкїм повітї.

По закінченю справозданя забрав голос предсідатель сов. Винницький і обяснив докладно кожду поодинокую резолюцію.

В загальній нараді участвуєвали оо. Велигорський і Андрийчук звиняючись, що обговорюючи разом з оо. Хариновичом і Манастирским в присутности 4 священників-Румунів на запрошенє капитана краю справу виборів не мали наміру вести політику на свою руку; ад'юнкт Манастирський Омелян уважає се звинєне недостаточним через то, що о сих переговорах не донєсєно сей час комітету; Попович вносит, щоби над сею справою перейти до дневного порядку, і завзиває зібраних, аби застановились докладно над предложєнями комітету, котрі мають таку вагу якої не мали ще доси ні одні ухвали буковин. Русинів; сов. Ясеницький представляє найблизші хосєнні наслідки, яких можна сподівати ся з нинїшного кроку Русинів, предложєного комітетом; проф. Пігуляк висказує свою радість із заявлєня перших бесїдників, що вони не мали на гадїі вести політику на власну руку й поручає ще раз прийняте предложєних резолюцій.

Предсідатель збору отворяє подрїбну нараду дотично поодиноких резолюцій.

До 1. резолюції не забирає ніхто слово, а при голосованю прийнято єї одноголосно.

В 2. резолюції жєлають деяких стилістичних поправок судїя Михальський, оф. Окуньовський, о. Андрийчук, Попович, Ясеницький, на котрі і реферєнт пристає. При голосованю прийнято і сю резолюцію одноголосно.

При сїй нагодї дякує господар Гєлич „черновецким патріотам, що своєю працею довели до того, що й Русинам вже засїяли три зірки“.

При нараді над 3. резолюцією говорили Михальський, Попович, Ясеницький, Манастирський, Жуковский, Пігуляк Дарій і предсідатель задля інформації, по чім і сю резолюцію прийнято одноголосно.

По окінченю першого предмету наради реферує Попович о кандидатурах і предкладає в імені місцевого відділу до затвердженя таких кандидатів; проф. Пігуляка Єрофтея в кіцманськїм, — Дра Василя Воляна в черновецкїм а ком. Івана Ти-

мінського в заставнецькім виборчій окрузі сільських громад.

В дебаті беруть уділ о. Андрійчук, сов. Ясеницький і референт, однак ніхто не ставляє других кандидатів, приступлено одже до голосованя, при чім затверджено всі три кандидатури.

При нільних внесенях ухвалено, на поіменне запитанє, хто має підписати відозву до виборців.

На внесенє редактора Дашкевича уповноважає збір місцевий виділ виборчий, заняті ся справою виборів в місті Чернівцях.

По вичерпанім днєвнім порядку дякує предсідатель присутнім за згідне рішенє так важкої справи і надїєсь дальшого так само солідарного поступованя в справі виборчій. Бєсїдник заклочає нараду трикrotnим „многая літа“ в честь Монархи, що збір з одушевленєм повторяє. — Присутні кандидати дякують за довіріє.

* * *

Крім кандидатів руских відомі доси отєї кандидати на послів до бук. сойму:

В місті Чернівцях: Антін Кохановський, Др. Кароль Векслер і Др. Йосиф Рот, в місті Сучаві: староста Вільгельм Помпе, в місті Радівцях: барон Евдоксій Гормузакій, в місті Сереті: совітник намістництва Йоан Войнарович; в садагурьскім повіті барон Николай Мустица, в серетскім С. Е. барон Піно, в радовецькім совітник правит. Орест Реней, в Сучавскім: Др. Янко Зота, в гуморскім: барон Віктор Стирча, в кимполунскім: совітник правит. Йосиф Кохановський, в вижницькім: С. Е. барон Александер Василько, в сторожинецькім: Георгій Фльондор, а в становецькім: Михайло Гоїн

З кандидатів 2. кола більших послїостей мають бути 3 Румунів, 4 Вірменів а 1 Німець, котрих імена ще не оголошені, хоть декотрі „газети“ розтрубили імена кандидатів з сільських громад, особливо-ж рускі, ще перед їх затвердженєм. Та то вже такни у них такт політичний, на котрий вони такі думні!

З повисшої лісти виходить, що в будучім соймі засїдало-б 14 Румунів, 7 Німців, 5 Поляків, 3 Русини а 2 Жиди; одже колишня румунська більшість буде, правда в незначній, меншости. З бувших послів усунені доси вже на певно кандидатури старости Ортиньського, судії Кушеца і сина Митрополита секретаря Василя Морари.

* * *

Новітовий руский комітет виборчий в Кіцмани заложений передтамтої недїлі відіоручниками головного комітету Ер. Пігуляком, Ом. Поновичом і С. Дашкевичом відбув минувшої суботи (на св. Івана) засїданє й рішив предложити головному комітєтові на кандидата з кіцманьского повіту проф. Єрофтея Пігуляка. Справді найшлись і такі люди, що піднесли були навіть кілька кандидатур, ба що більше найшов ся і такий, що заговорив був і про кандидатуру такого Григорія Купчанка, але зараз

такі дав один з виборців сему кандидатові належиту відправу. Але г. Купчанко розіслав по кіцманьскім і заставнецькім повіті друковані „послання“, в котрих як завсїгди, пускає людям харамана; ну та нехай собі

* * *

І в заставнецькім повіті найшов ся тепер „русский“ кандидат г. Калитовскій, коли почув, що тут має кандидувати лише Русин. Але шість років тому, коли в Заставні кандидував Румун Зота, то сей сам „господинь“ поговоривши з Зотою і стиснувши собі руки, зрік ся в користь Румуна, тепер же порушує все проти кандидата головного руского комітету, а то не на то, мов би сей господин горів заступитись за руским народом, а едино в своїм личнім інтересі.

Окрім сего агітують ще й свйщенники-румунізатори в кіцманьскім і в заставнецькім повіті проти руских кандидатів, ба навіть декотрі „русскіи“ православні свйщенники прилучились до них і заступають ся помимо, а властиво в наслідок „Апологій“ против православних кандидатів-Русинів а в користь Уніятів. Таким чином хотять румунізатори доказати, що ніби то руский нарід вибирає одноголосно тільки кандидатів-Волохів, а „русскіи отцы“ знов хотять показати, мов то нарід хоче „русских“ послів. Та даремні їх заходи; бо правибори вже докажуть, хто має довіріє народа, та й лєдви чи де найдєсь між виборцями, що вийдуть з правиборів, хоть кілька таких, що дадуть ся намовити й підуть в депутаціях просити, щоби сей або той „многоуважаемый Господинь“ зволив припяти мандат. Оджеж агітуйте „господа“ тільки дальше, а тим ствердите найлучше то, що ми нераз доказували, а іменно, що з вами не мислима ніяка згода. По виборах вийдемо ми перед руский нарід з фактами, хоть вам може й не спить ся, що ми про них знаємо. Не забувайте, що „Козак мовчить, а все знає“.

* * *

В Чернівцях розгорїлась уже борба виборча а то о другий мандат (перший певний для начальника міста Антонія Кохановского). Так звана ліберальна партія борєсь о єдиного й послїдного свого кандидата Дра Рота, проти котрого поставлено кандидатуру Дра Векслера, що має за собою силу Німців, а й Румунів, Поляків та й Русинів.

Цісарскі слова.

В суботу (26. р. мая) в полудне приймав Цісар спільні делегації, насамперед австрійську а відтак угорську. Президент австрійської делегації, ки. Юрій Чарторийскій, мав промову до цісара

Цісар відповів на то:

„З щирим вдоволенєм приймаю до відомости увіренє о вірній преданности, яке ви мені тут висказали. Прийміт за то мою цісарську подяку. В загальній політичній ситуації і в відносинах до

близше нас обходячих народів балканських не настала від минушого року ніяка важнійша зміна. Другі відносини, в яких ми стоїмо до всіх держав, укріплюють мене в надії, що благодать мира буде для нас і далі удержана. В тім що стоїмо кріпко при наших союзниках і що в повній вірі ділаємо разом для спільних цілей мира, виджу і на будучність доказану вже поруку для моїх народів. Безустанний розвій нашої сили воєнної треба о скільки можна погодити з важним становищем, яке має Австро-Угорщина займати побіч своїх союзників в Європі. При укладанні спільних потреб для війська і маринки, мусіло моє правительство з совісним розваженням фінансових відносин монархії обмежити ся на то лиш, що конче потреба, хоч не обійде ся і без того, щоби попри даліше заводжене воєнних мір осторожності не взяти під розвагу і потреби виходячі з поступу техніки на поли стрільництва і укріплень. Чим раз більший поступ розвою економічного в Боснії і Герцоговині дає спроможність, що кошти адміністрації сих країв будут і сего року покривати ся з власних доходів. Поручаючи вашій розвазі предложення правительства, числю на то, що ви будете з повним довірем підпирати моє правительство і з тим вас вिताю."

По промові президента делегації австрійської і по відповіді Цісаря, відбув ся серкль, підчас котрого Цісар розговорював з поодинокими делегатами і порушив при сій нагоді важні справи політичні. Розговорюючи з Рігером, звернув Цісар увагу на ситуацію в Чехах і сказав кілька разів, що угода мусит бути переведена. „Ви — казав Цісар до Рігера — перебули тяжкі часи в Чехах“. Відтак хвалив Цісар Рігера за его виступлене в ческім соймі підчас дебати угодової і згадав про агітацію молоді-Чехів. Рігер представив відтак ситуацію в Чехах і вияснив Цісареві, які труднощі стрічає чесько-німецька угода. На то сказав Цісар: „Чеський нарід є підбунтований і то без потреби, преці ніхто не думає нарушати его прав. Треба сподівати ся, що в чеськім народі настане незадовго ліпше пізнане і що теперішнє заворушене притихне“. Коли Рігер здвигнув на то плечима, сказав Цісар: „Угода мусит бути переведена серед всяких обставин, бо того вимагає конче держава; якось то піде, мусит піти.“ Коли Цісар розговорював відтак з Пленером, а той згадав також про труднощі, які стрічає угода, сказав Цісар, що мимо всіх труднощостей, які ще треба буде побороти на осінній сесії соймовій, угода мусит бути переведена. З Промбером говорив Цісар о розрухах робітничих на Мораві, а коли той заявив Цісареві, що кілька громад старають ся о то, щоби дістали гарнізони, сказав Цісар, що то не може бути, бо годі військо дуже розривати. З делег. Хамцем розговорював Цісар о послідних роботах в соймі, а відтак звернув на справу індемнізації і сказав, що є погляд, будьто би управильненем сеї справи зроблено

дарунок Галичині; так не є, і справа ся мусіла вже раз бути управильнена законом. З Біліньским говорив Цісар о краях окупованих і висказав свою радість з поступу в сих краях. «Європа — казав Цісар — не знає, скільки там зробило ся». Звернувши відтак на справу галицької індемнізації, сказав Цісар: Не був то ніякий дарунок, Галичина має повне право до того. Делег. Яворського рознітував Цісар о стан урожаю в Галичині і о нужду в сїм краю. Яворський відповів на то, що в Галичині все добре. Нужди нема, бо ранна весна дала можливість вижити худобу, а стан засївів є добрий. Зісови сказав Цісар, що раз треба буде конче получить віденьські передмістя з віденською громадою.

Безпосередно по австрійській делегації приймав Цісар делегацію угорську, а в розговорі з делегатами, особливо же з президентом делегації і делег. Чернатоним обговорював справи заграничної політики і заявив, що ситуація політична є тепер знаменито мирна. З делегатами Геґедішом і Гаїрим та другими розговорював Цісар дуже довго о звістній справі Кошута. Показує ся, що Цісар слїдив дуже пильно за ходом сеї справи в угорськім парламенті і кажуть, що Цісар дякував в суботу президентови угорського кабінету за успішне залагоджене сеї справи і заявив ему своє вдоголене з становища правительства, яке оно в сій справі заняло. Конець сеї справи — кажуть — зробив навіть за границею добре вражене, бо навіть і лівіці прийшла до того, що відінекалась спільности з політичними цілями Кошута. Ново вибраному патріярсі сербському Бранковичеві сказав Цісар, що сесія делегаційна піде гладко і закінчить ся скоро, а він буде міг розпочати своє урядоване в єпархії, котра вже конче его потребує. З делег. Дюрковичем говорив Цісар о кралевацкім соборі і сказав: „Сим разом пішло добре, але треба ще багато робити. Маймо надію, що і далі буде іти добре, особливо коли до нарад не буде мішати ся політики“. Запримічено загально, що Цісар розговорюючи з делегатами обох делегацій о предложениях правительства що до скріплення воєнної сили держави, сказав кілька разів, що зроблено виправді лиш то, що конечність наказувала, але зменшати ще більше дотичні видатки, то вже річ зовсім неможлива. Приняте делегації закінчилось о 2 год. по полудни.

Дописи „Буковини“.

На сегорічній учительській конференції Вижицького повіту зажадали учителі між иншим і то, щоби для кожної школи сего руського повіту урядові печатки запровадити, котрі би окрім надпису однакі знаки мали, а ті печатки, що вже в кількох школах є, скасовати, бо й сї одна від другої ріжнїт ся а то не лиш надписами але і вишними на них витисненими знаками.

При сій дебаті забрав слово также учитель Андриєвич і при тім поставив внесенє, щоби на сих ново запроважених печатках также руский надпис не залишено. Се внесенє не сподобало ся — а навіть дуже роздразнило пана Стефюка (будучого директора рускої школи в К.) котрий в своїй зарозумілості остро против сего внесеня виступив і зухвало заявив, що він з таким внесенєм не соглашає ся і согласити ся не може, бо в уряді німецкий а не руский язык употребляти ся має.

Поневаж тут більше ходит о зарозумілість як о мудрість пана Стефюка, то й не варто о тім обширнійше розводити ся, однак конечно напаятивати таке поступованє публично перед руским світом. З другої сторони надіємось таки, що власти пошанують і право рускої мови в руских школах чисто руского повіту.

Русин.

Дрібні вісти.

(Є. Е. п. президент краю) має з кінцем сего або з початком слідуемого місяця повернути до Чернівців. Таку вість розголошено сими днями в Чернівцях.

(Проф. Др. Смаль-Стоцкий) виїхав для поратования здоров'я до купелів в Емс. Високоповажаного професора-патріота супривдають щирі желанія рускої громади, щоби Господь покрий навоно его сили для Руси, котрих вона ще конче і на довго потребує.

(Архимандритами) іменувала бук. прав. консисторія проф. унів. Володимира Ренту, проф. гімн. Ювенала Стефанелія, Ігумена Чунтуляка і ректора дух. семінарії Д-ра Топалу. Заслуги обох послідних лежат головню в румунизації рускої молодіжи, а то першого яко бувшого руского катихита гімназіального, а другого яко ректора духов. семінарії, що заборонив нитомним-Русинам учацати на виклади з рускої мови і літератури.

(Дуже неприхильний суд) прийшлося нам почути з важних сторін о поступованю многих учителів кіцманьского повіту в школі і поза школою, особливо о їх твердо-руських ділах. Звертаємо на се незадоволенє компетентних сфер увагу учителів і радимо їм в їх власнім інтересі покинути погубні для них і руского народа мрії та й пильнувати свого діла.

„Gazeta Polska“ підняла в ч. 47 на нашу відповідь о еї елюкубраціях на темат „Zdobywszy Rusi-ków“ — impertynenckie szczekanie“. (Шановні Читателі дарують, що вживаємо сей салюновий вираз „Gazet-i Polsko-ї“). Відповідь на се поновне нерідне трактованє Русинів зі сторони „Gazet-i Polsko-ї“, котра буде zarazом послідне наше слово до „Gazet-i Polsko-ї“, оставляємо по виборах і надіємось від „Gazet-i“, що й вона вздержит свій вельможний гнів до того часу й залагодит хоть почасті нетактовність, яку поповнила своїм невчасним менторством і протекторством супроти Русинів.

(Другу прощу) богомолців з кіцманьского повіту до мощей св. Івана Сучавского устроїв о. Никитович минувшого тижня.

(Бук. красава рада шкільна) завізвала розпорядженєм з дня 3. л. с. м. всі повітові ради шкільні, аби постарались в поодиноких громадах о одіж для

бідної шкільної молодіжи на громадский кошт, як се приписує §. 5. міністеріяльного з дня 20. серпня 1870. Ми боїмось, що і се дуже пожаданє зарядженє остане невыповненє, бо занадто знана байдужність наших сільских місцевих рад шкільних, котрі звичайно стоять розвоєви шкільництва на заваді.

(„Улиця Піна“) рішено назвати часть семигородської улици, що йде коло катедральної церкви й попри школу реальну аж до міської школи.

(Які мами, такі сини). Павло Чернівчани набив свою маму за те, що любила напиватись. В наслідок побити померла мати на другий день, а сина засудили на чотири роки тяжкої вязниці. — Онуфрій Кудрик з Вилавча знов побив молодого любовника своєї старої мами, котрий мав напасти на него з ножом, так, що й сей на другий день попроцав ся з світом. Кудриньского засуджено на 6 місяців арешту.

(Новий спис місцевостей) Буковини, котрий вланє укладає ся, буде крім офіціальных назв містити й народні рускі назви поодиноких сіл і їх частей.

(Про руский народний театр) помістало „Діло“ цікаве справозданє „Рускої Бесіди“ у Львові, котре то товариство опікує ся народною сценою нашою. З сего справозданя за минувший рік виїмаємо: Руский театр гостив в 18 місцях Галичини і дав всего 194 представлень. Репертоар театру складав ся з 43 штук, з тих було 9 нових, а 5 відновлених; 29 оригінальних руских і то: 7 драм, 6 мельодрам, 7 комедій, 2 образи драматичні а 6 комедіо-опер і опереток; перекладаних штук було 14. Найбільшою заслугою театру було перше виставленє рускої опери, себто Лисенкового твору: „Різдвяна ніч“. — Вже сих кілька чисел доводить гарний розвій нашої рідної сцени.

Ціни збіжа.

Від 15. до 31. лат. Май платили в Чернівцях за 100 кілограмів:

пшениці	7	зол	50	кр.	—	гречки	7	зол.	—	кр.
жита	5	„	62	„	—	бараболі	2	„	—	„
ячменю	6	„	50	„	—	сїна	3	„	50	„
вівса	7	„	25	„	—	дрова (за 1 м ²)	3	„	50	„
кукурузи	5	„	12	„	—	мясо вол. (за 1 кг ^р)	52	„		

Для науки і забави.

Бурлак.

Доробив ся бурлачина,
Що і крейцара нема,
Сидить, глинає очима,
Як голодная сова;
Мав два вози, чтири воли
І мошонку грошенят,
А тепер як бізун голий,
Треба знову горювать.
Що у можливого магна
За пять років заслужив,
Все до чиста у Молдові
За два ярмарки пропив:
Пив горілку, мід і пиво,
Ба й музики ще водив,
Тепер плаче, і не диво,
Бо і в холодній сидів,

Розилатив ся в поліції
І букамп й кашуком,
Залив ся гірко сльозами
І забрав ся босаком.
Тепер лас і картає
І все в землю лиш глядить,
Сухий сухар затинає
І як рибонька мовчить,
Цвілий сухар заїдає,
Та і то з ласки дали,
Ходить, бродить та думає,
Де поділи ся воли. —
О! проклятая горілка
Як розбійник той дере,
Збереш гроші, як мід ичїлка,
А шинкар все забере. —
Так усім бурлакам буде,
Коли будуть буяти,
Забуде їх Бог і люде. —
Перестаньте-ж гуляти!
Схаменїть ся і працюйте!
Буде певний свій куток,
Взявшись кренко до роботи,
Буде хліба свій кусок.

Українець.

Зловив злодій.

(З великоруського переповів О. Н.)

Жив — був собі багатий господар. Всего добра доволі мав, не було вже й де помістити в хаті; одже збудував він кліть, та там і зложив все злишне. „Богатому не спить ся, багатому злодій спить ся!“ так і наш господар, не спить а по кілька разів на ніч вигляне на двір, багатства стереже.

От і сеї ночі вийшов з хати, наслухає, так і причуло ся ему, що хтось попри кліть перейшов, солома під ногами зашелестіла. Притаїв ся господар, от і знов чує шелест, став же він закрадати ся, підходити. Дійшов до кліти, заглядає ізза угла, аж там хтось ізза другого визирає. Хозяїн подав ся назад, подумав і знов висуває голову ізза угла, а той другий і собі так само. Не знаю, як довго вони один від другого ховали ся, але в кінці злодій осмілив ся, висунув ся вперед, а хозяїн то само, і стали оба око в око. „А що, братчику“, питає злодій, „чи й ти вийшов красти?“

„Сам здоров бачиш, що так!“ відповідає хозяїн.

„Так підемо разом, і добичу і гріх і горе поділимо!“ каже злодій.

„Добре, підемо, але куди?“ питає хозяїн.

„Я й сам не знаю куди“, — каже злодій, — „перший раз, їй Богу, зважив ся на отсе діло, — страшно! так щож робити? — жити треба.... Нумо, доберемось до сеї такої кліти!.. господар тут багатий, що небудь найдемо!“

„Ти се по раз перший!“ — подумав хозяїн — „погоди-ж! дам я тобі, не відважиш ти ся більше на грішне діло!“

„Так ломімо двері!“ — каже злодій. — „А чи є у тебе яке ремісло?“

„Нема нічого, хіба отсей ключ, може придасть ся“. — І хозяїн добув ізза пояса ключ таки від кліти і відомкнув її. Увійшли оба.

От, скриня стоїть“, — каже хозяїн, — „розбивай!“ — А сам пішов в кут пошукати топора, що-б окрестити ним злодія.

„Бог ему з его скринєю! коли-б хлібця найти! Тут і пахне свіжим хлібом!“ І пішов по коморі шукати.

„Пожди!“ — сказав господар, — „от я найшов!“ — і подав ему з поліції боханець хліба; тот ухопив хліб обома руками і давай гризти.

„Що ти? не їв ще сьогодні, чи що?“ — питає хозяїн, а топір у него вже в руках.

„Ох, братчику, вже другий день, як нічого в роті не мав, крім водиці!“ — каже злодій доїдаючи боханець.

Хозяїн опустил мовчки руку з топором. І той мовчав, хліб доїдав, зїв, перехрестив ся, ухватив з поліції другий боханець тай каже: „Ну, братчику, спасибіг, Господь нас простить, прощай і ти! Я йду.“

„Що-ж бо ти?“ питає хозяїн, — „добра-ж тут сила, заберемо, що в руки попаде.“

„Бог з ним і з добром сим“, — відказав злодій, — „і сам не возьму і тобі-б не радив. Слава Богу, що докалав ся до хліба; на день-два буде для мене, та для хорої жінки й діток дрібненьких, більше мені й не треба.“

„Ну, так ходи сюди, возьми от мішок муки, та повеси домів; нікого не бійсь, іди просто вулицею, а коли хто поспитає, скажи: сам хозяїн дав.“

„Як то хозяїн? Якій хозяїн? питає злодій перепуганий на смерть.“

„Таки так, братчику, таки хозяїн; от він сам і стоїть перед тобою і приготував був на тебе обух.“

„Таточку, не погуби, даруй!“ — крикнув злодій кинувшись господареві до ніг, — „Бог свідок, два дні не їли, ні я, ні хора жена, ні дрібна сім'я!“

„Вставай!“ — рік хозяїн — „бери хліб, бери й муку, та іди з Богом домів, щастє твоє, що не полакомив ся на друге добро!“

Учіте ся, брати мої!

НОВІ КНИЖКИ.

„Бібліотеки для молодїжи, мїщань и селянь“ вийшла книжочка 5. слїдуючого змісту: 1) „Народна пїсня“, 2) „Кара Фейзія“ (Оповіданє з сербського, О. Кониського), 3) „Пороги на Дніпрї“, (писне Стодольський, з образком), 4) „Якъ Безглуздівцї

орѣхъ напоювали“, (Сміховинка Данила Млаки), 5) „Дещо зъ фізики“ (написав Н. Шкурган) і „Дещо для дѣточок“: 1) „Курча“ (байка Голоти) і „Медвѣдь и дѣти“ (новісточка Р. З—а), а на окладинах: Загадки і играшки. — Редакція пригадує що передплату і зр. приймаєсь ще лиш сего місяця, пізнійша ціна річника виносити буде і зр. 20 кр.

Думайте, читайте!

КОСИ з маркою „КОСАР“
з англійської срібно-стали (Silver-Steel)
!!!розсилає виключний склад фабр. для Австро-Угорщини!!!
Л. Мінцера в Дрогобичі (Галичина).

Сі коси відзначають ся легкостію, подвійним гартом, остротою, і є майже незломні. Одно клепане вистарчає на довгий час. Навіть без попереднього клепання можна їх острити. За одноразовим заправленням (острим каменем) косять до 120 кроків і найтвердіші трави гірські.

За доброту кожної коси даю повну поруку!

Коси достарчаю в формі краєвий і в довільній довгості по цінах:

62 | 65 | 70 | 75 | 80 | 85 | 90 | цтх.
1.— | 1.05 | 1.10 | 1.20 | 1.30 | 1.40 | 1.50 | зр.

Бабка з клецем і зр. 20 кр.

Висилка скоро, але тільки за готівку або побранем, поштою або залізницею. оплата фрахтова від кожної коси 2—3 кр., коли потагає ся що найменше 10 штук. — Численні свідчення о доброті кіс долучає ся до кожної посилки.

Осторожно перед шахраями!!! Правдиві є тільки коси з маркою „косар“, вибитий на відворотній стороні пятаки і спроваджені просто із складу:

Л. Мінцера в Дрогобичі (Галичина).
Господарі збираючи замовлення мають провізію (нагороду).

Ілюстрована

БІБЛІОТЕКА

для молодѣжи, мѣщанъ и селянъ,
підъ редакцією *Ом. Поповича*
виходить вже 6. рѣкъ въ Чернівцяхъ
мѣсячними книжочками и коштує на рѣкъ
(12 книжочокъ)

тільки одинъ зр.

Поодинокі книжочки „Бібліотеки“ высылає редакция на показъ даромъ.

Адреса: „РУСКА БЕСѢДА“
въ Чернівцяхъ Улиця Петровича ч. 4.

Товариство „Просвѣта“

при зближаючи ся испытать въ школахъ народныхъ подає до вѣдомости Свѣтл. Радѣ школьных, Впов. священниковъ, катихитѣвъ, учителей и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою школьною на преміи для учениковъ, красно оправлені зъ позолочеными берегами, можна купити въ канцелярії товариства при улиці Вѣрменської ч. 27. по слѣдуючій цѣнѣ:

Добре роби, добре буде	17 кр.
Росказы про силы природы	20 „
Оповѣдания о житіи св. Бориса и Глѣба	20 „
Повѣстки для дѣтей	27 „
Сестра	15 „
Байки	22 „
У пропасть дорога ховзика	28 „
Зоря	22 „
Исторія Руси ч. I.	25 „
Исторія Руси ч. II.	23 „
Исторія Руси ч. III.	25 „
Паша душа въ господарствѣ	35 „
Легъ и коноплѣ	24 „
Рогата худоба	45 „
Пасѣка	24 „
Жите св. великомуч. и дѣкари Пантелеймона	20 „
Дробна птица господарска а великій грошъ	20 „
Вѣдкрыте Америкы	22 „
Молитвенникъ народный въ авычайной оправѣ	20 „
а) хребть полотняный и золоченый хребть зъ переду	25 „
б) цѣла оправа полотняна береги золоченіи и золоченый хребть зъ переду	35 „
Зоня безплатна учителька	25 „
въ хорошѣмъ переплетѣ	25 „
въ авычайной	15 „

Всякі замовлення высылають ся скоро и точно.

Вже вийшли

ІЛЮСТРОВАНІЙ

ЖИТЯ СВЯТЫХЪ

на каждый день въ роцѣ — 32 аркушѣ вел. 8-ки, Выдане дуже гарне. Повинно бы бути въ хатѣ кожного Русина. Цѣна зъ пересылкою безъ оправы 3 зр. 45 кр., а въ сильной оправѣ 3 зр. 70 кр.

Набути можъ каждого часу у о. Ев. Гузара въ Заваловѣ, почта въ мѣсци.

Руске Товариство Педагогичне

при зближаючи ся испытать въ школахъ народныхъ подає до вѣдомости Свѣтл. Радѣ школьных, Впов. священниковъ, катихитѣвъ, учителей и родичѣвъ, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою школьною на преміи для учениковъ, красно оправлені, можна купити въ канцелярії товариства при улиці Вѣрменської ч. 27 по слѣдуючій цѣнѣ:

Образковъ виданя:	
Звѣринець ч. I.	10 кр.
Звѣринець ч. II.	10 „
Звѣринець ч. III.	10 „
Звѣринець ч. IV.	10 „
Робинзонъ	40 „
Мала менажерія	35 „
Дикі звѣрята	35 „

Читанки безъ образковъ:

Читанка ч. I. по 10 кр. — въ оправѣ	20
Читанка ч. III. по 10 кр. — въ оправѣ	20 „
Читанка ч. IV. по 10 кр. — въ оправѣ	20 „

Всякі замовлення высылають ся скоро и точно.

Видає і за редакцію відповідає: Сільвестер Дашкевич.

З печатні Г. Чопна.

«Буковина» виходит
що другого Четверга.

ПРЕНУМЕРАТА

платна в Чернівцях
виносит:
на цілий рік 3 зол. — кр.
" пів року 1 " 50 "
" третину " 1 " — "

Поодинокі числа по 15 кр.
в книгарні Найдінго в
Чернівцях, ринок ч. 10.

БУКОВИНА.

Часопись політична і наукова
для народу руского.

РЕДАКЦІЯ і АДМІНІ-
СТРАЦІЯ «Буковини» на-
ходить ся в Чернівцях (ули-
ця Петровича, ч. 4.), куда
всі донеси адресувати на-
лежит. — Бюро редакції
отворене щодня від 6.—8.
год. вечером.

ОПОВІЩЕННЯ і ПРИЛОГИ
обчислюють ся як найде-
шевше.

ДО ЧЕСТНИХ ВИБОРЦІВ

КІЦМАНЬСКОГО, ЧЕРНОВЕЦЬКОГО І ЗАСТАВНЕЦЬКОГО ВИБОРЧОГО ОКРУГА.

Братя виборці!

Вже сего вівтірка, що прийде, дня 26. р. червня (8. лат. юлія) с. р. відбуде ся у Вашім повіті вибір посла до буковинського сойму. Так одже лише кілька днів ділять нас від сего для політичного життя цілої Буковини в загалі, а для нас буковинських Русинів з особна дуже важної хвилі.

Ще в цвітні сего року завязав ся за почином політичної „Рускої Ради“ в Чернівцях для переведення теперішних виборів підписаний комітет виборчий. В склад сего комітету увійшли люди, котрі в повнім почуттю важности народної справи все і всюди працювали щиро над поліпшенням долі нашого народу не жалуючи ніяких жертв для своєї вітчизни. І в сім важнім народнім ділі не жалувал підписаний виборчий комітет совісного труду, щоби повести сю переважну справу о кілько можна в хосен нашого народа.

Не вірте для того, милі братя, підшептам і клеветам лукавих самозванців, що для мамони, для мізерної власної користи вже давно пішли служити чужим, і раді би завести туди і Вас, та для того видають ся прелестним способом за Ваших приятелів і обіцяють Вам золоті гори.

Далекі для нас ще золоті гори, ми мусимо ще гірко працювати, щоби скинути з себе пута відвічної духової неволі і зрівнати ся з другими людьми. Тому треба нам оглядати ся за людьми, що служат святій правді а не мамоні, що горячою любовію обнимають свій рід, свій нарід і для него безкористно та щиро працюють. Таких щирих людей шукав підписа- ний комітет виборчий на послів до буковинського сойму і поручає

на посла з повіту кіцманського

професора Єрофтея Пігуляка,

вельми заслуженого голову черновецких товариств „Руска Рада“ і „Руска Бесѣда“,

на посла з черновецкого повіту заміського

доктора Василя Воляна,

славнозвісного лікаря, члена-основателя „Руского Народного Дому“ в Чернівцях;

а на посла з повіту заставнецкого

комісаря Івана Тиміньского,

добре заслуженого члена всіх черновецких товариств руских.

Сі щирі рускі патріоти, мужі світлі і всіма поважані, люди честні і ретельні вийшли зпід сільської стріхи, та знають тому докладно жите і потреби нашого сільського народа. Серце у них золоте, що обіймає і найменшого брата і бажає для всіх доброго добра.

Всечестні виборці!

Доля Ваша, Ваших дітей, Вашої громади, Вашого повіту, ба доля чверть мільона руских душ на Буковині спочиває тепер у Ваших руках. Ви, всечестні виборці, приймили із рук Ваших братів-хліборобів переважний, святий обов'язок, вибрати до буковинського сойму щирих і світлих заступників руского народу. Ми не сумніваємося, що Ви, всечестні виборці сповните сей многоважний обов'язок совістно і чесно, не даєте послуку підшептам лукавих самозванців, що для особистих користей ділають на власну руку; — а підете за голо- сом і порадою щирих руских патріотів і віддаєте свій голос на щирих руских кандидатів,

**в Кіцмани на професора Єрофтея Пігуляка,
в Чернівцях на Доктора Василя Воляна,
а в Заставні на комісаря Івана Тиміньского.**

Коли послухаєте нашої щирої ради і виберете собі отсих жичливих Вам кандидатів, то можете спокійно поглядати в будучність і напевно надіятись на лїпшу долю для себе і дітей своїх, та що зрадеє ся заплакана наша Русь-мати!

Тож сміло і згідно до діла, а Бог допоможе!

Від головного руского комітету виборчого в Чернівцях, дня 19. р. Червня 1890.

До черновецких виборців Русинів.

На другий тиждень в четвер, дня 10. лат. юлія відбуде ся вибір двох послів з нашого міста до буковинського сойму. Позаяк число виборців-Русинів в Чернівцях за мале, щоби можна поставити кандидата Русина, проте згодили ся виборці-Русини на зборі з дня 29. л. юнія с. р. подирати вибір високоповажаного:

Антонія Кохановского і Д-ра Кароля Векслера,

голову міста Чернівців, ц. к. нотаря в Чернівцях.

Братя виборці! Поручаємо Вам як найгорячіше вибір сих двох кандидатів, від котрих надіяти ся можна прихильности та справедливости і для нас Русинів; просимо Вас у Вашім власнім інтересі, не дайте ся нікому ні перемовити, ні застрашити, не будьте також байдужні, а прибудьте громадно в день вибору і віддайте всі шо до одного Ваші голоси на високоповажаного:

Антонія Кохановского і Д-ра Кароля Векслера,

голову міста Чернівців, ц. к. нотаря в Чернівцях.

Панове виборці! Не малавайте Вашого голосу, котрий сего разу може бути рішаючим! Прибудьте всі і голосуйте, як один муж на сих обох кандидатів, котрих вам ще раз в імени многих виборців-Русинів поручаємо.

Чернівці в юлію 1890. р.

За виборчий комітет черновецких руских міщан:

Голова:

Заступник:

Сільвестер Гелєчинський,

властитель реальности.

Антоній Лісінський,

властитель реальности.

Рух виборчий.

Коли чужі люди послушвали з руских повітів, тогди „русскін“ патріоти спали сном твердим, ба навіть помогали чужим дідичам до посольства; а й тепер ще в тих руских повітах, де поставлені кандидатами не-Русини, нема і слїду ніякої противної агітації. Лиш у тих двох повітах — кіцманьскім і заставненскім, — з котрих усунено кандидатури чужі, риють „русскін“ агітатори зі всіх сил і всякими навіть

найпідлійшими способами протів кандидатів-Русинів. Помогачами „русских“ агітаторів стали вороги нашого народу, котрі всіма силами раді би звалити вибір щирих Русинів, і вибрати наймитів московских, аби тим способом зганьбити перед світом руский нарід, наколиб вийшли небезпечні люди, котрих в інтересі добра краю і держави зовсім справедливо на послів допустати не можна.

Зараз, скоро тільки стало відомо, що Русини добились трох кандидатур, виступив протоєрей Мар-

тинович, що все перший голосував на Волохів, з своєю кандидатурою в кіцманьскім повіті, а за ним виступив парох Манастирський, але не в своїм — становищем — повіті проти Волоха Гояна, а також в кіцманьскім против кандидата-Русина. Протоєрей Мартинович зрік ся опісля в користь самозванного кандидата пароха Манастирського, а сей, поагітувавши всякими способами і штучками надармо, відступив від дальшої кандидатури.

Остав ся одже в кіцманьскім повіті самозванець Григорій Купчанко. Не дивуємо ся з такого московского наймита Григорія Купчанка і звістних его товаришів, що вони воліють не допустити до буковинського сойму щирого Русина, що не бажає для нашого народа московского царства; бо коли-б став послом щирий Русин і вибороз для нашого народа то, що ему право приписує, то нарід наш став би задоволеним і викинув би на сміє „Русску Правду“ і всі книжки Григорія Купчанка та других таких наймитів московских, що беруть за то рублі, аби підбурювати наш нарід та клеветати ему усе, що ото у нас незмірне лихо мужикам, але за то у Росії під московским царем небо-рай. Оттому то рие, та підбурює Григорій Купчанко усілякими бріхнями наш нарід, аби не вибирав щирих Русинів, а накидує ся сам на посла, хоть дуже добре знає, що ніяким способом не сміє ся допустити московского наймита до сойму, бо навіть сойм сам на злучай вибору викинув би его за десяти двері. Григорій Купчанко се все дуже добре знає, але-ж ему йде головою о московські рублі; бо скоро послами вийдуть щирі Русини, що не хотять нічо й знати о московскім царстві над Русинами, тогди піде все иншим ладом, нарід пізнасть, що те Русини черновецкі, на котрих Григорій Купчанко болотом кидає і ріжні бріхні плете, докажуть яко послі словом і ділом, що вони бажають мужицкого добра й заступлять ся за него; тогди відверне ся наш нарід від идлого клеветника Григорія Купчанка і его „Московскої Врехні“, а Москаль, як дізнає ся, що руский нарід на Буковині не вірять вже Купчанковим бріхням, то й не дасть непридатному тогди вже наймитови своєму ні копійки, а не то рубля, а тогди прийдець дурисвітови Купчанкови хіба віденьским жидам воду носити, а не газети писати. Отсе, панове виборці, чекає Григорія Купчанка по виборах, та й тому він так уїдав на кандидатів Русинів, наколи проти волоських дідичів, що хотять стати послами з руських повітів і не писне. Вибирайте Волохів, Німців, Поляків а навіть жидів; Купчанкови то все одно, чим гіршого заступника собі виберете, тим більша утіха з того буде для Купчанка; бо тим більше нарікати буде на гірку долю Русинів у нашім цісарстві, а тим більше вихваляти буде порядки під московским царем, тим більше розюдить Русинів, тим більшого клопоту наробить Австрії, а Москаль за те чим раз ліпше своєму наймитови Купчанкови платити буде. А що Купчанко наймит московский, се скаже Вам кождий щирий Русин, про се

можете, панове виборці з кіцманьского повіту, довідати ся у цісарскої жандармерії, у цісарскім старостві, котрі від самого цісарского міністра мають острый наказ стерегти сего небезпечного чоловіка на кождім кроці. Правду говорив пан учитель Б'гарій виборцям, що зійшли ся були на св. Івана Сочавского у Кіцмани, і ему ніщо бояти ся, що Купчанко грозить ему скаргою за обиду чести, Купчанко й не відважить ся навіть скажити, бо всі уряди цісарські потвердять, що він стоїть під дозором поліції, навіть він сам оповідав се два роки тому перед свідками в Чернівцях, се й було надруковано тогди в „Буковині“ й ми завізвали его, аби нас заскаржив, коли се неправда, а прото він і до сегодні не заскаржив; бо не сміє, бо все то сама свята правда. Купчанко хвалить ся, що має медаль від нашого найяснійшого Монарха, аби Вас отуманити, що він у Монарха у великих ласках. Купчанко дістав кільканацять років тому медаль (але то не с ордер), а нагорода за книжку, що написав був, але се було ще тогди, як він не був ще московским наймитом, а тепер вже Купчанко знаний кождому віденьскому поліцаєви, що він за пташок.

Оттак то річ має ся з Григорієм Купчанком, а хто хоче понасти ся в таку саму славу, яку має тепер сей московский наймит, хто хоче довести до того, аби був Русинів уважали за зрадників свого народу, за підозріних о невірність Австрії і нашому найяснійшому Монархови, хто хоче, аби за ним усіди слідили, по судах его тягали, хто не хоче добиватись свого права і добра в Австрії, а бажає московского царства; той най голосує на Григорія Купчанка. Ми певні, що хіба який нерозважний або збаламучений віддасть на него свій голос, але опісля каяти ся буде того до гробної дошки.

Не дивуємо ся також, що кіцманьский протоєрей-Волох Гомівка і его приятелі, панотці-румунизатори, агітують против щирого кандидата-Русина проф. Єрофтея Пігуляка; бо сим агітаторам дуже не мило, щоби сей відважний Русин озвав ся у соймі про кривди, які зводять священники-румунизатори по руських селах нашому темному народови. Але сего ми вже не сподівались від слуги Божого, протоєрея Гомівки, котрий так оповідають собі люди, мав казати на православного Русина, проф. Пігуляка Єрофтея, що він є лютеран; панотець Гомівка повинен би, коли се справді говорив, встидати ся перед своїм священничов одержом, котру носить також тато професора Єрофтея Пігуляка, що був православним дяком в Нових Мамаївцях, а тепер є калугором в Монастири в Сучавиці. Кажуть також, що деякі панотці пустили виборцям тумана, що проф. Пігуляк, як стане послом, то виробить учителям більшу пенсію, одже збільшить податки. І се проста видумка, бо о підвищенню пенсії учителям за цілих шість років, котрих проф. Пігуляк мав би засідати в соймі, і бесіди бути не може; бо підвищенне пенсії може наступити від десяти до десяти років, а від коли підвищено пенсію учителям по

селах, від тогди доси всего 4 роки. На сю і другі такі видумки заявляємо вже тепер в імені наших трох руских кандидатів, що вони при кожній нагоді зі всіх сил о зменшене, а не о підвишене податків старати ся будуть.

* * *

В заставненській повіті хотів перехрещений Чех Живий мати кандидатом товариша Григорія Купчанка, себто редактора московської „Науки“ Данила Козарищука. Григорій Купчанко знов баламутить людей і завзиває виборців, аби голосували на „русского“ кандидата судію Калитовського, хоть сей сам зрік ся уже кандидатури, а зібрані перед двома неділями в Заставні виборці згодили ся одностайно на щирого Русина, кандидата руского головного виборчого комітету, комісаря Івана Тимінського.

* * *

В черновецькій повіті хотів Чех Живий, котрого тягали вже раз по кременах за московські агітації, мабуть самий кандидувати; бо виступив проти Доктора Василя Воляна. Отож то була-би файна московська „тройка“: Купчанко, Козарищук і Живий, що би завезла руский нарід у пронасть! Григорій Купчанко не виступає против Дра Воляна, ба навіть захвалює его кандидатуру, але розуміє ся замовчує по крутарски, що Др. Волян є кандидатом руского головного комітету виборчого, так само, як і проф. Пігуляк та ком. Тимінський. Григорій Купчанко замовчує все те; щоби тим ліпше брехати на наших послів, що вони звязали ся з дідичами, що руский комітет виборчий, то нічо. Ну, Ви, Панове виборці, читали в попереднім числі підписи Русинів: священників, урядників, міщан і селян котрі захвалили Вам проф. Пігуляка, Д-ра Воляна і ком. Тимінського, яко щирих і ревних народолобів, на кандидатів, то чейже скорше повірите сим честним і добре знаним Вам 27 Русинам ніж такому дурисвітови Григорієви Купчанкови. А що-до его підлого підозрівання, що наші послі звязали ся з дідичами, то заявляємо, що наші кандидати хотять бути щирими послами руского народа, а нічим иншими.

* * *

Отсе представили ми нікчемні забіги московских наймитів і їх pomocів в справі недалеких вже виборів. Та даремні їх підлі штучки, мерзенні клевети і безстыдні брехні; бо вже правибори показали, що на кількадесят виборців кожного виборчого округу не найдесь і кілька легковірних людей, котрих би вони збаламутити могли. Правибори доказали також, що кіцманський — протоерей-Румунизатор і его помічники не мають у народа ніякого довірія; бо нікого з них не вибрано на виборців. „Посрамялись“ і всі покутні кандидати на послів; бо їх не вибрано навіть на виборців, се найліпший доказ, яке довіріє має до них нарід. А Григорієви Купчанкови найліпшу відправу дало вже тепер его родиме село — Берегомітка, — де виборцями вийшли его найбільші і отверті против-

ники з н. учителем Бігарієм на чолі. В сїм мають виборці з других сіл, котрих вербує Григорій Купчанко своєю „Московскою Брехнею“, найліпший доказ, що варта Григорій Купчанко.

По сих ознаках викидаємо спокійно для вибору; бо уповаємо на здоровий розум наших виборців, що пізнасть ся на усіх ворожих штучках і вибере на своїх послів щирих Руєнів-народолобів професора Пігуляка Єрофтея в Кіцмани. — Доктора Воляна Василя в Чернівцях, — а комісаря Тимінського Івана в Заставні, котрі будуть щирими і ревними заступниками прав руского народа.

* * *

Цікаве й то, що Григорій Купчанко пібн то і на садиґурський і становецький повіт поставив своїх кандидатів, а то в садиґурському о. Андрійчука Евсея, а в становецькому о. Івана Вежана; але на вижницький — найбільший руский повіт — забув, хоть там має свого прихильника пароха Козарищука в Плоскій, котрого міг був також поставити кандидатом — на сміх.

* * *

Після ухвали руского головного виборчого комітету розвизались рускі повітові комітети в Ванківцях і Садаґурі. В Садаґурі відбулось на то особне засіданє, на котрім уч. н. Пігуляк Дарій поручив виборцям кандидатуру барона Мустици в надії, що кандидат заступати буде інтереса Русинів, найбільшої части заселення сего повіту.

* * *

В черновецькій заміській окрузі виборчим проявилась в останніх днях агітація священників-Волохів проти руского кандидата Д-ра Воляна а за сином Митрополита секретарем Морарем. На чолі агітаторів має стояти зрумунищений Русин Воробкевич Евгений, парох з Великого Кучурова. Що на се скаже т. зв. красний комітет виборчий?

Що нового в світі?

Всюди мир і спокій, але мир дуже дорогий. Наші делегації а й німецька рада державна дозволили нові мільони на збільшене войска і на бездимний порох. Наш міністер війни каже, що ще потребує надзвичайного додатку 120 мільонів на приготування до війни, аби міг оборонити мир. Міністер заграничної політики сказав, що »в союзі нашого Монарха з цісарем німецьким і королем італійським не то що не настала ніяке ослаблене, але союз ще більше прояснив ся, неглубив ся і скріпшав; що наші стосунки до всіх других держав в Европі суть зовсім вдоволяючі; що Болгарія поступає спокійно і постійно на вибраній дорозі вперед; що з Румунією ми живемо в дружбі, хоть не прийшло ще до угоди торговельної й отворення границі, та що й Сербія заневиляє нас о своїй дружбі, хоть там верховодят тепер люди, що нам во-

рожі". Міністер має повну надію на удержане супокою, і то чим більша, тим певнійше буде наша сила воєнна. Посли-делегати заявили, що війскові тигарі вже надго великі, але конечні, тому й згодили ся на них, просят однак міністра війни, щоби він обмежав ся лиш на то, що конечне, бо народи далі не будуть в стані покрити такі величезні суми епдатків.

З угоди чєско-німецкої виїшов доси тільки закон о подїлі краєвої ради шкільної на відділ чєський і німецкій, що вже Цісар затвердив. Дальше переведене угоди відложено до осени.

Англія відступила Німеччині острів Геллголанд, що мав би велику вагу для Німеччини на випадок війни з Росією. Се уважають за знак, що Англія хилить ся чим раз то більше на сторону Німеччини. — От і всі новини!

Дописи „Буковини“.

ІЗ ВИЖНИЦЬКОГО ПОВІТУ. (Справи шкільні).

30. і 31. лат. Мая с. р. відбула ся у нас конференція учителів під проводом пана інспектора Туркевича а в присутности пана старости Табори в одличний спосіб. Називаю спосіб одличний, бо п. Туркевич розділив роботу межи учителів так удатно, що кождий був примушений, з одного предмету приготувити ся й взяти участь в дебаті, що великий рух збудило. Учителі прийшли мало помало до пізнання, що п. Туркевич старає ся не лиш свій обовязок яко інспектор повітовий законно виповняти, але яко приятель учителів всюди і завсїгди щиро і витревало требуючому порадою і ділом допомагає. Правда, богато учителів не зрозуміло було пана Туркевича учителя й думало що він їх переслідує ба навіть їм шкодить; але п. Туркевич вимагав від учителів тільки того, що кождий сумлінний учитель був і єсть обовязаний, ну а се декому неміло. Врешті, кождий чоловік має приятелів і неприятелів, так і п. Туркевич яко чоловік, може також їх мати.

Дотично дальшої діяльности п. інспектора, має наш повіт єму тільки завдячити, що число дітей в школах значно збільшило ся: він бо при кожній инспекції пильних дітей книжочками і инними річами обдаровував. І п. староста Табора не менше причинив ся своїм старанем для добра шкіл, обіцяв нам, що при записі дітей на початку шкільного року п. інспектор сам займатися буде; можем одже і в сїм ділі надїятися, що не так легко будут діти зі сторони містцевої шкільної ради увільнені від науки, як то до тепер діяло ся. Нашим школам прибули в сїм році різні средства наукові що також п. Туркевичови приписати належит. П. Туркевич постарав ся також о закупно книжочок т. е. трох рочників „Бібліотеки для молодїжи“ і 10 примірників общества Качковского для бібліотеки кожної школи. (Чому не „Просвіти?“ — Ред.)

Щоби діти вчасно до школи приходили поставив ся п. інспектор о звони шкільні, котрих до тепер по школах не було.

Варта також спізнати о касі, яку п. Туркевич у Вижицкїм повіті заложити замислив, і дотичні статуту до потвердження предложив. Вкладки до неї не будут великі тільки 1 зр річно, а основателі 25 зр. Ціль каси є придбане наукових приборів для бідних дітей шкільних, а коли вистарчить, грошей то й на одїж буде.

П. Туркевич виробив також для всіх шкіл нашого повіту, всі формулярі, після котрих акта шкільні провадити ся мають. (Чи рускі? — Ред.).

Крім того старає ся п. Туркевич о розширення шкіл в Сторонци Путилові, Рускїм Банилові і Вашківцях, і подав учителям одноблясових шкіл з многими відділами спосіб, якби легко а користо науку дітем удїляти.

Кінчу на тепер желанем, щоби п. інспектор Туркевич не увяв у своїй хосенній праці, та щоби єму удало ся в добрій згоді з спосібними й трудолюбивими учителями піднести шкільництво вижицкого повіту собі й учителям на славу а народови на добро.

Учитель.

Буковинські товариства рускі.

„Руска Бєсїда“ в Чернівцях просить всіх, що взяли бук „Календарь“ на р. 1890. на продаж, о як найскорше надіслати належноти або о звернене неспроданих календарів, позаяк на підставі того мусить до кінця лат. юлія означитись наклад календаря на рік 1891.

Дрібні вісти.

(† Кость Дашкевич), архикатедральний півєць церковний і учитель славянського співу церковного в черновецькій дяківській школі упокоїв ся 16. с. м. по довгій недужі в 72. році життя. В покойнім трагить буковинська Русь щирого патріота, що один ще серед румунизаторів напминав своїх учеників-Русинів держати ся кріпко своєї народности. Єму й завдячуємо неодного щирого Русина-патріота межи бук. правдяками, що ревниво заходять ся около народної просвіти. — Пером єму земля і вічна память!

(Конкурс) на місце управителя школи в Сторонци Путилові з платнею 2. класи і в Конятині з платнею 3. класи (повіту вижицкого) розписаний до кінця лат юлія с. р. Убігательі мусят виказатись кваліфікацією з рускої і німецкої мови, музикальні мають першенство.

(Перевезене мощів Міцькевича), найславнійшого поета польского, з Парижа до королівської гробниці в Кракові відбувають ся чини з великою парадом.

(450. роковини) винайдення штуки друкарської обходили с. м. черновецькі друкарі в міскім огороді. По фестині полученім з концертом музики войскової, ріжними забавами і штучними огнями, зібрались дру-

карі і запрошені гості в обширній салі в самім огороді, де хор друкарів відспівав дві пісні а й виго-лошено много хороших бесід. Чистий дохід виносить звиш 200 зр. і призначений на фонд для заповоги хорих друкарів і удовиць та сирот по друкарях.

(Вовки) докучають людем в бук волоских горах; сеї неділі відбулись навіть в Францтаю лови на вовків.

(Бук. краєва рада шкільна) ухвалила знов розширене 2 волоских шкіл: в Строещах і Волоці н. С., та й основане філіяльних шкіл у волоских громадах Вишнім Вікові і Дорні-Ватрі.

(До практичного испиту), що відбув ся в Маю в Чернівцях, зголосилося 17 учителів і 5 учительок. З тих здаło 15 испит з добрим успіхом. З руским викладовим язиком зложили испит 4: Евгеній Якубович уч. в Кіцмані, Ігнац Шмідт уч. в Стуликанках, Іван Сенюк уч. в Довгімполь і Тит Козак уч. в Чернівцях.

(Холяра) появилa ся в Іспанії. Уважайте, люде, аби їда, вода і все як найчистіше було.

(Звертаємо увагу) на новий розклад їзди і нові ціни їзди (полосову тарифу), які заведено на желізници, а котрі поміщені в сім чзслі „Буковини“.

Ціни збіжа.

Від 15. до 31. лат. Маи платили в Чернівцях за 100 кілограмів:

пшениці	7	зол	50	кр.	—	гречки	7	зол.	—	кр.
жита	5	„	62	„	—	бараболі	2	„	—	„
ячменю	6	„	50	„	—	сїна	3	„	50	„
вівса	7	„	25	„	—	дрова (за 1 м ²)	3	„	50	„
кукурузи	5	„	12	„	—	мясо вол. (за 1 кгр.)	52	„		

Для науки і забави.

Чума горілчана.

(Оповіданє Чогого, переповів Ом. П.-п.-вич.)

1. Товариш.

В дорозі зі Львова до Чернівців познакомив ся я одної днини в гостинниці з мелім молодим чоловіком. Мені впадо в око не тільки его хороша стать але й незвичайна сумовитість. Він говорив мало, по учувиши, що я з Буковини, подав мені руку, назвав мене своїм краєм і запросив мене подорожувати разом з ним в его вигідній кареті. Я радо пристав; бо тогди ще не було у нас залізницї, а жидівські фіякри звісно лихі і дорогі.

В дорозі дізнав ся я про его ім'я і стан; звав ся він Федір Добрун і був лікарем. Федір подорожував чотири роки з богатим дідичом і его родиною далекими світами і набув собі через вдячність і приязнь дідича не тільки хороший масток, але й доживотну пенсію; виличив бо дідича й одну з его дочок з тяжкої небезпечної хвороби.

„Колиж вам, пане доктор, така штука удала ся“, сказав я, „то може би ви й мені порадили“. І оповів я ему, що мій жолудок не в порядку, зле стравить, і що мене ранками млоїть. Се дало повід до дивної розмови; бо лікар вдивив ся в мене своїми чорними

очима, мов би мене ним прошити хотїв; а на решті озвав ся холоднокровно: „Вас, пане крайне, ще може й гірше чикає.“

— „А най Віг боронить!“ — крикнув я з переляку. „Не знаю, що би тому за причина була!“

Лікар відповів: „Але я то вже знаю від кількох днів, від коли ми разом подорожуємо. Горілка, що то ви єї часом заживаєте, винна тому, хотя ви, пане крайне, не конче богато й пете, оттак тільки рано натще порційку руму, аби червака заморити, перед обідом знов, аби лїнше обід смакував, а у вечер до подушки знов одну.“

— „Жартуйте, пане доктор,“ відповів я: „порційка доброго лікеру не може зашкодити, тим менше, що я в прочім мірно живу, противно оно мені нанить, зміцнить й загірває жолудок; відсвіжує сили і все йде легше і лучше. Присягаю ся вам, що випивши мірну порційку горілки чоловікови цілий світ здає ся приємнішим.“

— Доктор обізвав ся: „То правда: такий то перший skutok паленої води; тому то й любять сей напїток загально. Але неминучий другий skutok вже не такий добрий; ви стаєте ся опісля слячим, змученим і розстроєним; жолудок і утроба слабнуть, нерви роздражені; настає розклад крові, що якби скипіла; під час заразливої хвороби тіло такого чоловіка до неї більше склонне, а коли нападе такого чоловіка яка слабість, то є она о много небезпечніша, як для других людей, котрі до горячих напоїв не привикли.“

— „Ей, ей, пане доктор, не пересажуйте за надто“, сказав я, „се дотичить хіба п'яків“.

„Зовсім ні, пане крайне“, відповів він, „оно на правду вже і до вас ся відносить. Колиб, Боже бо-ронн, вибухнула холіра; ви здає ся, один з перших умерли-б на ню. В місті Лондоні вигинуло сім осьмих частей з тих, що на холіару захорували, і то найбільше таких, що навикли були пити що дня хоть порційку горілки. Вірте мені, бо досвід учить, що з десяти молодих людей, котрі від двадцатого до трицятого року що дня піколи більше, як по одній або по дві чарочкі горілки пили, що по десяти роках половина з них вимерла а решта перед часом захиріла.“

— „Алеж, пане доктор!“ замітив я, „таж є навіть піяки, що при горілці постарілись і посивіли“.

Ненотатливий доктор відкрі: „Алеж то стара худоба, подивіть ся лиш на них, вони знівечили не тільки найліпші свої тілесні але й душевні сили. Подивіть ся, яким замороченим, остовнілим оком поглядають они на світ, як їм ся руки трясуть! Сї одиниці тільки винятки з ноежеи тих, що перед часом гинуть, але й вони не виняті від наслідків свого грїха. Що не постигло п'яного батька, за те покутують опісля его діти. Погляньте на таких нещасливих дітей! Они слабівиті, бліді, хоровиті, опухлі, словом нездорові. А коли ще надто возьмуть ся по приміру своїх батьків до горілки, то гинуть перед двацять третім роком“.

— „Но, но!“ додав я, „ваша правда“, я сам знаю таких. Алеж треба розрізнити заживане від надуживаня.

„Воно так, пане крайне“, відповів лікар. „Хоть і заживане палених напоїв частійше від надуживаня, проте впливає одно і друге шкідливо на тіло чоловіка, як то ви самі на собі чуєте. Горілка на всякий спосіб отруя (трійло)! То не напйток, що гасить жажду, а противно що палить і витворює жажду. Горілка й не годує; бо не має в собі зовсім ніяких ситних частей; она противно ослабляє жолудок і утробу. Горілка одже не підтримує здоровя, а противно, нищить его. Вже самі лиця навіть тих, що горілку мірно заживають, показують се; пригляньтесь їм тільки уважно! Бідні, що пють горілку з рижу, бараболянку, житнівку, маюť бліді, хоровиті лиця. Богатші, що пють рум, вишняк, горілку французку, заграничні острі вина і лікери, дістають від них червоняві, налуті, мідяні лиця. — Бог пиятує грішників!“

— „Пане доктор!“ сказав я, „слухаючи вас, аж жаль мені мого лица. Я-ж прототи так думав, що тільки надмірне заживане горілки і вина шкодит, і остаю при тім. Тільки надужите робит горілку отруєю“.

„Ні, пане крайне, не тільки надужите!“ сказав лікар, „бо спірітус все отрута! Одною або двома шклянками чистого спірітусу можна здорового чоловіка, що де привик до острих напоїв, відразу зстроїти, убити. Змішаний з чим иншим нагромаджує спірітус в тілі чоловіка матерії, зародки ріжних хороб. Вино і пиво, дуже мірно і рідко заживані, менше шкодливі як горілка; бо в них менше спірітусу. В сто літрах пива є ледво 1—2 літри спірітусу; наші вина маюť в 100 літрах 4—8 літер спірітусу; сильні французкі вина маюť в 100 літрах 10 ба й 19 літер спірітусу; іспанські-ж 19—25 літер; а горілка, лікери, вишняк, сливовиця і рум маюť в 100 літрах найменше 24 а навіть 53 літри спірітусу. А то чей велика ріжниця!“

— „То ви, пане доктор, напавду мислите, що спірітус то отруя? Так его унотребляють і на лік?“

„Правду маєте, пане крайне; так само уживають і живе срібло яко лік, але не яко напйток до щоденного ужитку. Спірітус то отруя така сама, як живе срібло: він просякає кров і кости, як живе срібло; вїдає ся в тіло, як живе срібло; і виходить або й остає почасти незмінений в тілі, зовсім так, як живе срібло.“

— Най же западають ся всі ліки з спірітусом і живим сріблом! крикнув я. „Щож радите ви мені против моєї недуги. Я-ж мушу пити. Запишіть мені що иншого!“

„Нічо!“ сказав немилосердний лікар а далі додав: „Можете трохи вина й пива пити; алеж ще ліпше для вашого здоровя то добра, чиста — вода. Щобисьте прийшли назад до доброго здоровя, пийте рано натще по кілька шклянок свіжої води і знов стілько

вечером, нїм лягаєте спати і то що дня. Не пийте ніякої паленої води, бо горілка то штучно приправлений, неприродний напйток. Ручу вам, пане крайне, що за півроку будете мати знов здоровий жолудок, здорове черево а з того найліпші скугки для вашого здоровя. Прошу вас, послухайте моєї ради! Наші прадіди були здоровійші, сильнійші люди. Вони не пили горілки, бо єї не мали й не знали. — Тільки в аптеках продавали горілку під іменем живущої води. Був то лік. Нині називають дикун в Америці горілку водою встеклизни, і правду маюť“....

Від того дня тримав ся я ради лікаря; ниврано і у вечер по скілька шклянок свіжої води і тільки десь-колись при обіді трохи вина або пива; і вже по 3 місяцях почув добрі скугки для мого здоровя, і від тогди прігнав я всякі палені води (горілки) з моєї хати і ніколи більше їх не заживаю. Від трох років не потребував я й одного разу ні лікаря, ні ніяких ліків.

(Даліше буде)

Від Адміністрації „Буковини“.

Сим числом кінчить ся II-ий піврік „Буковини“. Не задля самохвальби підносимо факт, що жите національне, яке розбудилось між буковинськими Русинами, і его плоди — є головню заслугою нашогґо видавництва, а кажемо се тільки на те, щоби вказати на важність, яку має щира руска газета для народної справи, і аби пригадати буковинським Русинам їх обовязок, піддержувати наше видавництво зі всіх сил. Передовсім пригадуємось нашим довжникам, щоби найдалше до двох неділь вирівнали залеглість а разом з тим прислали хоть раз передплату. Наших немногих точних передплатників знов просимо о відновлене пренумерати й о придбане нових абонентів, котрих могли би здобути тепер, коли так важні події свідчать о нашім ревнім старанню в користь руского народа.

Переписка Редакції і Адміністрації.

Вп. О. Е. А. в Дорошівцях. Ми оголосили лише ухвали, важні для прилюдної відомості, а не цілий протокол; впрочім Ваші уваги й протоколувати не конче було, позаяк Ви не ставили ніяких внесень і не зажелали запротоколована Ваших уваг. З тої причини не можемо Ваше письмо помістити.

ПОЛОСОВА ТАРИФА В БУКОВИНІ.

Від 4. (16.) лют. юнія с. р. платить ся на залізниці від особи
їдучи із або до Черновець.

	Поспіль. потяг			Потяг особовий			10 кгр. пакун. кр.
	за класу			за класу			
	III.	II.	I.	III.	II.	I.	
	крейцарів			крейцарів			
Кучурів великий	30	60	90	20	40	60	4
Гайбока	60	120	180	40	80	120	7
Черешківці	75	150	225	50	100	150	8
Руда	98	195	293	65	130	195	10
Гадикфальва	98	195	293	65	130	195	12
Іштенішеч	120	240	360	80	160	240	13
Гатна	150	300	450	100	200	300	16
Сучава	150	300	450	100	200	300	18
Дужани	30	60	90	20	40	60	3
Непідківці	45	90	135	30	60	90	5
Синьків	60	120	180	40	80	120	7
Коломия	120	240	360	80	160	240	14
Станиславів	225	450	675	150	300	450	25
Стрий	375	750	1125	250	500	750	47
Лавочне	525	1050	1575	350	700	1050	61
Львів	450	900	1350	300	600	900	53
Відень	1485	2450	3495	1150	1860	2650	1)
(через Лавочне до Пешту).							

*) Безплатний пакунок везти не вільно.

1) 30 кильгр. 3.83, 40 кгр. 4.44, 50 кгр. 5.05.

За половину сеї ціни можуть їздити: Діти від 2 до 10 літ, ученики і учениці до школи, робітники і робітничі, але єї послідий тільки в будень.

Розклад їзди

важний від 1. Юнія 1890 р.

знак Д означає день від 6. год. рано до 6. год. вечером; знак Н означає ніч від 6. год. веч. до 6. год. рано

	Пот. посп.	Пот. особ.	Пот. особ.
Відень відход	12 — д.	10 — н.	7.25 н.
Львів	8.56 д.	4.10 н.	9.56 н.
Станиславів	12.13 д.	8.39 н.	2.32 д.
Чернівець приход	3.26 д.	12.32 д.	6.46 д.
Гайбока відход	3.36 д.	12.50 д.	7.06 д.
Берегожит приход	4.37 д.	2.02 д.	8.22 д.
Гадикфальва відход	(8.11 н.)	—	11.30 д ¹⁾
Радівці приход	5.18 н.	2.53 д.	9.14 д.
Гатна відход	(6.06 н.)	—	10.11 д.
Джурин приход	5.53 н.	3.40 д.	10.07 д.
Сучава відход	(8.28 н.)	7.54 д.	—
Кимполунг приход	(10 — н.)	9.50 д.	—
Сучава відход	6.04 н.	3.54 д.	10.22 д.
	II. посп.	II. особ.	II. особ.
Сучава відход	10.42 д.	4.25 д.	5.32 н.
Гатна	10.56 д.	5.11 д.	5.54 н.
Кимполунг	5.03 д.	—	12.40 н.
Джурин	(7 — д.)	—	3.19 н.
Гадикфальва	11.28 д.	6.45 д.	6.55 н.
Радівці	10.26 д.	5.51 д.	6.11 н.
Гайбока	12.05 д.	8.42 д.	7.49 н.
Берегожит	(8.31 д ²⁾	4.51 д ³⁾	1.20 н ¹⁾
Чернівець приход	12.55 д.	10.15 д.	9. — н.
Станиславів відход	1.10 д.	—	9.18 н.
Львів	4.04 д.	—	2.13 д.
Відень приход	7.40 д.	—	6.33 д.
Відень	4.08 д.	—	7.25 н.

¹⁾ Іде лиш що поведінка аж до Межибродів, а від 1. колін до кінця августа і в середу та четвер.

²⁾ Іде лише що ведінк, вівторка, п'ятниці і суботи.

³⁾ Іде лише що поведінка, середи і четверга.

Видає і за редакцію відповідає: Сільвестер Дашкевич.

З печатні Г. Чопна.

КОСИ з маркою „КОСАР“

з ангельської срібно-стали (Silver-Steel)

!!!розсилає виключний склад фабр. для Австро-Угорщини!!!

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Сі коси відзначають ся легкостію, подвійним гартом, остротою, і є майже незломні. Одно кленане вистарчає на довший час. Навіть без попереднього кленання можна їх острити. За одноразовим заправленням (острим каменем) косит до 120 кроків і найтвердші трави гірські.

За доброту кожної коси даю повну поруку!

Коси достарчаю в формі краєвий і в довільній довгості по цінах:

62 65 70 75 80 85 90 цтх.
1. — 1 05 1.10 1.20 1.30 1.40 1.50 ар.

Бабна з клеєм і зр. 20 кр.

Висилки скоро, але тільки за готівку або побранем, почтою або залізницею.

оплати фрахту від кожної коси 2—3 кр., коли потягає ся що найменше 10 штук. — Численні свідчення о доброті не добуває ся до кожної посилки

Осторожно перед шахраями!!! Правдиві є тільки коси з маркою „косар“, вибитий на відворотній стороні ланки і супроводжені престо із складу:

Л. Мінцера в Дрогобичи (Галичина).

Господарі збираючи замовлення мають провізію (нагороду).

Ілюстрована

БІБЛІОТЕКА

для молодіжи, міщанъ и селянъ,

під редакцією О. М. Полозича

виходить вже 6. рікъ въ Чернівцяхъ
місячними книжочками и коштує на рікъ
(12 книжочокъ)

тільки одинъ зр.

Поодинокі книжочки „Бібліотеки“ высылає редакция на показъ даромъ.

Адреса: „РУСКА БЕСЬДА“

въ Чернівцяхъ Улиця Петровича ч. 4.

БУКОВИНСЬКИЙ

Альманах „Союза“

що на 12 печатаних аркушах великої 8-ї містить в собі значне число поезій і повістей продає за третину першої ціни: 50 кр. (з пересилкою 55 кр.)

Редакция «Буковини»